

1912

Slavonic Dept.

Instatytas 1886.
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“
 SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
 Eina Seredomis, Brooklyn, N. Y.
 Metinė prenumerata:
 Suvienytose Valstijose ... \$2.00
 Kanadoje 2.50
 Visose kitose viešpatystėse 3.00
 Prenumerata apmokama iš kalno.
 Prenumeratos metams skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J. J. PAUKSZTIS & CO., INC.
 120-124 Grand St.
 Brooklyn, N. Y.
 Telephone, 2427 Greenpoint.

Established 1886.
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“
 THE LITHUANIAN WEEKLY
 Published Wednesdays
 at Brooklyn, New York.
 Yearly Subscription Rates:
 United States \$2.00
 Canada 2.50
 All other countries 3.00
 Advertising rates on application.
 Address:
J. J. PAUKSZTIS & CO., INC.
 120-124 Grand St.
 Brooklyn, N. Y.
 Telephone 2427 Greenpoint.

omenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

NO. 35. BROOKLYN, N. Y. RUGPJUCIO (August) 29 d., 1912 M. METAI XXXI.
 (Telefonas 2427 Greenpoint) Entered As Second Class Matter Oct. 23, 1907, At The Post Office At Brooklyn, N. Y. Under Act Of March 3rd 1879. (Telephone 2427 Greenpoint.)

Smarkiai muša vokiečius.

FRANCUZAI APMUSĖ VOKIEČIUS PRIE VERDUNO IR ATSIĖMĖ VIENĄ KALNELĮ. SUĖMĖ 8,100 BELAISVIŲ.

ITALAI GANA SMARKIAI VEIKIA PRIE TRIESTO. SUĖMĖ 23,600 AUSTRUS.

RUSAI PRIE PINSKO JAU ATSLAIKO IR VEJA VOKIEČIUS.

VOKIEČIAI TRUPUTĮ PASISTUMĖ ARTYN RYGOS, BET RYGA DAR NEUŽĖMĖ. (JAU BUVO PASKLIDĘS GANDAS, KAD JI UŽIMTA.)

MASKVOJE SUSIVAZIAVO DAUG ĮVAIRIŲ ATSTOVŲ PARSITARIMUI. DALYVAUJA Į 1,600 ŽMONIŲ. PIRMININKAUJA KERENSKIS. POSEDŽIŲ NAMŲ ŠERGSTI KARIUMENĖ. SOCIALISTAI NEPASITIKI TAI KONFERENCIJAI.

RUSIJOS SOSTAINĖ PERNESAMA IS PETROGRADO Į MASKVĄ.

AMERIKOS VALDŽIA TYRINĖJA SVETIMTAUČIŲ LAIKRAŠČIUS. PASIRODO, KAD DAUG LAIKRAŠČIŲ YRA VOKIEČIŲ PAPIRKŲ. YPAČ PAPERKAMI ĆEKŲ, GRAIKŲ IR SLAVŲ LAIKRAŠČIAI.

APIE ĮSTATYMŲ ĖMIMO KAREIVIJON.

Iš daugelio vietų gauname užklaimus, prašančius paaiškinti apie ėmimą lietuvių nepiliečių į Suv. Valstijų kariumenę. Negaledami kiekvienam laišku atsakyti, viešai paaiškiname.

Visi Rusijos piliečiai, neturintys pirmųjų Suv. Valstijų pilietiško popierio, turi įsitęmyti štai ką: Amerikos valdžia gali imti Rusijos piliečius ir kariumenę tik tada, jei tie Rusijos piliečiai liuosnoriai sutinka stoti armijon. Delto tai, kuris nenorite pastoti ir kariumenę, šitai pasielgkite.

Kuomet gausite laiška iš Exemption Board, tai nueikite tenai ir tegul gydytojas apžiuri. Pasikui tuojaus po gydytojo apžiūrėjimo paprašykite, kad jums išduotų blankas NN 110 ir 119. Tas blankas išpildykite prie notary public, kuris savo parašu ir antspauda patvirtins jūsų išpildytas blankas. Tokias išpildytas blankas nuneškite į tą Exemption Board, kur jūs buvote pašaukti. Tik stengkitės tai greitai atlikti, kad nebūtų pervėlu. Kurie dar turi šeimynas, tie gali prašyti blankų NN121 ir 130.

Atsitikime, kurie nesusėjo išpildyti blankų NN 110 ir 119 ir jau gavo laiška pranešanti, kad jie priimti kariumenen, tai turi po gavimo toki laiško tuojaus nueiti į Exemption Board, kurin jie buvo šaukiami pirmu kart, ir gauti blankas su NN151 ir 153. Šias blankas taip pat reikia išpildyti kaip ir pirmasias. Viena jų sugrąžinti į Exemption Board, o kita pasiūsti į „District Board.“

tyje veikianti su nepaprastu smarkumu, neatsižvelgdami ant milžiniškų nuostolių, atakuoja vokiečių pozicijas Ypres srityje ir palei Lens. Ypač smarkūs susirėmimai atsibuvo į rytus nuo St. Julien ir palei Ypres-Menin kelią. Taipgi energiškai anglai veikia į pietus nuo Lens, trijos vietose anglai užėmė naujas pozicijas.

ATNAUJINTA VEIKIMAS PALEI RYGA. VOKIEČIAI STUMIA RUSUS ATGAL RUMUNLJOJE.

Berlinas. — Generalfeldmars Bavarijos kunig. Leopold atnaujino veikimą Rygos apeliunkėje. Per dvi dieni rusai tapo žymiai atstumti atgal tarpe balų Tirul ir upės Aa. Taipgi pradėta smarkiau veikti palei Dvinską, Brody bei upės Zbruč pakraščiuose.

Į pietus nuo Trotus lygumos Rusijos kariumenė su orlaiviai veikė pilnai pasekmingai.

VIENUOLIKTAS ITALŲ UŽPUOLIMAS PALEI ISONZO.

Roma. — Pereitą savaitę Isonzo srityje italai atnaujino smarkų užpuolimą. Gen. Kadornos kariumenė visu smarkumu grūdžia austrus atgal. Sulyg pranešimo nuo rugp. 23 d. italai per 4 dienas užėmė visą eilę kaimų, paėmė apie 16,000 priešų nelaisvėn ir užgriebė daug ginklų bei kariškos medžiagos. Tame 37 mylių ilgio fronte prieš austrus veikia apie 2,000 visokio kalibro kanonų; — ant 30 jardų viena kanuolė.

Paskelbta, kad per dvi dieni austrų nuostoliai pasiekė virš 30,000 kar. ir of. — Austrai pradėjo jau kraustyties iš Triesto.

AUSTRAI MANO ATSLAIKYT Viena. — Italai pradėjo vienuoliktą užpuolimą Isonzo fronto. Keliose vietose austrai buvo priversti pasitraukti atgal, tačiau jie laikosi tvirtai. Priešai neša milžiniškus nuostolius. Vienok pasitikima, kad italų užpuolimas gal bus sulaukytas ir Triest liks apsaugotas.

MAKEDONIJOJE BEVEIK RAMU.

Londonas. — Makedonijoje apsirubežiuojama lengva artilerijos dvikova. Rugp. 22-23 dd. palei ež. Ochridą ir Vardar-Strumos pakraščiuose atsikartojo keletas mažų susirėmimų, be žymių permainingų karės lauke.

SMARKŲ MUŠIAI FLANDRIJOJE IR PALEI LENS.

Londonas. — Pereitą savaitę anglai atliko keletą pasekmingų atakų Ypres srityje ir palei Lens. Vokiečiai mėgino atsiimti prarastas pozicijas, bet be pasekmės. Čia priešai panešė nepaprastai didelius nuostolius. Anglų veikimas kas dien darosi vis tvirtesniu. Spėjama, kad gen. Haig pradėjo generalį ir galutiną užpuolimą ant vokiečių.

FRANCUZAI MUŠA VOKIEČIUS ARTI VERDUNO.

Paryžius. — Rugp. 21-23 dd. francuzai atnaujino užpuolimus Verduno srityje, abiejose pusėse upės Meuse. Vokiečiai tapo dikiečiai atstumti atgal. Nelaisvėn paimita 7,640 priešų ir užgriebta 24 kanuolės ir apie 200 maš. šautuvų. Tai labai svarbus laimėjimas sąjungiečių pusėje.

Nuo rugp. 24 d. pranešta, kad francuzai atsiėmė augstumą 304 ir dar keletą svarbių pozicijų.

ANGLŲ-FRANCUZŲ ATAKOS PALEI LENS IR VERDUNĄ.

Berlinas. — Anglai su nepaprastu smarkumu, neatsižvelgdami ant milžiniškų nuostolių, atakuoja vokiečių pozicijas Ypres srityje ir palei Lens. Ypač smarkūs susirėmimai atsibuvo į rytus nuo St. Julien ir palei Ypres-Menin kelią. Taipgi energiškai anglai veikia į pietus nuo Lens, trijos vietose anglai užėmė naujas pozicijas.

VERDUNO FRONTE FRANCUZAMS PASEKĖ ATSTUMTI VOKIEČIUS ATGAL BACHERAUVILLE-BEAUMONT APELINKĖJE. ABELNAI VOKIEČIAI VISUR LAIKO ATSLAIKYTI.

Kitame laiške pr. Kerenskii kn. Povilas Aleksandrovič prašo pavelyti jam gyventi Švedijoje, kadangi delei brangumo neįstengia išgyventi Rusijoje.

POPIEŽIAUS NOTA IR CENTRALĖS VALSTIJOS.

Berlinas. — Kanceleris G. Michaelis pranešė Reichštago biudžeto komisijoje, kad Vokietijos valdžia „prijaučia“ paskelbtai papiežiaus notai. Atsakymą ant šitos notos Vokietijos valdžia suitaro Austrijos valdžia taikos klausime. Pati gi Vokietija negali dabar pasirodyti su taikos pasiulymu, kadangi sąjungiečiai neseniai pastebėjo, kad taika iki tol negalima, iki Vokietija nebus galutinai „sutriškinta.“ Ateityje Vokietija nieko nedarys kaslink paskubinimo taikos be susitarimo su Reichstagu.

Kartu kanceleris paskelbė, kad gandai, buk papiežiaus nota yra pasekme austrų-vokiečių nesutriversti pasitraukti atgal, tačiau kimo, neturi jokio pamato. Au jije laikosi tvirtai. Priešai neša milžiniškus nuostolius. Vienok pasitikima, kad italų užpuolimas gal bus sulaukytas ir Triest liks apsaugotas.

ISPANIJOS SUMIŠIMO AUKOS

Paryžius. — Oficiališkai paskelbta, kad laike sumišimų Ispanijoje žuvo apie 400 žmonių — Barcelonoje užmušta 37 žm., Madride — 12 žm., Bilbao — 32 žm. Nervejoje — 4 žm. ir tt. Visur daug sužeistų, tarpe jų virš 100 žm. Madride.

RUSŲ DELEGATAI PARYŽIJE.

Paryžius. — Čion pribuvo Petrogrado Darb. ir Kareivių Tarybos atstovai Smirnov ir Goldenberg; jiedu priėmė gener. darbininkų konferencijos komisija. Vyr. kariumenės vadas gen. Rusų atstovai kvietė francuzų konferenciją pasiūsti savo atstovus į Stockholmo taikos konferenciją. Francuzai tą pakvietimą noriai priėmė.

VOKIEČIŲ ORLAIVIAI BOMBARDAVO ANGLIJOS PAKRAŠTĮ.

Londonas. — Bėgyje kelių valandų vokiečių orlaiviai du kartu bombardavo šiaurytinį ir pietryt. Anglijos pakraštį, miestus — Dover, Margate ir Ramsgate. — Užmušta 11 žm., sužeista 14 žm.; pašauta tris vokiečių orlaiviai.

REVOLUCIJONIERIŲ VEIKIMAS ISPANIJOJE.

Madrid. — Revolucioniškas bruzdėjimas Ispanijoje, nežiurint ant valdžios pastangų, dar nesulaikytas. Bilbao ir Saragošoje sukilėliai numetė valdininkus ir apšaukė respubliką. Barcelonoje valdžia sklaidė revolucionierius su pagalba artilerijos. Keletas namų, kuriuose buvo pasislėpę sukilėliai, tapo sunaikinta. Visi liberališkieji laikraščiai Barcelonoje tapo uždaryti.

DELEI SIUNTIMO JAPONŲ IR AMERIKONŲ RUSIJON.

Petrogradas. — Daug dabar kalbama apie siuntimą Japonijos ir Suv. Valst. kareivių Rusijos frontan. Paryžiaus laikraščiai pastebi, kad Japonija privalo panaudoti savo tinkamai priengtą kariumenę ir tuomi pagelbėti Kerenskiui sudrutinti karišką Rusijos galybę. Prisiūstieji Amerikos kareiviai sudrutintų Rusijos kareivių dvasią.

MEKSIKOS LAIKRAŠČIAI PRIEŠ SUV. VALSTIJAS.

Meksiko (miestas). — Vokietijos šalininkai veda per įvairius Meksikos laikraščius karštą propogandą prieš Suv. Valstijas. Ypač karštai agituoja tarpe studentų. Laikraščiuose išrodinėjama, kad Suv. Valst. yra aiškus Meksikos priešas. — Ta vokiška propoganda vedama su pilna pasekme.

ZUVO AMERIKOS LAKUNAI.

Paryžius. — Vakariniame fronte žuvo lakunai O. H. Chadwick iš Lowell, Mass., ir Biddle iš Philadelphia; trečias lakunas, Harold Willis iš Bostono, tapo paimitas nelaisvėn.

AUSTRO-VENGRIJA TAIKOS KLAUSIME.

Kopenhagen. — Vienos „Reichs post“ pažymi, kad Austro-Vengri

Iš karės lauko

VOKIEČIAI ATNAUJINO UŽPUOLIMĄ RYGOS SRITYJE. RUSAI TRAUKIASI ATGAL RUMUNIJOJE.

Petrogradas. — Rusai laikosi tvirtai Brody apeliunkėje ir tarpe Pruth ir Dniestro. Rumunijoje, ypač Fokšani srityje, rusai verčiami traukties atgal. Vokiečiai visu tvirtumu veržiasi linkui Jassy bei Biesarabijos gubernijon.

Rugp. 22 d. vokiečiai atnaujino užpuolimą Rygos srityje — tarpe Tirul balų ir upės Aa. Išsyk rusai tapo atstumti atgal apie tris verstus. Apart to, vokiečiai pradėjo smarkų artilerijos veikimą palei Dvinską ir Galicijos pakraštį.

Nuo rugp. 23 d. pranešama, kad rusai pasitraukė Rygos srityje nuo Raggedem ir Kemmern linkui Slock ežero ir Frankendorfo. Vokiečių artilerija toje sri-

Iš Visur

„PALIEPIMŲ KALBA.“

Petrogradas. — Lėglaikinė Rusijos valdžia sudrutino savo represijinius paliepimus. — Ji suteikė galę karės ir vidaus dalykų ministeriams sutartinai areštuoti tuos, kurių veikimas pavojingai atsiliepia kaslink krašto apgynimo ir palaikymo ramumo ir laisvės vėduje valstijos. Tie ministariai gali paliepti „negeistionoms“ ypatoms apleisti valstijos ribas.

Vyr. kariumenės vadas gen. Rusų atstovai kvietė francuzų konferenciją pasiūsti savo atstovus į Stockholmo taikos konferenciją. Francuzai tą pakvietimą noriai priėmė.

VOKIEČIŲ ORLAIVIAI BOMBARDAVO ANGLIJOS PAKRAŠTĮ.

Londonas. — Bėgyje kelių valandų vokiečių orlaiviai du kartu bombardavo šiaurytinį ir pietryt. Anglijos pakraštį, miestus — Dover, Margate ir Ramsgate. — Užmušta 11 žm., sužeista 14 žm.; pašauta tris vokiečių orlaiviai.

REVOLUCIJONIERIŲ VEIKIMAS ISPANIJOJE.

Madrid. — Revolucioniškas bruzdėjimas Ispanijoje, nežiurint ant valdžios pastangų, dar nesulaikytas. Bilbao ir Saragošoje sukilėliai numetė valdininkus ir apšaukė respubliką. Barcelonoje valdžia sklaidė revolucionierius su pagalba artilerijos. Keletas namų, kuriuose buvo pasislėpę sukilėliai, tapo sunaikinta. Visi liberališkieji laikraščiai Barcelonoje tapo uždaryti.

DELEI SIUNTIMO JAPONŲ IR AMERIKONŲ RUSIJON.

Petrogradas. — Daug dabar kalbama apie siuntimą Japonijos ir Suv. Valst. kareivių Rusijos frontan. Paryžiaus laikraščiai pastebi, kad Japonija privalo panaudoti savo tinkamai priengtą kariumenę ir tuomi pagelbėti Kerenskiui sudrutinti karišką Rusijos galybę. Prisiūstieji Amerikos kareiviai sudrutintų Rusijos kareivių dvasią.

MEKSIKOS LAIKRAŠČIAI PRIEŠ SUV. VALSTIJAS.

Meksiko (miestas). — Vokietijos šalininkai veda per įvairius Meksikos laikraščius karštą propogandą prieš Suv. Valstijas. Ypač karštai agituoja tarpe studentų. Laikraščiuose išrodinėjama, kad Suv. Valst. yra aiškus Meksikos priešas. — Ta vokiška propoganda vedama su pilna pasekme.

ZUVO AMERIKOS LAKUNAI.

Paryžius. — Vakariniame fronte žuvo lakunai O. H. Chadwick iš Lowell, Mass., ir Biddle iš Philadelphia; trečias lakunas, Harold Willis iš Bostono, tapo paimitas nelaisvėn.

AUSTRO-VENGRIJA TAIKOS KLAUSIME.

Kopenhagen. — Vienos „Reichs post“ pažymi, kad Austro-Vengri

FRANCUZAI MUŠA VOKIEČIUS ARTI VERDUNO.

Paryžius. — Rugp. 21-23 dd. francuzai atnaujino užpuolimus Verduno srityje, abiejose pusėse upės Meuse. Vokiečiai tapo dikiečiai atstumti atgal. Nelaisvėn paimita 7,640 priešų ir užgriebta 24 kanuolės ir apie 200 maš. šautuvų. Tai labai svarbus laimėjimas sąjungiečių pusėje.

Nuo rugp. 24 d. pranešta, kad francuzai atsiėmė augstumą 304 ir dar keletą svarbių pozicijų.

ANGLŲ-FRANCUZŲ ATAKOS PALEI LENS IR VERDUNĄ.

Berlinas. — Anglai su nepaprastu smarkumu, neatsižvelgdami ant milžiniškų nuostolių, atakuoja vokiečių pozicijas Ypres srityje ir palei Lens. Ypač smarkūs susirėmimai atsibuvo į rytus nuo St. Julien ir palei Ypres-Menin kelią. Taipgi energiškai anglai veikia į pietus nuo Lens, trijos vietose anglai užėmė naujas pozicijas.

VERDUNO FRONTE FRANCUZAMS PASEKĖ ATSTUMTI VOKIEČIUS ATGAL BACHERAUVILLE-BEAUMONT APELINKĖJE. ABELNAI VOKIEČIAI VISUR LAIKO ATSLAIKYTI.

Kitame laiške pr. Kerenskii kn. Povilas Aleksandrovič prašo pavelyti jam gyventi Švedijoje, kadangi delei brangumo neįstengia išgyventi Rusijoje.

POPIEŽIAUS NOTA IR CENTRALĖS VALSTIJOS.

Berlinas. — Kanceleris G. Michaelis pranešė Reichštago biudžeto komisijoje, kad Vokietijos valdžia „prijaučia“ paskelbtai papiežiaus notai. Atsakymą ant šitos notos Vokietijos valdžia suitaro Austrijos valdžia taikos klausime. Pati gi Vokietija negali dabar pasirodyti su taikos pasiulymu, kadangi sąjungiečiai neseniai pastebėjo, kad taika iki tol negalima, iki Vokietija nebus galutinai „sutriškinta.“ Ateityje Vokietija nieko nedarys kaslink paskubinimo taikos be susitarimo su Reichstagu.

Kartu kanceleris paskelbė, kad gandai, buk papiežiaus nota yra pasekme austrų-vokiečių nesutriversti pasitraukti atgal, tačiau kimo, neturi jokio pamato. Au jije laikosi tvirtai. Priešai neša milžiniškus nuostolius. Vienok pasitikima, kad italų užpuolimas gal bus sulaukytas ir Triest liks apsaugotas.

ISPANIJOS SUMIŠIMO AUKOS

Paryžius. — Oficiališkai paskelbta, kad laike sumišimų Ispanijoje žuvo apie 400 žmonių — Barcelonoje užmušta 37 žm., Madride — 12 žm., Bilbao — 32 žm. Nervejoje — 4 žm. ir tt. Visur daug sužeistų, tarpe jų virš 100 žm. Madride.

RUSŲ DELEGATAI PARYŽIJE.

Paryžius. — Čion pribuvo Petrogrado Darb. ir Kareivių Tarybos atstovai Smirnov ir Goldenberg; jiedu priėmė gener. darbininkų konferencijos komisija. Vyr. kariumenės vadas gen. Rusų atstovai kvietė francuzų konferenciją pasiūsti savo atstovus į Stockholmo taikos konferenciją. Francuzai tą pakvietimą noriai priėmė.

VOKIEČIŲ ORLAIVIAI BOMBARDAVO ANGLIJOS PAKRAŠTĮ.

Londonas. — Bėgyje kelių valandų vokiečių orlaiviai du kartu bombardavo šiaurytinį ir pietryt. Anglijos pakraštį, miestus — Dover, Margate ir Ramsgate. — Užmušta 11 žm., sužeista 14 žm.; pašauta tris vokiečių orlaiviai.

REVOLUCIJONIERIŲ VEIKIMAS ISPANIJOJE.

Madrid. — Revolucioniškas bruzdėjimas Ispanijoje, nežiurint ant valdžios pastangų, dar nesulaikytas. Bilbao ir Saragošoje sukilėliai numetė valdininkus ir apšaukė respubliką. Barcelonoje valdžia sklaidė revolucionierius su pagalba artilerijos. Keletas namų, kuriuose buvo pasislėpę sukilėliai, tapo sunaikinta. Visi liberališkieji laikraščiai Barcelonoje tapo uždaryti.

DELEI SIUNTIMO JAPONŲ IR AMERIKONŲ RUSIJON.

Petrogradas. — Daug dabar kalbama apie siuntimą Japonijos ir Suv. Valst. kareivių Rusijos frontan. Paryžiaus laikraščiai pastebi, kad Japonija privalo panaudoti savo tinkamai priengtą kariumenę ir tuomi pagelbėti Kerenskiui sudrutinti karišką Rusijos galybę. Prisiūstieji Amerikos kareiviai sudrutintų Rusijos kareivių dvasią.

MEKSIKOS LAIKRAŠČIAI PRIEŠ SUV. VALSTIJAS.

Meksiko (miestas). — Vokietijos šalininkai veda per įvairius Meksikos laikraščius karštą propogandą prieš Suv. Valstijas. Ypač karštai agituoja tarpe studentų. Laikraščiuose išrodinėjama, kad Suv. Valst. yra aiškus Meksikos priešas. — Ta vokiška propoganda vedama su pilna pasekme.

ZUVO AMERIKOS LAKUNAI.

Paryžius. — Vakariniame fronte žuvo lakunai O. H. Chadwick iš Lowell, Mass., ir Biddle iš Philadelphia; trečias lakunas, Harold Willis iš Bostono, tapo paimitas nelaisvėn.

AUSTRO-VENGRIJA TAIKOS KLAUSIME.

Kopenhagen. — Vienos „Reichs post“ pažymi, kad Austro-Vengri

ja yra pasiryžusi apleisti užimtas sritis ir pripažinti reikalavimą atlyginti karės nuostolius, jei tiksliai bus užtikrinta popiežiaus pageidavimai kaslink nusiginklavimo, tarptautinės arbitracijos ir liuosų jurių; kartu turi būti panaikinta anglų jurinės stotys — Gibraltar, Malta ir Suez; italai privalo apleisti Valoną (Alb.). Bulgarija gi tvirtai laikosi nuomonės, kad ji turi palaikyti užimtas teritorijas.

PASKANDINTA 20 LAIVŲ.

Londonas. — Pranešta, kad vokiečių submarinai per 7 dienas (baigiant rugp. 19 d.) paskandino 15 anglų laivų su inkrova virš 1,600 tonų ir tris su inkrova mažiau 1,600 t.; taipgi paskandinta du žuvin. laivai; iš viso paskandintų laivų inkrova siekianti apie 70,000 tonų.

ANGLIJOS ATSAKYMAS ANT POPIEŽIAUS NOTOS.

Londonas. — Anglijos valdžia pasiuntė atsakymą Vatikanui, kuriame pažymi, kad ji peržiūrės taikos pasiūlymus „su pilnu draugiškumu ir rimtumu.“

PANAIKINO „NEAPKENCIAMĄ“ RAIDĘ.

Petrogradas. — Apšvietos min. Manuilov išmetė iš rusiškų raidžių tarpo raides „jat“ ir „fi-ta“, o tuluose atvėjuose ir „tverdij“ znak. Rašytojas L. Andrejev apie tai išreiškė neprijaučiančiai.

NEPAPRASTA TAUTISKA TARYBA.

Maskva. — Rugp. 25 d. čia atsidarys nepaprasta tautiška taryba. Posėdžiai atsibus prie uždarytų durų; galės dalyvauti sąjungiečių ir neutralių valstijų diplomatiški atstovai. Iš viso taryboje dalyvaus 1,500 atstovų. Pirmąsiais bus premjeras A. F. Kerenski.

ODESOJE UŽPUOLĖ AMERIKOS KONSULĮ.

Odesa. — Laikė demonstracijos užpuolė Amerikos konsulį tu las soc-radikalus, kuris nubloškė nuo galvos jo skribelę; konsulį buvo apsupti chuliganai, kurie negailėjo grumojimų.

SUBMARINAI PASKANDINO 9 FRANCŪZŲ LAIVUS.

Paryžius. — Bėgyje savaitės, baigiant rugp. 19 d., vokiečių submarinai paskandino 5 francūzų laivus su inkrova virš 4 l. su inkrova mažiau 1,600 tonų. Tris submarinų atakos nenusisekė.

VOKIEČIAI ARTI RYGOS.

Petrogradas, rugp. 23 d. — Rusai ant 5 mylių fronto atsitraukė atgal. Vokiečiai pasiekė Frankendorf ir randasi nuo Rygos vos apie 10 mylių tolumo. Vokiečių kariūnė bei artilerija veikia su nepaprastu smarkumu. Iš viso matosi, kad feldmarš. Hindenburg yra pasiryžęs užimti Rygą.

PASKANDINTAS VOKIEČIŲ LAIVAS-UŽPUOLIKAS.

Londonas. — Pranešama, kad anglų kar. laivai nakties laiku paskandino vokiečių laivą-užpuoliką „Seadler“, kuris savu laiku veikė kartu su garsiuoju „Moe-we.“

MILŽINIŠKAS GAISRAS SALONIKUOSE.

Londonas. — Didelis gaisras Salonikuose sunaikino žymią miesto dalį, apie 60,000 gyv. pasiūliko be pastogės. Nuostoliai siekia virš \$10,000,000. Gaisrą padėjo gesinti sąjungiečių kareiviai. Tris priešų orlaivai siaučiant gaisrui bombardavo miestą.

LINKSMAUSI SKAITYMAI

„TUKSTANTIS IR VIENA NAKTŲ“
Šią puikią ir didelę knygą galima gauti „Vienybės Lietuvninkų“ administracijoje. Kaina \$2.00.
„VIEN LIET.“ ADMIN.
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Iš Amerikos

T. ROOSEVELT VAŽIUOSIĄ Į RUSIJĄ?

Washington. — Oficiališkose srityse apsvartomas klausimas kaslink siuntimo Rusijon amerikoniškos ekspedicijos po vadovyste pulk. T. Roosevelto. Šiton eksped. armijon ineisiją apie 100,000 kar. Pranešama, kad T. Roosevelt principališkai sutinkas vadovauti šitokią kariūnė.

AMERIKOS VALDŽIA SUSIRŪPINUSI DELEI GREJIANČIO KRIZIO RUSIJOJE.

Washington. — Iš Petrogrado pranešta, kad Rusijoje prasidėjo smarkus bruzdėjimas prieš A. F. Kerenski valdžią. Tečiaus platesnių žinių nuo Amerikos ambasadoriaus negauta. Vienok gauti rugp. 23-24 dd. pranešimai rodo, jog Rusijoje atsibūva kas tai nepaprasta. Pažymima, kad jei nevyks sutarties tarpe srovių, tai konfliktas neišvengiamas. Tautinis susivaižavimas Maskvoje turi išristi tą klausimą.

Sulyg tulų pranešimų rengiamasi prie kontr-revoliucijos bei prie atgaivinimo autokratiškos valdžios; taipgi nurodoma, jog Kerenski valdžiai artinasi galas. Žinios išreiškia baimę prisitartinčio chaoso bei pilnos anarchijos. Maskvon suvažiavę įvairūs veikėjai, buvę ministeriai ir generolai, kurie atvirai stovi prieš dabartinę valdžią, išdailies tik išskiriant Kerenski. Kartu kalbama, kad Rusija gali užverti atsikrai taiką su Vokietija. Suv. Valst. valdžiai labai užrūpinta tais visais pranešimais; daug kalbama apie didelius atsiktikimus Rusijoje.

MĖSOS KAINOS KILIMAS.

New York. — Paskelbta, kad kiaušienos kaina kyla kas savaitę po 2c. ant svoro (per 6 pask. savaites). Taipgi kyla ir jautienos

kaina. Kiaulienos svoras buvo: 1914 m. — 12c., 1915 m. — 13c., 1916 m. 17-18c., 1917 m. 34c.; jautienos: 1914 m. 15 ir čvertis c., 1915 m. — 15c., 1916 m. 17 ir pusė c., 1917 m. — 27 ir pusė c.

KONGRESAS SU WILSONU IKI PILNOS PERGALĖS.

Washington. — Iš viso matosi, kad Kongresas, su prez. Wilsonu priešakyje, atmes popiežiaus taikos pasiūlymą. Prez. Wilson ir jo rėmėjai stovi už pilną pergalę, nors delei jos pasiekimo prišiečių kariūti ilgus metus. Paskutinėmis dienomis paaiškėjo, kad Kongresas pilnai remia prez. Wilsoną.

NORIMA PAKELTI MOKESČIUS TURTUOLIAMS.

Washington. — Daug dabar kalbama Kongrese apie pakėlimą mokesčių turtuoliams, kurie ypač daug pelno iš priežasties karės. Nurodoma, kad įvairios firmos bei ginklų-amicijos ir kitų daktų išdirbėjai gali išmokėti vieną-kitą milijardą dolarių. Juk viena Pleno Korporacija kasdien gauna virš paprasto pelno apie \$1,000,000. Nuo jos galima paimti bent \$77,000,000. Už apdėjamą mokesčiais turtuolių karštai agituoja senatoriai Johnson ir La Follette.

SUŽEISTA IR UŽMUSTA ANT GATVIŲ 4,924 VAIKAI.

New York. — Nuo pradžios šių metų iki rugp. 23 d. ant miesto gatvių sužeista ir užmusta beaiškiant 4,924 vaikai; iš jų 198 v. užmusta ar numirę ligoninėse. Rugp. 21 d. tapo sužeista 29 v., užmusta 1 v.; rugp. 22 d. sužeista 29 v. ir užmusta 2 v.

PRIBUVO AMERIKON JAPONŲ MISIJA.

Washington. — Rugp. 22 d. čion pribuvo japonų misija, kuri tapo sutikta su nepaprasta iškilme. Japonijos pasiuntiniai pažymėjo, kad niekas negali sutrau-

kyti draugiškų ryšių tarpe Japonijos ir Suv. Valst. Tiedu kraštu privalo veikti sutartyje delei savo pavaldinių ir visos žmonijos labo.

Kartu šiose dienose pribuvo Amerikon belgų misija.

RINKIMŲ KOVA KANADOJE.

Washington. — Iš Ottawos pranešama, kad greit Kanadoje prasidės aštri rinkimų kova sąryšyje su konskripcijos įstatu. Konservatoriams sunku bus įveikti liberalus, kurie tvirtai laikosi prieš priverstiną kareiviavimą. Kanadoje randasi apie 500,000 vokiečių ir austrų, kurie, be abejonės, rem liberalus. Prie jų prisidės ir francuzai.

KUBOS DOVANA.

Washington. — Kubos prezidentas Menokal patvirtino paliepinimą perduoti Suv. Valst. keturis vokiečių garlaivius, paimtus inplaukose po paskelbimo karės.

AMERIKA PASIRYZUSI GELBĖTI RUSIJĄ.

Washington. — Balsiai kalbama apie suteikimą Rusijai didelės paskolos. Taipgi manoma dastatyti Rusijon 2,500 garvežių ir 40,000 vagonų.

Rugp. 24 d. Rusijai suteikta nauja paskola sumoje \$100,000,000.

APRUBEŽIUS IŠVEŽIMĄ MĖSOS.

Washington. — Paskelbta, kad valdžia yra pasiryžusi uždrausti išvežimą mėsos Europon. Kada bus viskas aprokuota, tuomet bus aišku, kiek ištiesų galima išvežti mėsos, neskraudžiant gyventojų.

Prez. Wilson nustatė minkštos anglies kainas — nuo \$1.90 iki \$3.25, abelnai \$2.00 už toną (nužeminta ant \$1.00).

TAMSIOS ŽINIOS IŠ RUSIJOS.

Washington. — Rugp. 24 d. iš Rusijos pranešta, kad rusai traukiasi atgal daugelyje vietų, o ypač palei Rygą, Volynijoje ir Rumunijoje, kad Kerenski valdžia tuoj bus nuversta ir kad Rygos puolimas neišvengiamas. Anarchija Rusijoje neįtikėtai nesumažėjusi.

PASKANDINTAS DIDELIS ANGLŲ LAIVAS.

Boston. — Vokiečių submarinas paskandino Leyland linijos garlaivį „Devonian“, kuris apleido Atlanto priplauką liepos 28 d. Ant laivo radosi 60 jurevių, kurių likimas kol kas nežinomas. „Devonian“ inkrova siekia 10,345 ton.

KOVA UŽ NEW YORKO MAJORO VIETĄ.

New York. — Jau prasidėjo savo rūšies kova už šio miesto majoro vietą. Nuo demokratų statoma kandidatais teisėjas J. F. Hylan ir W. R. Hearst, o nuo respublikonų — buvęs sen. Bennett. Dabartinio majoro Mitchelio kandidatura neturi reikšmės.

DYKAI! DYKAI! DYKAI!!! SKAITYK, SUSTOK, GALVOK!

Užlaikiau visokių knygų, kokių tik kas nori. Galite gauti pas A. S. KULBIČKAS
7602 Aberdeen Av. Cleveland, Ohio.
87 Schuyler Ave., Kearney, N. J.

turi bokštai, ne, — jie kovoja; — kovoja, prieš viską, kas tik yra tarp kitų veikiamą ramaus, prakilnaus, šviesaus!...

Jie niekuomet nepamiršta savo kovos įrankio — lermo, lermo ir lermo!...

P. Girininkas.

Darbininkų Reikalai

DIDŽIUMA ANGLIJOS DARBININKŲ STOVI UŽ TAIKĄ.

Taikos šalininkai — kurių, be abejonės, didelė didžiuma — su nekantrumu laukia tarptautinės socialistų konferencijos Stockholme, kurioje bus apsvartoma politiškas dalykų stovis bei taikos klausimas. Šita konferencija prasidės rugsejo 9-15 dd. Viso pasaulio darbininkai tiki, kad ta konferencija sulos labai svarbią rolę šioje baisiausioje skerdynėje. Visų kraštų darbininkai yra pasiryžę pasiūsti savo atstovus į tą konferenciją delei nuodugnesnio ir visapusiško apsvartymo taikos klausimo.

Juk didžiuma gyventojų kariaujančiuose kraštuose pageidauja užbaigimo karės. Už karės tęsimą stovi tik fanatiški militaristai ir tie, kurie iš karės priežasties ingija milžiniškus turtus. Rodosi, kad taikos klausimą privaleti kuoplačiausiai svarstyti. To neturėtų drausti nei valdžios. Iš viso dabar matosi, kad kaip sąjungiečių, taip ir centralių valstijų spēkos susilpnėjo — nei vieni, nei kiti negali ir negalės jau vesti ilgo ir tvirto užpuolimo. Visuose frontuose nuolat atsikartoja savo rūšies stumdymasi bei vienos-kitos dienos užpuolimai. Vienok kraujas liejasi; žmonių aukos apskaitomos tukstantais.

Taigi spēka išlošimas beveik ne galimas. Geriausiai galima būtų priieiti prie taikos tarybų keliu. Tuom tikslu ir šaukiama socialistų taikos konferencija Stockholme. Ir koks indomus apsiereiskimas. Sąjungiečiai, išskiriant Rusiją, bijosi net kalbėti apie taiką — jie vis trokšta „sutriuškinti“ Vokietiją. — Anglija, Francuzija, Italija ir Suv. Valst. nepritaria Stockholmo konferencijai ir neleidžia važiuoti tenai savo atstovams. Rodos visiems aišku, kad tuomi sąjungiečiai remia karę ir tolimesnį kraujo praliejimą. Vokietija gi ir jos pagelbininkės išreiškė pageidavimą tarties apie taiką ir nedraudžia savo atstovams važiuoti į tą konferenciją. Rusija, su premjeru A. F. Kerenskiu, irgi remia tą konferenciją. Todel kaip keistai atrodo ypatinga sąjungiečių priedanga, padabinta laisvės ir demokratizmo blizgučiais.

Panašiai sąjungiečių valdžios žiuri ir į popiežiaus Benedikto XV notą taikos klausime. Vienok darbininkų minios praėjo jau suprastai, ką reiskia tie valdžios šauksmai ir delei ko norima įvesti karę. Aiškus darbininkų sąjūdimes apsiereiskė ne tik Rusijoje, bet ir Anglijoje, Francuzijoje, Italijoje, o kartu ir Suv. Valst. Ypač tas svarbu Anglijoje — juk daugiausiai taikai trukdo Anglija.

Išrišimui klausimo kaslink dalyvavimo Stockholmo konferencijoje balsavo apie 2,500,000 darbininkų. Laikė Anglijos darbininkų konferencijos vieni darbininkai giedojo tarptautines socialistų giesmes, kiti — patriotiškas, grynai angliškas.

Po karštų ir ilgų ginčų susivaižavimas didžiuma 1,234,00 balsų prieš 1,231,000 b. išreiškė užsuntimą atstovų nuo Anglijos organizuotų darbininkų ir tarptautinės konferenciją Stockholme. Bet kadangi balsų didžiuma sulyginau neaugšta, tai valdžia gali laikyties savo pasiryžimo — neišduoti išrinktims delegatams pasportų. Tečiaus tas parodo, kad Anglijos darbininkai (visgi

FELJETONAS

KOVOTOJAI.

Baigiu jau gremžti visą pakaušio kampą berąšydamas, begalvodamas, o feljetono architektura dar vis išrodo lyg ta gotiškoji kirkė, su savo aštriais kampais, — išsiurkšti, pasišaušiusi... Ir kaip čia, po šimts pypkių, pradėjus.

Na užvis geriausiai pradėsimė švelniu stilium. Tik, meldžiamieji, susimlidami nepavadininkite manęs „pleg-jatorium“... — Geriaus paklausykite. Pradedam!

— Draugai ir draugės!!!

Lietuviai ir lietuvės! — smarkiai sušuko aną vakarą ant pagrindų užsilipęs draugas Seika. — Aš pilnai tikiu, kad jūs iš mano kalbos pilnai suprasite, o gal jau ir suprantate, kas yra tikrais kovotojais, — žmonių išliuosuotojais.

Jūs dar nežinote, kad šisai pasaulio surėdymas yra pilnai supuvs, bet mūsų „aklieji“ tautiečiai nori pasilikti lojaliskais prieš šio supuvsio pasaulio surėdymą. Tautiečiai mulkina jums akis, — nori palikti jus ant amžių amžinųjų carų ir buržujų rankose, — sakydami: — tik blaivu keliu per evoliuciją... žmonija atsieks savo tikslą!... — Tai ti-

kra viliugystė mūsų tautiečių; kurie nesupranta tikrojo kovos budo, bijosi kraujo praliejimo, — jie baltiai! Bet mes, — mes socialistai esame tikrais „kovotojais!“

Mes per revoliuciją, revoliuciją ir tik per revoliuciją sutriuškinsime retezius, — išliuosuosime žmonių išburžujų ir tautiečių nasrų.

Tik jūs dirstelkite į mūsų nuveiktus prakilnius ir gyvos pagarbos darbus: — Išreikalavome Lietuvių Dieną, surinkome daugiau-siai aukų, išgelbėjome milijonus nuo bado; nuvertėme Mikę nuo sosto, sutaikysime draugus vokiečius su rusais.

Ir kur tu čia žmogus viską surokuosi, kiek gero esame atlikę, — o kiek dar atlik-sim, — žmonių labui!...

— Tamista tik nepamiršk paminėti draugėčio Bekampio, Gegutės ir kitų prakil-nius ir naudingus darbus!...

— bambėjo šale manęs sėdintis vyras.

— Taigi, jūs matote, kad mes socialistai kovojame prieš viską, kas tik yra ne-taip, kaip mūsų programos rodo, — tęsė kalbėtojas. — Bet aš tikiu, kad jūs užtek-tinai supratote mūsų tiks-lus, mūsų idėją, prakilnu-pam, pasišventimą!...

Todel visi stokite į eiles

kovotojų — tapkite mūsų ir tik mūsų partijos nariais; taipgi skaitykite mūsų pirmieviskus laikraščius.

Draugai, neveskite tautiečių, draugės netekėkite už tautiečio ir tt. ir tt. Tai ir viskas, ką aš turėjau jums pasakyti, — užbaigė kalbėtojas.

— Dabar, draugučiai, jums viskas kaip ant delno aišku, — iš draugo kalbos, — taipgi tversime kuopą, — šaukė vakaro vedėjas.

— Vyruciai! — sušuko jaunas vyrukas, — jūs didžiujatės su kitų nuveiktais darbais, lyg klerikalai su švento tėvo paskirta diena... bet jeigu primeni jum jusų tikruosius darbelius, tai jūs šaukiate, kad tai esąs apšmeižimas ir tt.

— Prašau balso, — sušuko akinius pasitaisęs tautietis.

— „Šerap!“ — balso niekas negali gauti; sakiau, kad viskas aišku, ko jūs čia pričių jieskote! — smarkiai barėsi vakaro vedėjas ant tų, kurie norėjo pagvil-denti prakilnius draugėčių darbus!...

— Gerbiamasis, aš ne pri-čių jieskau, kaip tamista sakei, bet balso noriu, — vėl atsiliepė tas pats tautietis, — noriu faktais prirodyti jusų darbus, del visuomenės labo!...

— Sakiau, kad „šerap!“ — Čia ne tautiečių susirinkimas, kad visi galėtų kal-

bėti, — dantis sukandęs šaukė pirmininkas.

Publika juokiasi ir apleidžia svetainę.

— Kalbėtojas, prakaitą braukdamas, šokinėja tai prie vieno, tai prie kito, kalbina stoti į eiles kovotojų — tveria kuopą.

— Na, Tamista tai tikrai busi pirmuoju nariu šios naujai tveriamos kuopelės? — Priėjęs kalbino mane draugutis Seika.

— Labai ačiu, — atsakiau jam, — šiandien tik tą galite, tamista, prisikalbinti, kuris nemato jusų tikrai „prakilnių“ darbų!...

— Meldžiamieji, aš turiu dar tik tris užsirašiusius, — smarkiai sušuko, matyt užtapykęs, kuopos tvėrėjas, — ar daugiau tarp jus jau nesiranda pilnai susipratusių, kad stoti į eiles kovotojų.

— Simai, pašauk Adomą! — sušuko vakaro vedėjas.

Simas išėjo į smuklę, — kurioje Adomas visą vakarą prakaitavo prie žaliujo stalelio, skaitydamas tuzus, karalius!...

Atsivedė Adomą ir, kai po pilnai susipratusių, prirašė į eiles kovotojų!...

Taip ir liko subudavota iš keturių pilnai susipratusių, bet pusėtinai sutrešusių šulų kovotojų „brenėčius.“

Tik jūs nemanykite, kad mūsų kovotojai taip ir stypkimas, kad visi galėtų kal-

didžiumoje) pasipriešino valdžiai Yard''). Valdžios atstovai bei tu ir išsireiškė prieš karės tęsimą. Tuom pačiu Anglijos darbininkai atmeta savo valdžios troškimą — „sutriuškinti“ Vokietiją. Tas gi parodo, kad Anglijos darbininkai atsiskakė remti Lloyd'o George kabinetą. Šitas Anglijos darbininkų žingsnis turi labai didelę reikšmę.

Anglijos valdžia neįstengs nusloginti darbininkų reikalavimų — ji bus priversta nusileisti. Svarbu tas, kad ir Rusijos darbininkai reikalauja taikos. Taip dalykams stovint, galima tvirtai manyti, kad sąjungiečiai bus priversti prie taikos tarybų. Žinoma, turės nusileisti savo reikalavimuose ir centralės valstijos. Visas pasaulis su nekantrumu laukia taikos... J. Gedminas.

Anglijos valdžia neįstengs nusloginti darbininkų reikalavimų — ji bus priversta nusileisti. Svarbu tas, kad ir Rusijos darbininkai reikalauja taikos. Taip dalykams stovint, galima tvirtai manyti, kad sąjungiečiai bus priversti prie taikos tarybų. Žinoma, turės nusileisti savo reikalavimuose ir centralės valstijos. Visas pasaulis su nekantrumu laukia taikos... J. Gedminas.

LAIVŲ DIRBIMO DARBININKŲ STREIKAS.

New York. — Rugs. 22 d. nūtarė apsausti laivų dirbimo darbininkų streiką visose tos rušies įstaigose New Yorko prieplaukoje (taipgi ir valdžios „Navy

istaių vadai stengiasi sulaukyti streiką, bet be pasekmės. Paskutiniu laiku čia streikavo apie 12.000 darb. Jie reikalauja \$4.50 į dieną vietos \$4. Vadai pranešė, kad greit visame krašte susireikšios apie 250,000 darb.

GENERALIS IWW. STREIKAS.

Missoula, Mont. — Pranešta, kad IWW. referendumo keliu greit paskelbs visuotiną darbininkų streiką Montana, Idaho, Washington ir Oregon valstijose.

ANGLIAKASIŲ STREIKAS.

Scranton, Pa. — Tulose angliakasių srityse prasidėjo darbininkų streikas. Kalbama, jog streikas greit apims čielas sritis.

KANADOS DARBININKAI PASIRYŽĘ PRIEŠINTIES.

Ottawa. — Tarpe Kanados darbininkų apsiereikšė nepaprastas sujūdimas. Darbininkai yra tvirtai pasiryžę ginti savo reikalus, nors delei to prisieitų stoti atviron kovon prieš valdžią.

Rusijos Lietuvių Seimas.

Penktoji, gegužio 31-ma diena.

Atidarius Bielskiui šios dienos posėdį buvo pasiulyta, kad Seimo posėdžių aprašymai ir atstovų kalbos būtų atspausdinta atskira knyga. Šį pasiūlymą Seimas priima. Po to Seimas svarsto — kam siųsti Seimo vardu pasveikimus. Apvarstęs šį klausimą, Seimas nutarė padaryti tai vėliau, baigiantis Seimui

Dienotvarkę toliau stovi Lietuvos politikos ateities klausimas. Šio klausimo pranešėju turėjo būti Dumos atstovas Januškevičius, bet jo dar nėra atvažiavusio Seiman, todėl keletas kalbėtojų nurodė ar negalima būtų ligi atvykstant Januškevičiui pradėti svarstyti kitus kokius nors klausimus.

Linksma telegrama.

Šilingas padarė nepaprastą pranešimą: gauta telegrama Augsburgio, Rinkos ir Seimiaus, jog Didžiojoje Lietuvoje sudaryta Tautos Taryba ir rupinimasi padaryti Stockholme konferenciją, į kaip bus išgriautas despotų ir kurių galėtų atvykti lietuvių delegatai iš Lietuvos, Didžiosios ir Mažosios ir iš kitur.

Tokią linksmą žinią gavę, Seimo atstovai dainuoja lietuvių himną ir marsalietę.

Kadangi referento Januškevičiaus nebuvo, tai Seimas galų gale nutarė iki jam atvykstant pradėti svarstyti toliau stovintį dienotvarkės punktą, butent: karės uolūnių medžiagos bei kultūros politikos visos Lietuvos klausimas.

Del šito klausimo išsina kalbėti Petraskevičius (s.d.). Bet jis referuoja vieną šito klausimo dalį, butent: Centro Komiteto reorganizavimas. Apipaskojęs Centro Komiteto karės ankoms šėpti, Prūsų Lietuvoj laikraščių skaitydruosius išdėstė tojų buvo 25 tukstančiai. Nepaisy drosius dėsnius del Centro Komiteto reorganizavimo. Reorganizavimo pamatan pranešėjas de visu tremtinių prileidimą prie Centro Komiteto reikalų tvardymo.

Pabaigus Petraskevičiui savo karės metu. Mums daug meliau pranešimą, S. Šilingas priminė, butų, — pabrėžia kalbėtojas, — jog vienas veikliųjų Centro Komiteto darbininkų, butent J. Kunas, nes nesmagu tarp svetimų bilius nesena yra miręs. Atstovai atsistojimu pagerbė velionio atmintį.

Toliau prieinama prie Lietuvos politikos ateities klausimo, M. Jankus. Liuterių tikėjines pranešėjas Januškevičius jau mas buvo mums primestas delto, atvyko. Kadangi kalbėjusių del kad nesuvisienytume su Didžiąja

Lietuvos politikos klausimo kalbos bus patalpintos atskiroj knygoj, tai čia bus tik trumpai nurodyta pasakytų Seime kalbų turinys.

Januškevičius, kalbėdamas apie Lietuvos politikos ateities klausimą, nurodo, jog tautų paliosavimo obalsį iškėlė Europos karė. Spaudžiamos tautos, pasinaudodamos šiuo obalsiu, pradėjo organizuotis. Kariaujančios valstybės iškėlė tautų apsisprendimo klausimą. Bet pasirodė, kad šitą tautų apsisprendimą skaito kaip autonomiją, arba kaip teisę apsispręsti savo valstybės ribose, prie kurios jie pirmiau prigulėdavo. Lietuvos ateities politikos klausimas pereina ant to, kaip eis visos Europos demokratija. Jeigu valstybės, ypač tos, kurios Lietuvą apsupa iš visų pusių, sudemokratėtu, tai Lietuva gali tikėtis laisvės pilna šio žodžio prasme. Todel Lietuvos likimams ankštai yra surištas su demokratijos laimėjimu, butent tada ryti Stockholme konferenciją, į kaip bus išgriautas despotų ir kurių galėtų atvykti lietuvių delegatai iš Lietuvos, Didžiosios ir Mažosios ir iš kitur.

Po Januškevičiaus pranešimo buvo padaryta pertrauka lig 7 mo atstovai dainuoja lietuvių himną ir marsalietę.

Vakaro posėdžiui prasidėjus, buvo išklausa Nagevičiaus nuogdytojų draugijos „Fraternitas“ le nutarė iki jam atvykstant pradėti svarstyti toliau stovintį dienotvarkės punktą, butent: karės uolūnių medžiagos bei kultūros politikos visos Lietuvos klausimas.

M. Jankus pasakoja apie Prūsų Lietuvių padėjimą praicityje. Kalbėtojas nurodo, kad jau Prūreikšiam ir tų reikalų tenkinimas. Politikinis visos Lietuvos klausimas.

Del šito klausimo išsina kalbėti Petraskevičius (s.d.). Bet jis referuoja vieną šito klausimo dalį, butent: Centro Komiteto reorganizavimas. Apipaskojęs Centro Komiteto karės ankoms šėpti, Prūsų Lietuvoj laikraščių skaitydruosius išdėstė tojų buvo 25 tukstančiai. Nepaisy drosius dėsnius del Centro Komiteto reorganizavimo. Reorganizavimo pamatan pranešėjas de visu tremtinių prileidimą prie Centro Komiteto reikalų tvardymo.

Toliau prieinama prie Lietuvos politikos ateities klausimo, M. Jankus. Liuterių tikėjines pranešėjas Januškevičius jau mas buvo mums primestas delto, atvyko. Kadangi kalbėjusių del kad nesuvisienytume su Didžiąja

Lietuva. Tikėjimas dabar mus neskiria, visi lygūs — ir katalikai ir evangelikai ir kiti.

Kun. Tumas kalba apie Lietuvos politikos ateitį. Iš Januškevičiaus kalbos gavosi toks įspūdis, kuris vakarykštį mūsų idealą sumaišė. Aš stoviu už nepriklausomą Lietuvą. Nepriklausomos Lietuvos obalsį turim dabar aiškiai iškelti.

Po karštos kun. Tumo kalbos turtinga kalbą pasakė Šlezevičius. Aš kalbėsiu, sako kalbėtojas, savo vardu, nes kai-kame gal nesutiksiu su socialistais liaudininkais. Jeigu atsivėlgsime atgal į savo praeitį, tai nerasime to pamato, kuris būtų pasakęs, kokio ateitis turi būti. Nežiūrint visokių priespaudų, inteligentų burelis kėlė liaudyje politikinę sąmonę. Ačiu tam bureliui iki spaudos Rusijoje atgavimo, iš Prūsų Lietuvos raštai buvo žerte žeriami ir Didžiąja Lietuvą nuo to momento, kaip lietuvių Rusijoje atgavo savo spaudą, politikos sąmonė labiau atgijo. Vilniaus Seimas, kuriame dalyvavo tukstančiai lietuvių atstovų, pasakė, kad Lietuva pati turi valdyties ir rūpinaties savo reikalais. Nuo to laiko politikos sąmonė neužgeso, bet dar labiau augo ir plėtojosi. Mūsų liaudyje pradeda gimti mintis, kad iš karės griuvėsių gali išdygti naujos aplinkybės. Jei tautą spaudžia kita tauta, tai jau yra laisvės varžymas. Prieš tokį spaudimą kiekviena tauta kovoti turi. Svetimos valios kitiems primesti negalima. Jeigu be Rusijos steigiamojo susirinkimo negalėsime apreiškinti savo valią, tai čia bus varžymas. Jeigu rusams kas nors pasiulytų tvarkyti jų vidaus gyvenimą, tai jie atmetų. Niekas neturi teisės uždėti kam-nors pančių nežiūrint, iš katros pusės jie būtų dedami. Mūsų obalsis — nepriklausoma Lietuva. Statyti vien tik apsisprendimo obalsį negalima delto, kad tas apsisprendimas ne visų vienaip suprantamas. Nepriklausomą Lietuvą mes įsivaizdinam kaip demokratine respubliką. Čia buvo nurodyta, kad krikščionis demokratai laikosi lig šiol ant tamsiausių elementų. Bet negaliu laužyti demokratizmo principo, kad neleisti prieturų ir šalies valdymo tų elementų, t. y. moterų. Kaip gi jas imokimsine politikos gyvenimą pažinti? Bijoties to nereikia, lai ir dešimts metų pereina ir viešpatu ja tie tamsieji elementai, bet galų gale jie turės pasitraukti. Lietuvių klausimas menkintis, mažutis, apie lietuvius niekas nežino, bet jeigu mokėsime Lietuvos laisvės klausimą tinkamai išrišti, tai ir laimėsime.

Voldemaro kalba pasižymėjo tuo, kad buvo labai ilga. Kalbėtojas savo kalboj pabrėžė, jog reikalinga Lietuva neutralizuoti, tada tik ji galėsianti ramiai gyventi ir plėtoties. Ką pasakys Lietuvos Steigiamasj Susirinkimas — laukti nėra ko. Argi mūsų lauks, kol mes pasakysime, ko mes norime. Apsisprendimo obalsis jau ir dabar paskelbtas. Tat mums reikia drąsiau ir aiškiau statyti Lietuvos nepriklausomybę.

Kun. Česnis papasakojo šitą apie santikius su mūsų kaimynais. Posėdis buvo pabaigtas Gumausko kalba, kuris pasiulė Seimui parašyti visoms valstybėms „protekulą“ ir Lietuvos politikos klausimas bus išrištas.

Šeštoji, birželio 1 diena.

Posėdį atidarė prof. Voldemaras, kuris pranešė, jog iš viso atstovų iki šiol atvyko 330 žmonių. Atstovai toliaus tęsė savo kal-

bas del Lietuvos politikinės ateities.

Andziulaitis krikščionių demokratų vardu siulo, kad šituo klausimu nuo kiekvienos frakcijos kalbėtų 2 atstovai, o visiems kitiems kalbėtojams pataria apriboti kalbėjimo laiką 5 minutes.

Seimas tokį pasiūlymą atmeta. Iš eilės kalba Kun. Bumša. Jis pasisako savo vardu kalbą. Seimo atstovų nuomonės šiuo klausimu maž-daug pasidalino į dvi puses. Socialistai sako, jog reikia eiti per Steigiamąjį Susirinkimą ir nepriklausomybę, Tautos Pažangą, krikšč. dem. ir katalikai — per nepriklausomybę ir Steigiamąjį Susirinkimą. Paskutinis principas šiuo momentu būtų tinkamiausias.

Digris (s.d.). Mes čia nevie-modai įsivaizdiname laisvę. Visi dešinieji protestavo prieš tai, kad jiems nepripažįstama revoliucijungumo teisė. Dešinysis sparnas eina senai išmindžiotais diplomacijos keliais. Jeigu atiduoti šį klausimą į diplomacijos rankas, tai ne mūsų naudai jis būtų išrištas. Mums reikia eiti prie laisvės tautoms apsispręsti. Nepriklausomybės klausimą paliekame Lietuvos piliečiams išrišti. Nereikia dabar koją kišti revoliucijai, nuo kurios laimėjimo prigules ir mūsų laimė.

Kun. Krupavičius. — Vienas kelias — reikalauji nepriklausomybės Lietuvai. Kaip mes nepasitikime diplomatais, taip lygiai galima nepasitikėti ir demokratija. Pavyzdžiui, kad ir tokšai neabejotinas demokratas, kaip Kerenskis, pasakė: „ruskaja Vilna, ruskaja Kovna...“ Revoliucija nera tiek galinga, kad ji žmogaus ideologiją atmainytų. Tie, kurie pasmerkiate diplomaciją, kaip tik diplomatiškai elgiate. Laisva nepriklausoma Lietuva — štai koks turi būti mūsų obalsis.

S. Šilingas nurodo, jog del Lietuvos politikinės ateities buvo pasakyta rimtų ir turtingų kalbų. Visas klausimas rišama dvejojai. Vieni reikalauja griežtai nepriklausomybės, kiti stato kitaip šį klausimą. Principialio skirtumo nėra. Nėra ir tokio žmogaus, kuris nenorėtų Lietuvai laisvės. Bet šiandien dar nepribrendo momentas mums apsiselbti nepriklausomą valstybę. Svarbu yra, kad Seimas vienu balsu galėtų tarti tą svarbų žodį del politikinės ateities.

Balis (s.l.) sako, jog šiuo tarpu negalime griežto žodžio tarti už ar prieš nepriklausomybę. Negalima pasitenkinti tautų apsisprendimu vien. Statydami apsisprendimo teisę sykiu, reikalaujame ir Steigiamojo Susirinkimo, gvarantuoto tarptautiniu aktu. Jeigu mūsų kelias tolimas, tai tikras. Ir šiuo metu Seimo vardu negalime pasakyti griežto žodžio del Lietuvos nepriklausomybės, nežinodami, kas Lietuvoje dedasi.

M. Yčas (Tautos Pažangos partijos narys) kalba, jog reikia reikalauti nepriklausomybės. Ir to reikalaudami dabar, Rusijos nenustebinsime. Taip pat nenustebinsime ir diplomacijos, reikalaujame nepriklausomos Lietuvos. Pivalome šiandien nepriklausomą Lietuvą paskelbti. Šituo klausimu Seime viena nuomonė turėtų būti. Klausimo atviro patikti negalima. Kalbėtojas toliau išreikšia viltį, jog bus priimta Tautos Pažangos rezoliucija.

Po M. Yčo kalba d-ras Avižonis (s.d.) Pradėjus jam kalbėti, daugumas kunigų ir šiaip dešiniojo sparno žmonių skubiai išsina iš salės. Kalbėtojas išrodinėjo, jog radikališkiausia

formula bus tokia — teisė laisvai apsispręsti.

Pabaigus d-ruvi Avižoniui kalbėti, buvo padaryta 3 valandoms pertrauka.

Po pertraukos mandatams patikrinti komisija pranešė, jog iš viso Seiman suvažiavo 334 atstovai, kurių tarpe komisija pripažino neteisėtai išrinkta 14 žmonių, o del trijų dar žmonių kilo abejojimų. Todel šitų pastarųjų atstovų teisėtumas buvo pavesta pačiam Seimui nuspręsti. Galų gale po pasitarimų buvo pripažinta teisėtai išrinkta 320.

Petraškevičius (s.d.) kritikuoja dešiniųjų atstovų pasakytas del šito klausimo nuomones. Demokratija turi geresnių kelių nepriklausomybę. Socialdemokratiai kovoja už viso pasaulio išliu-savimą nuo kapitalistų jungo per darbininkų ir atskirų tautų išliuosavimą. Visų kraštų demokratija pripažįsta — kiekvienam kraštui teisę apsispręsti. Dešiniojo sparno atstovai pasitiki diplomatų kalbomis. Tokiu budu dešinysis ir kairysis sparnas neina vienu ir tuo pačiu keliu. Socialdemokratų kelias, statydamas galutiną socializmo tikslą, stengsis įvesti tokį krašto surėdymą, kad galima būtų pasekmingiau jungties su kitų šalių kovotojais del laisvės.

Vaitekunas (s.d.) mano, jog šituo klausimu negalima kalbėti visos Lietuvos vardu, todel be visos Lietuvos visuomenės pritarimo negalima paskelbti nepriklausomybę. Čia autoritetingą žodį gali tarti ta Stockholmo konferencija, apie kurią Seime buvo jau minėta.

P. Leonas, kalbėdamas del Lietuvos politikos ateities ir nurodęs dešiniųjų atstovų planų silpnas puses, perskaitė Santaros pateiktą šiuo klausimu rezoliuciją, kuri taip skamba:

1. Rusijos Lietuvių Seimas aiškiai išreikštas visų Lietuvos visuomenės srovių reikalavimais, kad Lietuva būtų laisva, demokratinga ir nepriklausoma;

2. Aiškiai visos Europos ir Amerikos demokratijos paskelbtais principais, sulg kuriais kiekvienai tautai turi būti pripažinta apsisprendimo teisė;

3. Susiklojusiomis karės aplinkybėmis, delei kurių Lietuva tapo karės grobiu ir Lietuvos likimo klausimas tarptautinės taikos kongrese objektu,

Nutarė: Kreipties į visas kariaujančias valstybes ir visas Europos ir Amerikos demokratijas reikalauti pripažinti, kad:

1. Lietuva kaip užinteresuotoji šalis privalo turėti savo atstovus taikos kongrese.

2. Visos valstybės turi pripažinti Lietuvai apsisprendimo teisę.

3. Savo politikinį likimą Lietuvai Tauta turi apsispręsti savo laisvai išrinktame Steigiamajame Susirinkime.

Besibaigiant šios dienos posėdžiui, Lietuvių Seimą pasveikinti atėjo lenkų karininkų suvažiavimo delegatai, kurių tarpe buvo ir žinomas lietuviams p. Babianskis.

A. Kelmutis. (Iš „Santaros“)

(Toliaus bus).

KORESPONDENCIJOS

ROCHESTER, N. Y.

Nenuoseklus lietuvių judėjimas — šiandienis momentas liepia kiekvienam lietuviui, tėvynainiui parodyti, ko jisai trokšta, ko geidžia. Kiekvienas turi stengties parodyti, kad lietuviui geiste geidžia, jog jų tėvynė liktųsi liuosai. Taip ir mes Rochesterio sandariečiai sumanėme sudaryti draugiją sąryšį delei platesnio ir tobulesnio veikimo linkui Lietuvos laisvės. Mes irgi geidžiame gelbėti mūsų lietuviškai politikai. Mes norime parodyti ir plačiai Amerikos visuomenei, kad mums būtina reikalinga vienybė. Vienok vietoj to mūsų prakilnaus troškimo iš priešingos pusės pasirodė kerštas ir negraži politika. Čion truputį parašysiu apie mūsų judėjimo nuotikius.

Mes šaukėme pirmą draugijų atstovų susirinkimą ant 8 birželio. Turėjo pributi nuo aštuonių draugijų po du atstovai. Tas susirinkimas jokių pasekmių nedavė. Užtai likosi nutarta šaukti antrą susirinkimą. Klerikalai išgirdę apie tokį mūsų veikimą (tai kun. Kasakaitis) tuoj pradėjo mus persekioti. Pradėta pasinaudoti sakykla, iš kurios mesta negražus ir neteisingas apkaltinimas. Kun. Kasakaitis išydino mums visokiais laisvamaniais (su-prask nedorėliais). Jis griežtai uždrandė katalikams lankyti mūsų susirinkimus. Žinoma, katalikai paklausė savo klebono žodžių. Tuomet likę vieni tautininkai su Gedemino draugyste (kurioje socialistai kuopiasi) nebegalėjome prieiti prie pageidaujamo rezultato. Norėdami politiskai judėti priversti buvome šaukti tiktai vienų tautininkų draugijų atstovus, tai yra nuo TMD. 52 p., nuo ALTS. 21 kp., nuo SLA. 69 kp. ir nuo LSND. Draugystės. Sušaukę tuos atstovus su-tvėrėme Rochesterio lietuvių tarybą, kurios užduočia būtų varyti lietuvių darbą, ir jei kur rengiamos miesto parodos, jose dalyvauti kaip lietuviams. Taip pat tos tarybos užduotis buvo darbuoties amerikiečių spaudoje.

Tuojaus ta tarybą ir ėmėsi už darbo. Tuojaus p. J. J. Zilius pagamino gana ilgoką ir gražią rezoliuciją, kurioje nušviečiama nekurie svarbiausi Lietuvos istoriški nuotikiukai ir lietuvių troškimas laisvos Lietuvos. (Iš prisiųstos rezoliucijos matyti, kad ištikro rezoliucija pusėtinai gerai sutaisyta ir jei ji ištiesai tilptų anglų laikraščiuose būtų gerai. Užmesti galima tiktai stiliui. Pačios rezoliucijos teksto čionai neapsimoka išspausdinti. — Red.) Ta rezoliucija ir likosi priimta per tų draugijų atstovus.

Tą rezoliuciją pasiuntėme į anglų dienraštį „Democrat.“ Vienok bėda mums lietuviams, kad mes mažai žinomi amerikiečių presoj. Todel tos rezoliucijos neat spausdino visos, o tik ištraukas ir tai dar iškreipdami mintį. Prie to dar uždėjo mums labai negeistinę antgalvį ir iš to visko susidarė mintis, buk jau Centralės valstijos apskelbė šokią tokią Lietuvos laisvę, o tuom tarpu sąjungiečiai nieko nežada. Iš to jau susidaro mintis, buk lietuvių simpatizuoja vokiečiams, kas ištikrųjų netiesiš.

Pasirodžius tam straipsneliui, kun. Kasakaitis 11 rugs. pasinaudojo proga ir pasipiktinęs kreipėsi į to laikraščio redakciją ir užprotestavo varde 1,000 savo parapijonų (kurių čia tiek nėra). Gi Gedemino draugystės (socialistai) nariai pamatę tą kun. Kasakaitio kaip ir atskuriamą-protes-tą, pradėjo iš kailio nerties, kad

Tą rezoliuciją pasiuntėme į anglų dienraštį „Democrat.“ Vienok bėda mums lietuviams, kad mes mažai žinomi amerikiečių presoj. Todel tos rezoliucijos neat spausdino visos, o tik ištraukas ir tai dar iškreipdami mintį. Prie to dar uždėjo mums labai negeistinę antgalvį ir iš to visko susidarė mintis, buk jau Centralės valstijos apskelbė šokią tokią Lietuvos laisvę, o tuom tarpu sąjungiečiai nieko nežada. Iš to jau susidaro mintis, buk lietuvių simpatizuoja vokiečiams, kas ištikrųjų netiesiš.

Pasirodžius tam straipsneliui, kun. Kasakaitis 11 rugs. pasinaudojo proga ir pasipiktinęs kreipėsi į to laikraščio redakciją ir užprotestavo varde 1,000 savo parapijonų (kurių čia tiek nėra). Gi Gedemino draugystės (socialistai) nariai pamatę tą kun. Kasakaitio kaip ir atskuriamą-protes-tą, pradėjo iš kailio nerties, kad

4.
tik daugiau revoliucijos padaryti amerikiečių spaudoje. Ant to drėtės susirinkimo buvo apie 30 žmonių, veik visi socialistai. Kiek ten buvo šaukta ant pp. Semaškos ir Žilias, apšaukti jie „kom-sulais.“ Tik vienas žmogus p. Duoba, nors socialistas, bet atsakė: „Nėrėkaukit, čia nėra taip baisu kaip išrodo.“ Na, ir likosi nutarta, kad 15 narių nūmaršavo į to laikraščio redakciją ir tą išpildė. Čia jau aiškiai pasirodo, kad socialistai ir klerikalai tai laiko vieną ranką. Pasekmė to vi-so vėl buvo tilpė tame laikraštyje straipsneliai.

Tas viskas parodė svetimtau-čiams tikrai vieną, kad pas mus lietuvius nėra jokio susitarimo, jokios vienybės, kad pas mus tik-tai kenkimas vieni kitiems. Jei norėta būtų gero, tai kun. Kasa-kaitis būtų galėjęs kreipties į mus, butume taręsi. Vietoje to kenkimas ir išniekinimas iš sa-kyklos. Todėl drąsiai galima sa-kyti, kad klerikalams visai ne-rupū Lietuva, jei rupėtų tai ki-taip elgtis. Dar prasčiau pasi-elgė socialistai. Atminkite vieną, kad niekas nenori nei katalikus, nei socialistus pražudyti. Neju-gi darbą del savo tautos jų laiko te blogu. Jei taip nenorite tos tautos, tai ir nesivadinkite bent lietuviais.

Pikalnais.

BINGHAMTON, N. Y.

Rugpjūčio 7 d. vietinė SLA. 200 kuopa turėjo mėnesinį susirinkimą, kuriame aptarus bėgančius reikalus, nutarta ant 3-čio rugpjūčio laikyti pikniką. Patar-tina kitoms draugystėms nelaiky-ti pokilių tą dieną.

Ši SLA. kuopa gana gerai dar-buojasi, kas susirinkimas prisira-šo po keletas naujų narių.

Jau 4 mėnesiai kaip čionai su-sitvėrė C. K. skyrius ir veikia ga-na plačiai naudai mūsų badau-jančių brolių. Tas skyrius jau iš-siuntė 40 dolarių ir dabar jau nu-tarta tuojuos pasiųsti į Centrą 20 dolarių. Garbė tiems, kurie dirba. Girdėjau, kad praklimesnėję vietiniai lietuviai tariasi sutverti ALTS. kuopą, kuri čionai yra labai pageidaujama, ypač šiame momente. Linkni tikrimais Lietu-voms dabrininkams viso labo.

Lietuvos kareivis.

NEWARK, N. J.

SLA. V apskrčio ir TMD. ap-skrčio išvažiavimas. — Turbut nėra gražesnio ir malonesnio, va-saros laiku, pasilinksinimo kaip kad gražus su idėjos tikslais su-remtas išvažiavimas-autingas.

Išvažiavimus rengia visokios draugijos ir draugystės, bet jų rengimo tikslas, ko ne visuomet, tai biznis... Bet randasi žmonės bei draugijos, kuriems ne biznis rupi.

Ir štai rugpjūčio 19 d. SLA. ir TMD. New Yorko ir New Jer-sey valstijų apskrčiai bendrai surengė išvažiavimą — Holly-wood Parke, Newarko priemies-tyje.

Išpildymas programo prasidėjo su muzika, nes tvarkvedys, P. Sakatauskas — SLA. V apskr. pirm. — pirmiausiai pakvietė p. M. Sadauską ir P. Kumėnšką, ku-rie du pagriežė ant įvairių muzi-kališkų instrumentų. Po tam kal-bėjo p. A. S. Trečiokas, kurio kal-ba sunku buvo suprasti.

Antru kalbėtojum pakviestas p. V. K. Račkauškas. — Jisai aiškiai ir suprantamai kalbėjo apie SLA. ir TMD., kiek šios dr-jos davė ir duoda savo nariams bei visuomenei moralės naudos ir ragino visus tapti šių draugijų nariais!... Jisai sako: „Be abejo-nės, karai pasibaigus, Lietuva-gaus neprigulmybę. Tuomet mes

desėtkais tukstančių grįšime į Lietuvą, bet sugrįžę gal but ne-rasime stipriai stovinčių — nei apšvietos, nei savišalpos draugijų. Todėl privalome didinti, kaip na-riais taip ir kapitalu, TMD., kad ši draugija galėtų išleisti kuo-daugiausiai gerų knygų ir kad vėliaus turėtume ką pasiųsti į Lie-tuvą, — už mažą atlyginimą!

Trečiuoju kalbėtojum buvo ger-biamas M. Šalčius. Jisai kalbėjo apie Lietuvos politiškus reikalus, apie grįžimą į Lietuvą, apie Pe-trogrado lietuvių seimą, apie Lie-tuvos dvasiškiją, kaip ji, dvasiš-kija, „troško“ ir „trokšta“ Lie-tuvai „laisvės.“

Pusėtinai uždrožė ir Šv. Tėvui, jisai sako: „Popiežius su Dievo pagalba paskelbė kariaujančioms viešpatijoms taikos sąlygas; su-minėjo keletą mažųjų tautų, net mažesnes, kaip kad lietuvių, ku-riuos turi gauti savivaldą, bet lietuvių tautos likimą užmiršo! — nors jisai gerai žino, kad Lie-tuvių tauta gyva! — ir kad mes, kaip ir kiti, trokštame liuosybės.“

Popiežius šiandien užmiršta tą tautą, kuri per dešėtkus metų at-idavė vadinamą švento Petro gra-šį, — šimtais tukstančių!

Ketvirtas kalbėjo TMD. izdi-ninkas p. Liutkauskas apie TMD. ir apie mūsų politiškus nuotikius, apie neveikimą bendromis spēko-mis delei Lietuvos labo ir tt.

Penkta kalbėjo p-lė O. Jicke-vičaitė, kuri ilgai šnekėjo, bet nieko nepasakė, apart pasigyr-i-mo, kad ji nieko nesibijanti, te-gul, girdi, mane vadina cicilike, bedieve ir kuom tik nori, bet aš šaukiau ir šauksiu prie laisvės, laisvės ir laisvės.

Sunku buvo suprasti prie ko-kios laisvės visuomet šaukia: gal but prie Brooklyno „Laisvės!“

Ant galo užsilipusios ant stalo p-lės A. Čepiūtė ir A. Česnavičiūtė, angliskai dainavo ir tikrai angliskos vadevilių daineles. Taip pat ir angliskai pasistaipė, pasi-kraipė.

Prakalboms pasibaigus, prasi-dėjo žaidimai, — lenktynės, žin-ginimas. Lenktynėse dalyvavo 12 ypatų — vyrų, kurie žingsnia-vo 100 mastų. — Už išlošimą lenktynėse buvo paskirta dova-nos — kurie norės tautiškos sro-vės laikraštį — metams ir pusei metų. Dovanas laimėjo: V. Sibū-nauskas, pirmą dov., antrą — B. Krasinskas, — abudu pasirinko dovaną „Vienybė Lietuvninkų.“

Publika į valias prisijuo-kė iš žaidėjų. [žangos bilietukų, po 10c. par-duota arti 500.

Šio išvažiavimo išpildytas prō-gramas paliko gilų įspūdį ant pu-blikos...

Didžiama publikos buvo iš apie linkni miestų, — ypatingai iš Paterson, N. J. ir Brooklyno ir tt.

Vietiniai SLRKA. ir Vyciai to-je pat dienoje surengė savo „ek-stra“ išvažiavimą, kad tik la-biaus pakenkti tautiečiams... Tai negeistinas ir peiktinas klerika-lų darbas!

Geistina, kad virš minėti ap-skrčiai tankiai surengtų tokius prakilnius — gražius išvažiavi-mus, kaip jisai kad buvo.

P. Girninkas.

BRIDGEPORT, CONN.

Dirbtuvėje užmušta lietuvis. — Rugs. 21 d. Juozas Berzgelas 24 m., mašinai bedirbant valė ją. Tuom tarpu sukamosios mašinos dalis pagriebė jį už drapanų ir apsupė ore bloškė ant grindų. Tapo sutriuškinti strienkauliai ir kairioji koja. Po trijų valandų nelaimingasis mirė. Velionis pri-gulėjo prie seniausios lietuvių šeimynos Bridgeporte. Berzgelų šeimyna, daug prisidėdavo prie

vietinių lietuvių veikimo, ypač tvėrime lietuviškos parapijos ir Lietuvių Dienos. Lai lengva bus jam Amerikos žemelė.

Adžgauskas.

NEW HAVEN, CONN.

ALTS. Conn. apskr. išvažiavi-mas. — Conn. valstijos sandarie-čiai 19 d. rugs. turėjo išvažiavi-mą ant marių kranto šale New Haven'o. Nors Conn. apskr. dar jaunutis, bet turėjo labai geras pasekmes. Buvo lietuvių iš visų apielin-kų kolonų, net buvo ir tokių, kurie kituose išvažiavimu-se nedalyvavo, kaip tai Torrington, Conn. Taipgi buvo svečių iš toliau. Iš Bostono pp. Protas-pas ir Stasiulis, iš Brooklyno, Žemaičių kvartetas pp. Brazys ir Kundrota, sako buvo ir daugiau, bet jų nepažinau.

Apskr. pirmininkas A. Stanke-vičius, po trumpos prakalbės, pakvietė visus ant lygės greta gi-rai-tės, kur atsibuvo programos. Žymiausia dalimi programo buvo Žemaičių kvartetas iš Brooklyno, kuris sudainavo kelioliką dainų. Nors dainuojama buvo prie ne-tikusių aplinkybių — pučiant gan šiuurksčiam jurių vėjui, bet dainos padarė į klausytojus pu-nikų įspūdį. Ypač patiko publikai vienoj solo dainoj p. Butėnas (basas); nelauktas duetas p-lė Antanavičiūtė iš New Haven ir p. Butėnas iš Brooklyno; ubagiška-gi daina kvartetas, išsukė tikrą entuziazmą: galop Lietuvos him-nas, pritariant publikos, apvaini-kavo dainų skyrių programą. To-liau buvo lenktynės merginų, lenktynės vyrų, lenktynės vyrų mairšiuose; laimėjusių lenktynes vardų nežinau. Sunkiaja progra-mo dalimi buvo virvės traukimas.

Traukė: New Haven vs. Bridge-port, laimėjo New Haven; Anso-nia vs. Waterbury, laimėjo An-sonia. Ansoniečiai, berods, stip-riausi vyrai Conn. valstijoje; **jiems virvės traukimas gan seka-si.** Dar traukė virvę Žemaičių kvartetas iš Brooklyno su buriu merginų New Haveno choro, mer-ginos laimėjo, girdi, ant savo skėdryno jokiū budu nepasiduo-sime. Gailla, kad nedalyvavo gim-nastas iš Bridgeporto, kurį dau-ginus žingeidavo matyti; mat dirbtuvėje susizeidė pirštą, tat ne-galėjo dalyvaui.

Abelnai šis išvažiavimas pada-rė į sandariečius puikų įspūdį. Jis aiškiai parodė, kad, jeigu ap-skritys savo užsimezgime sugė-bo patraukti tiek gražios publi-kos, tai ateityje sandariečių iš-važiavimai bus tikraja švente del lietuvių Conn valst.

Sapiaus.

NEW HAVEN, CONN.

Šią vasarą pas mumis kas nē-dėldienis vis piknikai. Rengia įvairios draugystės, — vis tai del pelno. Nekurioms draugystėms ir labai puikiai pavyksta, (žinoma tik toms, kurios yra prisidėjusios prie lbadringumo). Atlieka kar-tais gryno pelno netoli 200 do-larių. Tai matydami socialistai tokias pasekmes irgi surengė. Apgarsino, nešiojo plakatus po visus kampus, žodžiu sakant, dir-bo visi išsijusę kiek tik spēku turėjo.

Na, atėjus paskirtai dienai, rei-kia važiuoti ir man, nes žingei-dumas verčia. Nuvažiuoju apie 7 valandą vakare ant pat vidurio pikniko, ant pacio linksumo. Žinote, kiek publikos atsilankė! Ugi net sarmata pasakyti, kad nuo 8 įvairių draugijų susirinko du tuzinai svyršum ir tai abie-jų lyčių; moterų, merginų ir vy-rų. Trumpai pasakius, iškaščių ne-padengia, o kur del karės auken-tėjusiems...

Todėl progai atsitikus aš ir pa-

klausiau „staršos.“ „ar daug pa-siūsite iš to pelno del karės nu-kenčėjusiems!“ Tai kaip pradės ant manęs rėkti visokiais žo-džiais, kad jau negali. Nėra rei-kalo minėti, nes visi žino socia-listų litaniją. Trumpas broliai jums atsakymas kaip patarlė sa-ko: „ką sėji, tai tą ir pjaui.“ Visiems gerai žinoma, kaip jūs aukanjate, tai visai ir nestebėti-na, kad tokis didelis piknikas buvo.

Broliai socialistai paimkite bis-kelį proto, apmąstyti visus daly-kus, o pasekmės bus visai kito-kios. Nežiuirėkime į partizantus veikėjus, ką jie sako, kad užgina skaityti kitos srovės laikraščius, nes jie nenori, kad dalykų stovį suprustumėte. Kaip mes suprasi-me, tai jų neremsime. Didelis pra-sizengimas remti tikius žmones, kuriems rupi tik savo gerovė.

Užtai imkime savu protu gy-venti, patįs spreskime ir kas ge-ra priimkime, o ką bloga — at-meskime. Skaitykime be skirtu-mo visus laikraščius, o be abejo-nės labai greitai persitikrinsime.

Šalin iš mūsų tarpo ardytojai, šalin ir tamsū'jai! ir priešai mūsų tautos! Mes žengkime prie mokslo, apšvietos ir vienybės!

J. A. Noburaitis.

E. MAHANOJ JCT'N. PA.

Nors čia apart gelzk. stoties, smuklės ir dar poros trob-palai-kių, nieko ypatingo nesimato, bet ši vieta apielinkej pusėtinai „gar-si.“ Gal delto, kad artimai ran-dasi 2 su maudyėmis prudai: „Lake-wood“ ir „Lake-side.“ Prie pastarojo rugs. 15 d., kaip ir pereitais dvieis metais, lietu-viai apvaikšėjo „Lietuvių Die-na.“ Apie 12-val. jau žmonių vi-sur pilna: pas prudą negali pra-simušti, drabužių maudymsi ne-gausi, nes neištenka. Giraitė ant kalnelio irgi kamšatynė. Kiek mažesnė publika buvo šale girios darže, kur buvo parengtas alto-rinus, prie kurio kun. V. Matu-laitis, iš New Philadelphijos, at-laikė mišias, o pamokslą pasakė man nežinomas (kun.). Taip di-delis žmonių skaičius darė gerą įspūdį tuom indomaujantiems.

Apie 1 val. po pietų staptelė-jau pas stotį. Skersai gelžkelį, vieni eina į kalną, o kiti pa-zai-nėse pas vandenį taip tirštomis eilėmis, kad ateinant trukiui, po-licistai sustapo publiką, kad pra-leist trukį. Policistai tik tai die-nai atsiųsti pridabojimui tvarkos. Pastovėjęs čia apie pusvalandį lakio, sugadinau pirmiau gau-tąjį „gerą įspūdį.“ Ypač man gau-lu pasidarė, kuomet priejo prie manęs vyras (anglas) ir savo kal-ba prabilo: „aš bučiau labai už-ganėdintas, jeigu gaučiau tuos pinigūs, ką lietuviai šiandien su-mokės tik už alų.“ Iš to supra-tau, kad ir tas vyras, taip kaip ir aš, atidžiai žiūrėjo į kas mi-nutą iš smuklės išnešant dėžę su 24 bonkom alaus. Aš toje vietoje stovėjavau 30 minutų. Tame laike lietuviai išnešė iš minimos smuk-lės 23 su alum dėžes. Toks „biz-nis“ ėjo per ištisą dienele. Taip-gi negražiai atrodė ir tas, kad ša-le smuklės stovintieji vyrai, be jokios sarmatos mautia sau iš bonkutės ir tiek. Pačioje gi smu-klėje „biznis“ buvo, turbut, ge-rų-geriausias. Nes jon inean-dumas verčia. Nuvažiuoju apie 7

valandą vakare ant pat vidurio pikniko, ant pacio linksumo. Žinote, kiek publikos atsilankė! Ugi net sarmata pasakyti, kad nuo 8 įvairių draugijų susirinko du tuzinai svyršum ir tai abie-jų lyčių; moterų, merginų ir vy-rų. Trumpai pasakius, iškaščių ne-padengia, o kur del karės auken-tėjusiems...

Todėl progai atsitikus aš ir pa-

dė virš 900 žmonių.

Apie 4 val. darže, kur buvo laikytos pamaldos, bėgo lenkty-nėms: moteris, vyrai, vaikai ir mergaitės. Greitesnieji gavo do-vanas. Buvo ir virvės traukimas.

Ant 5 val. prasidėjo dainos ir prakalbos. Pirmiausiai „L. D.“ rengimo komiteto prezidentas už-kviečia Girardvillės chorą padai-nuoti. Šis choras nevisas susirin-kęs, todėl Mahanojus choras po-rą dainelių padainuoja. Potam minėtas prez. perstato kalbėti k. V. Matulaitį, iš New Philadelphijos. Kunigas M. atsistoja ir jį perstačiusį (prez.) „sukrifikuo-ja“, sakdamas: „netiesa, aš nē-siu kalbėtojumi šiandien, bet tik vesiu „parėtką“ ir perstatsiu jums visą eilę garsių kalbėtojų.“ Savo keliu, kun. Matulaitis visi-gi kalbėjo. Tarpe ko kito išsi-reiškė: „Mes norim tokios laisvės Lietuvai, kokia ji buvo laikuose Gedeimino — Vytauto.“ Antras kalbėjo Šeinys, rodos iš Pittston, Pa. Šis kalbėtojas labai sunkiai vartoja lietuvių kalbą, nes Ameri-koje gimęs. Bet Lietuvos Istoriją, matyt, pusėtinai pažįsta. Jo kal-ba publiškai patiko. Ypač kuomet kalbėtojas užcitavo: „kaip Lietu-va bus laisva šalis, tai aš jums pranešiu, kad Lietuvos jaunimą „ruly“ Amerikos jaunimas,“ tuom tarpu publikoj delnai smar-kiai suplojo. Trečias kalbėjo an-glas — adv. Brown, iš St. Clair, Pa. Jis pasisakė, kad labai ma-žai apie lietuvius žino. Pasakė, kaip Jagaila su Jadvyga apside-dė; savo kalbą užbaigė tuom, kad tik tas gali būti geras šios ša-lies pilietis, kuris yra geru lie-tuviu ir kad ši šalis tokių, kurie savo kalbos išsizada, nepageidau-ja. Po tam vėl pora dainelių pa-dainuota ir ant galo, anot kun. Matulaičio, „užsigardavimui,“ li-ko dar 2 „geriausi“ kalbėtojai: Dr. Bielskis ir V. Žutauskas — „geriausių kalbėtojų“ prakalbų St. Clair. Delei stokos laiko, šių neteko išklaudyti. Bet šių metų „L. Dienos“ kalbėtojai daug silp-nesni, negu kad pernykščiai bu-vo: kun. Bartuška, kun. Augustai-tis ir kompoz. St. Šimkus.

Ir ši „L. Diena“ (rugs. 15) praleista su dideliu žmonių skai-žium, gali sakyti, kad buvo į virš 20,000. Keli šimtai lietuvių atvyko savo automobiliais. Ant viso to ploto žemės, kur lietu-viai praleido minėtą dieną, toks nepaprastas judėsis buvo, kaip, nelyginant, bile didmiestyje. Man neteko matyti, bet publikoje gir-dėjosi kalbos, buk automobilios suvažinėjo 12 m. mergaitė, kuri tuoj mirusi. Buvo žmonių, kurie su atsidėjimu dirbo, kad tik dau-giau pelnijus Lietuvoj vargstan-tiems. Ypač labai darbuvisi kun. P. Gudaitis, nes jis vienas pu-blikoje išpardavė 400 sagučių.

Plaušinis.

ROCKFORD, ILL.

Šis miestas kaip vasaros laiku turi labai gražią išsiurą, visur medžiai tik ir žaliuoja, prie to Rock upė su savo skardingais krantais irgi priduođa daug gra-žumo.

Rockford pramonijoje ir gyven-tojų skaičiumi labai sparčiai au-ga. Dabartiniu laiku apskaitoma jame yra apie 65,000 gyventojų. Lietuvių irgi bus apie 1,300 ir vis daugians jų pribuna iš kitų miestų. Vasaros karščiams užėjus veikimas tarpe lietuvių mažumo aptilo, tik dar vieni socialistai šokinėja po Black Hawk parką, ten jie rengia agitacijas, sako mo-nologus, riebiausiojo turinio, taip kad ir rimtesnieji socialistai pik-tinasi tais riebumais ir visoms jų taradaikomis.

Vienu žodžiu iš tokio veikimo lietuvių tautai jokios naudos ne-

buvo ir negali buti; dar priešin-gai lietuvių vardą pažemina sve-timtaučių akyse su tais savo vai-kiškais ir neapgalvotais pasielgi-mais.

Tas aiškiausiai parodo netak-tiškumą nekurių Rockfordo lietu-vių tai nesiregistravimas 5 d. birželio, už ką 24 tokie drąsuo-liai nuėjo į Chicagos kalėjimą prie sunkiojo darbo ant vienų me-tų ir vienos dienos. Dabar socia-

listai visa burna šaukia, buk tai jie pasišventę delei labo žmoni-jos. Geras dalykas atrasti už sa-ve tamsesnius ir pavartyti į kalėji-mą, bet „generolai“ socialistiškos armijos turi buti nenori tokiu bu-du eiti prie labo žmonijos, ka-dangi iš jų nei vienas nepapuolė į kalėjimą.

Santikiai tarpe skirtingų part-ijų yra gana blogi, prasivar-džiavimai ir neapikanta stovi ant augščiausio laipsnio.

Darbai eina gana gerai, net darbininkų truksta. Apie tris mie-dias į pietus nuo šio miesto stato kareiviams stovyklas; prie šio darbo dirba apie 6,300 darbinin-kų, pastatymas stovyklų valdžiai atnės nuo 3 lig 5 milijonų dol.; taip buvo pranešta pačios val-džios; darbas turi buti užbaigtas lig 1 rugsėjo šiųjų metų. Vieta bus del 40,000 naujai paimtų ka-reivių.

Pas mus būtų pageidaujamas sąžiniškas lietuvis gydytojas, ka-dangi lietuviams anglų kalbos nemokant yra gana sunku nusi-davus prie svetimtaučio išdėstyti savo reikalus.

A. Šaukėniškis.

CLEVELAND, OHIO.

Čia susitvėrė juodoji fabrikantų organizacija, kuri nuo 13 rug-pjūčio pradėjo veikti. Ta orga-nizacija arba fabrikantų sutartis turi štai kokį tikslą:

- 1) Kovoti prieš ateivius nepi-liečius (ypač prieš ateivius iš tal-kininkų pusės).
- 2) Tuos ateivius, kurie dabar dirba jų fabrikuose, versti versti išsiimti pirmas pilietiškas popie-ras. Katrie gi atsisakys, tai tuos be jokių ceremonijų atleisti iš darbo ir tai dar su panieka.
- 3) Tokie ateiviai yra trunkia-mi į taip vadinamąjį juodąjį listą. Tas daroma paslapčiai.
- 4) Nepriimti darbininkų netu-rinčių pilietiško popierų į joki darbą.

Į tą fabrikantų organizaciją priguli jau 21 fabrikantas. Jau vienoje dirbtuvėje The Cleveland Akron Bag Co. nepiliečius vertė priimti pirmas pilietiškas popie-ras, o kurie atsisakė, tai tuos pradėjo varyti laukan iš darbo. To-kiu budu atleido 13 darbininkų (11 Rusijos, 4 Anglijos, 2 Fran-cuzijos, 3 Italijos pavaldinius). Stebėtiniausiai tai tas, kad toje dirbtuvėje likosi dirbti visi ne-piliečiai Centralių Europos valsti-jų. Čia jau nesunku nuspėti tik-slus, kam tas viskas daroma.

Lietuvių nepiliečių čionai yra gana daug.

Tautininkė.

A. RUKAS

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“

Ingaliotas

agentas

Prima prenumeratą knygų užsakymus, ir paskelbimus; taipgi ir spaudos darbus. Pilnai „Vienybės Lie-tuvninkų“ administracija atsako už p. A. Ruką. Kur atsilankys p. A. Ru-kas pilnai jam užsitikėkite.

A. RUKAS, 2544 E. York St., Philadelphia, Pa.

Išleista kas savaitė iš Brooklyn, N. Y.
 Juvienvietose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$3.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko
 užrašymo, ne nuo Naujų Metų.
 J. J. PAUKSTIS & CO. (Inc.)
 120-120 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 Telephone 2427 Greenpoint.

KARĖ IR TAIKA.

Jau daug buvo laikraščių rašyta apie popiežiaus notą, kurioje jis stengėsi tam tikromis sąlygomis sutaikinti kariaujančias valstijas. Visas pasaulis laukė, koks bus atsakymas.

Vokiečiai ir tai žiuri gana prielankiai, jie neprošali būtu taikinties. Austrija gi tiesiog nori taikos.

Sąjungiečių vardu atsakė prezidentas Wilsonas. Jo no ta tapo pasiūsta popiežiui pereitą savaitę. Wilsonas savo notoje kalba, kad sąjungiečiai ir visas pasaulis tolei nesitaikys su priešais, kolie nebus gvarantuotas tikras sutikimas, kolie nebus neišnykęs karės pavojus. Prezidentas nekaltina tame vokiečių tautą, bet kaltina Vokietijos imperialistišką valdžią, kuri nesiskaito nei su jokiomis tarptautiškais sutartimis, nei su jokiais humanizmo principais.

Pabaigoje notos kalbama toje dvasioje, kad jei taiką pasiulytu pati vokiečių tauta, tai sąjungiečiai tuomet taikintys.

Ta prezidento Wilsono nota, mūsų nuomone, nieko tikro nepasako. Pasako tik tai viena, kad sąjungiečiai nenori taikyties su Kaizerio valdžia. Tai viskas. Nors notoje ir kalbama apie tautų liuosybes, bet tai juk paprasti diplomatiškos kalbos būdai.

Bet delkogi sąjungiečiai nenori dabar taikyties?

Jei pažiūrėti į dabartinį karės linijų padėjimą, tai reikia pripažinti, kad vokiečiai išlošime. Juk jie turi Belgiją, Lenkiją, dalį Francuzijos, Serbiją, Juodkalniją, didesnę dalį Rumunijos ir Lietuvą. Sąjungiečiai gi turi tik tai vokiškias kolonijas. Taigi vokiečiai geresniame padėjime ir jiems dabar patogus laikas daryti tai ka.

Bet iš kitos pusės vokiečiai labai pailšę, pas juos jau nėra žmonių, jau laukus apdirbinėja tik tai taikai ir žili seneliai. Austrijoje dar blogiau. Todėl vokiečiai ir nori taikos. Sąjungiečiai tą gerai supranta ir jie nori apgalėti vokiečius laiku. Lai kas, karės užsitiesimas, tai vokiečių didžiausias priešas. Ir tik tai šiuomi ginklu sąjungiečiai tikisi apgalėti vokiečius. Mušių laukuose jau nesitiki pergalės nei viena pusė.

Taigi iš visko matyti, kad tik tai vokiečių didelis nusileidimas, arba iš kitos pusės jei vokiečiai visiškai galėtų užblokuoti submariniais Angliją, greitai priverstų prie taikos.

Bet nors dabar ir neįvyksta taika, bet atsizvelgiant į abelną nuilsimą, tikrai galima tikėti, kad taika visgi nepertoliusia.

VIENYBĖS KLAUSIME.

Pas mus lietuvius taip yra: tariamės, kalbame apie vienybę, apie sutartiną darbą, bet kaip prisieina ištikro sueiti kruvon, tai viskas payra. Paskui vėl iš naujo viskas pradedama ir taip be galo.

Kad vienybės klausimas yra mūsų gyvenimo klausimu, apie tai nereikia ir kalbėti. Delto tai jis vis ir kyla. Priduriame, kad jis vis ir bus judinamas, kol vienybės mums bus labai pageidaujama. Todėl mes čionai trumpai ir galutinai išreikšime savo nuomonę.

Absoliutiškos vienybės tarpe srovių negali būti. Kiekviena srovė siekia prie įvairių idealų. Klerikalai siekia prie to, kad valstybės galva, arba taip vadinamu „dvasišku vadovu“ būtų bažnyčia. Jie tą gali atsiekti tik tai remiantės ant liaudies. Todėl jie pamatan deda krikščionišką demokratiškumą. Ir jokiū būdu jiems to niekas negali užginti, nes ir jie kaip žmonės turi turėti laisvę skleistį savo idealus.

Demokratai (tautininkai) priešingi tam. Jie stovi už tai, kad žmonės patys gali valdyties, gali liuosai tvarkyties, be jokių dvasiškų vadovų nurodymų ir diktavimų.

Socialistai taip pat demokratai, bet jie nori šiandien negalimų dalykų. Jie nori socialistiškos tvarkos, prie kurios žmonija dar nepriaugo. Tas veda tik tai prie anarchijos, ką aiškiausiai parodė dabartiniai nuotikiai Rusijoje.

Tų visų srovių siekiniai nesutaikomi. Ir juos nereikia taikyti. Reikia visiems taikyties tik tai tuose dalykuose, kurių visos srovės pageidauja. O tuom yra išgavimas neprigulmybės Lietuvai.

Delei išgavimo Neprigulmybės ir turi mūsų visos srovės sueiti į vienybę. Bet kaip?

Čia lai amerikiečius pamokina Rusijos lietuviai. Jie tverdami Rusijos lietuvių tautos tarybą, neatsizvelgę į tai, kiek kurios srovės žmonių yra Rusijoje, bet atsizvelgę į apsiereiskusias sroves ir visoms davė po lygią tiesą, po lygų skaičių narių taryboje. Tai kodel amerikiečiai taip negali pasielgti?

Klerikalai sako, kad jų yra daugiausiai, tai jiems didžiauma priklauso. Bet kuom remiasi, kad jų daugiausiai yra? Niekuom! Nesenai „Dgas“ rašė, kad girdi laisvamaniai čia turi šioki tokį pasisekimą, šiek tiek įsigalėję, Lietuvoje gi kitaip. Bet kuomet suvažiavo rinktiniai atstovai, tai aiškiai pasirodė, kad jų tenai buvo beveik po lygiai. Ant spėjimų

jokiū būdu negalima remties.

Pagaliaus kam tas? Juk Amerikos lietuvių taryba ne leis Lietuvai įstatymus, ne valdys jos. Visas jos darbas — tai kova už Lietuvos neprigulmybę. Tai ir yra svarbu tik tai tas, kad tokioje taryboje būtų išreikštos visos srovės, kad visi ją remtų, kad būtų kalbama varde visų. Kaip bus gauta Lietuvai laisvę, kaip prisieis rinkti atstovus į parlamentą, tai tuomet lai partijos Lietuvoje kiekviena agituoja už save. Kurios partijos bus daugiau šalininkų, ta turės daugiau savo atstovų, ta labiau bus prie valdžios. Už ką gi dabar ginčyties?

Taigi trumpai sutraukus, mūsų nuomonė susiveda į:

1) Sutverti Amerikos Lietuvių tarybą, kurią ineitų visų 3 apsiereiskusių srovių atstovai lygiame skaitliuje.

2) Ta taryba visiškai neturi kišties į vidurinius lietuvių reikalus. Jos užduotis tik tai varyti darbą, kad Lietuva būtų neprigulminga.

3) Taryba užbaigia savo darbą, kaip Lietuva įngija laisvę.

Prisilaikant šitokios taisyklės negali jausties nusikriausta nei viena srovė. Ir aišku, kad kas nenori sutikti ant šitokių sąlygų, tas nenori apskritai vienybės, arba jei ir nori vienybės, tai tik tai tokios, kad kitos srovės nusilenktų.

Ir nejaugi mūsų srovės negali suprasti tos paprastos minties, kad dabar reikia dirbti, ir kad amerikiečiai niekad nebus įstatymdavėjais Lietuvoms. Mes manome, kad supranta tą gana gerai, tik vieni dirba del Romos, o kiti del Markso. Jei būtų dirbama del Lietuvos, vienybė senai tarp mūsų žydėtų.

Peržvalga

// Vergas negali suprasti, kaip žmogus gali būti laisvu.

Mūsų klerikalai, kaip žinoma, varo Romos politiką ir jai tar nauja. Budami kieno nors politiškas vergais, jie niekaip negali suprasti, kad kiti galėtų but savistoviais. Prirodymui to paimsimė šį faktą:

„Darb.“ išspausdino paskalus apie paslaptuosius agentus. Sulyg jo, kad jei vienas kitas toks agentas randasi pas tautininkus, tai jų ir visa srovė susideda iš tokių. Vadinasi „Darb.“ už vie ną-du, kaltina visą srovę ir tuom parodo kiek jis turi tulžies prieš tautininkus. Kas gi būtų, jei tautininkai už darbus vieno kito kunigo kaip va Macocho Smito arba ir Visškanto kaltintų visus kunigus? Ne, tautininkai dar nestovi taip žemai, kad nekaltiems sąmoningai užmesti kaltės.

Prie to turime pasakyti, kad visas reikalas apie agentus svetimų valstybių yra tyrinėjamas. Kas bus patirta, bus paskelbta. „Darbin.“ gi nori, kad pirm iš tyrimo būtų paskelbta, tai yra, kad pirmiau žmogus būtų nubautas, o tik paskui jau reikia tyrinėti ar baudžiamasis kaltas ar ne. Mes tokios logikos pasivelinsime neprisilaikyti.

Turime aiškiai ir viešai pranešti, kad „V. L.“ ir nei vienas joje dirbančių žmonių, jokio reikalo

neturėjo ir neturi su tais svetimų valstybių agentais. Bet

„V. L.“, kaip ir kiti tautininkai, deda visas pastangas, kad tik išnešti tą reikalą viešumon. Tas žinoma daugeliui arčiau mūsų stovinių žmonių ir tas bus aišku, kaip bus viskas paskelbta, o paskelbta bus tuojuos. Tik turėkite kantrybės.

Reikia pastebėti ir tai, kad čionai nėra nieko tokio baisaus. Tik žmonės budami nežinėje įsivaizdina nebutus dalykus, o mūsų laikraščiai talpindami paskalus ir išsireikšdami dviprasmiai, dar daugiau sukelia jų fantaziją.

// Rusų nepaprastas tautos tarybos susivažiavimas.

Viso pasaulio akys dabar nukreiptos į Maskvą, kurioje dabar tesiasi susivažiavimas nepaprastu rusų tautos seimo, kuriame dalyvauja apie 1,500 žmonių. Iš to seimo laukiame didelių dalykų ir jame, galima sakyti bus nulemtas Rusijos likimas.

Skaitydami ministerių raportus tame seime matome vieną faktą, tai tą, kad Rusijos socialistai, ypač bolševikai, neišlaikė kvotimus; jie dar negali būti prie valdžios. Suprantama, jie gali daryti suirutės, dezorganizuoti.

Tame seime susikirto dvi galingos spēkos. Iš vienos pusės stovi socialistai, kurie reikalauja proletariato diktaturos. Iš kitos gi pusės stovi kadetų partija, kurią remia generolai ir kazokai ir ji reikalauja, kad jei norima Rusiją išgelbėti, tai reikia pavesti kariškai diktaturai su generolu Kornilovu priešakyje. Kerenskis bando sutaikyti abidvi pusi ir užtai jis neužganėdina nei vienos pusės.

Vienok nežiurint į tą susikirtimą, posėdžiai neiširo ir Kerenskui pasisekė sutaikinti abi pusi. Po šio susivažiavimo laikinė rusų valdžia žymiai sustiprėjo, nors ir daugelį ką neužganėdino.

Kaslink disciplinos armijoje, tai anot Miliukovo, ji vis vien pasilikio sudemoralizuota, nors kiti vėl tvirtina, kad nuo dabar bus įvesta stipri disciplina ir tikra tvarka.

Kaslink klausimo mažųjų tautų, tai kadetai joms žada tik tai menkutes autonomijas, ir mano tuomi jei ne kitaip, tai su ginklo pagalba jas užganėdinti.

// Apie militarizmą.

„Draugas“ spausdina ilgą straipsnį apie karę, jos priežastis ir tt. Neblogai dalykas nušviečiama, tik labai žingaidu, kodel tik dabar jau pradedama kalbėti apie tai, kad Anglijos militarizmas nemenkesnis už vokiškąjį militarizmą. Gal pirmiau to nemanyta. Gal pirmiau „politikauta“.

Nors Anglijos militarizmas ir nemenkesnis už vokiečių, nors nuo Anglijos militarizmo laukti ko gero negalima, kaip lygiai ir nuo vokiškojo, militarizmo, bet mes lietuviai aiškiai turime suprasti vieną, kad mums anglų militarizmas negali tiek blogo padaryti, kiek gali padaryti vokiškas militarizmas. Jei po karės užviešpatautų vokiškas militarizmas, vokiškas kumštis, Lietuva labai skaudžiai pajustų. Jei liktų si pergalėtoju anglų militarizmas, pasauliui nebutų lengviau, bet mums lietuviams daug, daug karčių būtų geriau, nes jis negalėtų taip spausiti lietuvius delei to, kad Lietuvos reikalai nusikludot su anglų reikalais.

Taigi jei po šios karės lemta dar bus militarizmui slėgti žmonių, tai tegul verčiau jau slegia angliškas militarizmas, kaip po šios karės militarizmas jei ir

neišnyks visai, tai žymiai susilpnės.

// Kas nekiša kaklo į kilpą, tas nesusipratęs.

„Draugas“, perskaitęs laikraščiuose, kad p. Kasputis atsisako važiuoti Washingtonan, prideda savo nuomonę, girdi, tai negalės kentki mūsų atstovui ir dar ironizuojančiai priduria:

„Ar ir po šito tautininkai nesusipras ir ožius varinės.“ Pasakome aiškiai. Tautininkai ir jų atstovai niekad nekenkė klerikalams ir nekenks, kuomet jie dirba delei Lietuvos laisvės.

Antrą gi tai „Draug.“ niekaip negali suprasti tos paprastos minties, kad tautininkai arba teisingiau sakant, demokratai negali dėties prie klerikalų tolei, kolie statomos iš klerikalų tokios sąlygos, kurios reškia srovei saužudystę. Nejaugi „Drg.“ mano, kad tas, kuris nekiša kaklo į kilpą yra nesusipratęs.

// Lietuvoje „gerai“ gyvenasi.

P-as J. Vizgirda iš Kearny, N. J. prisiuntė laišką lietuviui belaisvio Vokietijoje p. Merkšaitio P-as Merkšaitis rašo, kad jis gavęs laišką iš tėvų (iš Obšrutų sodžiaus Paežerių kaimo, Vilkaiviškio pavieto). Jam tėvai rašo, kad dabar gana gerai gyvena, viskas ramu ir šmet javų derlius esą labai geras.

// Anglijoje ima lietuvius karėvijon.

Iš kelių privatiškų laiškų sužinojome, kad Anglijos valdžia varu verčia visokius ateivius pastoti Anglijos kariumenėn. Kas atsisako pastoti kariumenėn, tuos deportuoja Rusijon.

Lietuviai Glasgowe (sulyg p. P. Vizgirdos brolio laiško) nestoja kariumenėn. Jie greičiau bevelija būti deportuotais. Jau valdžia juos surašiusi, bet kuomet deportuos, tai niekas tikrai nežinot.

// Karininkų sąjunga.

Petrograde einantis lietuviški aikraščiai, o ypačiai „Santara“ labai daug vietos pašvenčia rikišimui lietuvių karininkų sąjungos. Iš ten matyti, kad veik visose rusų armijos divizijose yra įsteigti kareivių komitetai, kurie rupinasi savais ir tautos reikalais.

Iš tų visų straipsnių matyti ir tas, kad Rusijos lietuviai labai rupinasi kareivių klausimu. Iš to galima spėti, kad po karės lietuviška kariumenė bus labai reikalinga.

// Apie aukų rinkimą.

Šiandien tarp amerikiečių jau taip priprastas aukų rinkimas, kad jau renkama ne tik tai reikalingiems daiktams, bet ir stačiai bereikalo aukaujama.

Šiandien mes nepripažįstame kitokių aukų, kaip tik tas aukas, kurios eina šelpimui nukentėjusiu nuo karės ar delei išgavimo laisvės Lietuvai.

Bet ką sakyti apie tokias aukas: Štai tulame laikraštyje paskelbta net stambiomis raidėmis: „Aukaukite mums, aukaukite į mūsų laikraščio popieros, fondą. Tuom paremsite ne mus, bet tik socializmą.“ Išcina, kad koks nors laikraštis, tai jau yra pats socializmas.

Suprantamas būtų aukavimas jei socialistai negalėtų išlaikyti nei vieno laikraščio, bet dabar jei ir sustotų vienas kitas socialistiškas laikraštis, tai nuo to socializmas nei kiek nenukentėtų. Dar daugiau. Jei būtų mažiau lietuviškų socialistiškų laikraščių, tai likusieji turėtų daugiau skaityti, jau gi turėtų, galėtų geriau apmokėti ben-

dradarbius, jie išeitų daug našesni. Užsidės kas nors laikraštuką, tai visuomenė jį net aukomis turi remti. Tokį darbą mes vadiname biznio varymu vardan idėjos.

Tas pats ir pas klerikalus. Juk dar nesenai tie laikai, kuomet Lietuvoje Dievui ant garbės būda vo aukaujami suriai, sviestai kum pie ir tt. Kas pas klerikalus jau nyksta, fas pas socialistus dar tik įvedama. Vienur varde Dievo būdavo sukranjami tukstančiai, kitur gi varde socializmo stengiamasi varyti biznis. Ir vienur ir kitur tamsių žmonių išnaudojimas.

// Nekalčiausias avinėlis.

„Lietuvos“ No. 31 peržvalgoje buvo išsireikšta, kad didesnėje dalyje visų nesutikimų tarp tautiečių ir klerikalų esąs kaltas kn. F. Kemėšis. Delei to kun. Kemėšis „Darbinink“ išspausdino atvirą laišką užadresuotą p. B. K. Balučiui. Indomus tai turinys to laiško:

Pirmiausiai pasakoma, kad Balutis baisiai neapkenčia jo, kn. Kemėšio, paskui, kad visų nesutikimų kaltininku esąs p. Balutis ir tt. Kun. Kemėšis sulyg laišką dvasios, tai nekaltiausias avinėlis. Bet mes visgi norėtume paklausti, kas kaltas, kad klerikalai užbėgo už akių su savo seimu Chica goje 1914 m.?

Kas kaltas, kad klerikalai stato tokias išlygas tautininkams reikalą suėjimo vienybėn, kurias priėmus turėtų išnykti jų srovė. Nejaugi kaltas p. Balutis ir užtai, kad kun. Kemėšis paskutiniam tarpsroviniame pasikalbėjime New Yorke pabėgo net pakildamas savo srovės draugus, net neužbaigdamas pasikalbėjimo ir nepaduodamas rankos.

Nejaugi Balutis kaltas, kad taip vadinamoje katalikiškoje spaudoje tik ir vartojami šios gadynės perlai: nususeiliai, nusmu kėliai, melagiai, ir tt. ir tt.

Viename sutinkame su „Darbininku“ — tai kad ateitis paradys, kas ardė vienybę. Dar daugiau: jei kas gerai tēmija ir supranta reikalus, tas jau ir dabar mato kas yra visokios vienybės ardytojai.

// Nenori, nemoka ar negali suprasti.

Pereitame „V. L.“ mes rašėme, kad labai didelė blėdis, kad Amerikos lietuvių srovių vadovai nesustaikio. Reikalavom, kad jei priverstų prie ko nors gero, arba pasitrauktų.

„Draugas“ tai perskaitęs pirmiausiai apkaltina tautininkus demokratams, buk jie užsispyrę nesideda. Šimtą kartų jau buvo rašyta ir atsakyta, kad tolei, kolie klerikalai stato tokias išlygas, kuriomis prisidėjus liktume tik tai jų vergais, tolei nieko iš to neišeis. Nejaugi negali to suprasti, kad šiandien vergų gadynė jau praėjusi, ir kad jei kas kur prisideda, tai tik tai kaip pilna teisis narys. Kolei klerikalai stato tokias nepriimtinas sąlygas, tolei juos reikia laikyti nenorinčiais bendro darbo.

Paskui vėl „Drg.“ neteisingai sako, buk mes norime išgriauti jų Tarybą. Visai ne! Lai klerikalų Tautos Taryba varo sąjungiečių darbą savo srovėj. M. Tautinė Taryba varys savo srove, socialistų Darbininkų Taryba vėl savo srovėje. Niekas griauja. Bet mums reiki ryti ne klerikalų, delei to socialistų tarybą, bimaikos Lietuvos Taryba duotis būtų rupi mu Lietuvai „Instraccija. durinius, pakoklyn, N. Y. galės atlikt“

jaugi šir

negali suprasti. Juk lietuviškai kalbame.

// „Dilgėlės“ vėl pradeda eiti.

J. Neviackas praneša, kad „Dilgėlės“ vėl pradėsia eiti, jįsai leisias. Tai busias socialistų juokų ir meilės laikraštis. „Kardas“ — tai esą buvęs laisvamanių juokų laikraštis.

Nesuprantama, kam reikėjo pa-
leisti iš savo rankų „Kardą.“ Jei pakraipa nepatiko, tai p. Neviackas galėjo kitaip pakreipti.

Manome, kad atgimusios „Dilgėlės“ nebus geresnės už „Kardą.“

LENKAI NIEKAI NENORI IŠSIZADĖTI LIETUVOS.

Atėjusieji laikraščiai iš Berli-
no į Daniją praneša, kad Lenkai-
jos taip vadinamoji Roda rezig-
navusi delei to, kad jie negali
steigti savo valdžią po vokiečių

globa. O vokiečių globojimo prie-
spauda anot lenkų yra tame, kad
jie išskiria Lietuvą iš Lenkijos
ribų.

Tai nors trumpa žinia, bet ai-
ški, kad mums lietuviams grėsia
didelis pavojus iš lenkų pusės.
Lenkai beveik perdėm visi nie-
kaip negali išsizadėti Lietuvos.
Mes lietuviškai galime lenkus va-
dinti tikta nachalais, juk dar jie
pačs neingijo neprigulmybės, o
vienok jau dabar stengiasi kitus
pavergti. Kas gi būtų jei Lietu-
va būtų priskirta prie Lenkijos?
Lietuviai niekad nenusiramintų.

Lietuviai, dirbkime kiek gali-
me. Stengkimės garsiai ir galin-
gai pranešti pasauliui, kad mes
visiškai esame ne lenkai, net ne-
sama jokiais slavais ir nėra jokio
ryšio, kuriuomi galima lietuvius
su lenkais risti. Padaryta Liubl-
ne unija senai jau iširo.

Socializmas prieš karę ir karės metu.

Prieš užsidedimą didžio-
sios europinės karės gaisro,
buvo perstatomas socializ-
mas esant „tarptautiškui“,
turinčiu vienodus pamati-
nius reikalavimus, kuriuose
berods, spindėdavo idėja:
darbininkų vienybės, solidari-
škumo, lygybės, laisvės ir
teisybės.

Šaltiniu, iš kurio šitos idė-
jos tekėdavo, buvo Vokietija,
Francuzija ir Anglija. Kitų šalių
socialistai ir jų socializmas buvo tik pa-
sekimu bei kopija minėtų
šalių socializmo. Rašytojai,
teoretikai ir filozofai socia-
lizmo, žymiausi šioje srity-
je, taipgi kilo iš minėtų tau-
tų tarpo, ypač garsus Mark-
sas, Bebelis ir Kautskis ki-
lo iš Vokietijos.

Milijonai pasaulio darbi-
ninkų tikėjosi ir laukė, kad
ateis kada nors toji laimin-
ga diena, kuomet socializ-
mas įvyks ir su juomi dar-
bininkų laimė prasidės; ku-
met nebus ponų nei ubagų;
kuomet nebus karalių nei
valdonų; kuomet bus visi ly-
gūs, laisvi ir teisingi; ku-
met nebus pinigų; kuomet
viešpataus valdiškame gyve-
nime patįs žmonės ir ku-
met bus tas lauktas „žemi-
škasis rojus“, kuriame gyve-
nantįs žmonės turės būti pil-
nai patenkinti.

Milijonai tikinčiųjų i-
„tarptautinio“ socializmo te-
orija, visados matė priešais
save šią „tarptautinę“ parti-
ją, kaip didelį veidrodį,
kuriame žiūrėdami pastebė-
davo visados jame atsimu-
šantį tik vieną gražų ir skai-
stų veidą ideališko socializ-
mo.

Bet šitie milijonai pasau-
lio darbininkų apsvylė inti-
kėdami i teoretiskąjį „tarp-
tautinį“ socializmą. Apsvylė-
 jie, persistatydami sau
„tarptautinę“ partiją už
veidrodį, kuriame jiems ma-
tėsi veidas skaištaus ir ideo-
liško socializmo. Šitie mili-
jonai pasaulio darbininkų
užmiršo domą atkreipti i
praktiskąjį „tarptautinio“
socializmo pusę, kurioje,
vienintėliai tik tikrenybė
gludo.

Pasigirdus, budavo, gan-
dams, joga, turės Europoje
įvykti katastrofa, turės už-
sidegti gaisras didžiosios ka-
rės, šitie milijonai pasaulio
darbininkų išgirdavo iš žy-

mausių „tarptautinio“ so-
cializmo vadovų, užtikrinan-
čius apreiškimus, joga šit-
tokia karė Europoje įvykti
negalės, nes „mes socialistai
apskelbsime visuotinąjį strei-
ką, kuris laike vienos die-
nos karės gaisrą užgesins.“
Ir milijonai pasaulio dar-
bininkų, tarpe jų ir aš, pil-
nai tikėjome šitam apreiški-
mui, iki tol, kol jis tik teore-
tiškai buvo mums skelbiamas.
Bet tos minios pasau-
lio darbininkų pamatė, kad
suveltomis liko tik tuomet,
kuomet praktiskai reikėjo
teorią paremti. Karės gais-
rui užsidegus, nevien, kad
visuotinas streikas neapskel-
bta, bet nei nesistengta tai
padaryti. „Tarptautinės“
partijos veidrodis, kuriame
matėsi skaištaus ir ideališkas
socializmo veidas, kare iš-
kilus, tapo sutrupintas i
šmotus ir dabar kiekvienam
iš šito sudaužyto veidrodžio
šmotų žiurint vis matosi ki-
tokio socializmo veidas.

Todel, kaip matome, teo-
retiskasis „tarptautiskasis“
socializmas daugiaus neeg-
zistuoja. Teoretiskasis tarp-
tautinis socializmas, tai bu-
nime patįs žmonės ir ku-
met bus tas lauktas „žemi-
škasis rojus“, kuriame gyve-
nantįs žmonės turės būti pil-
nai patenkinti.

Šitame praktiskame socia-
lizme, kuris savo darbais sa-
ve pasauliui apreiškia, mato
me viešpataujant ir pilnai
veikiant senus „griekus“
nuo kurių, sulgy šventraš-
čio, du tukstančiai metų at-
gal Kristus svietą-žmones
atpirkęs, duodamas save nu-
kryžiuoti ir savo kraują pra-
lieti.

Teoretiskasis tarptautinis
socializmas, savo kritikoje
nuolat skelbė, buk Kristaus
pasekėjai yra neteisingi; ne-
pildo Jo mokslo, neseka Jo-
jo tais keliais, kuriais Jis
jiems nurodė eiti, o vieton
to, jie suskaldė krikščionybę
i daugelį dalių ir, kad jie
Jojo pasekėjai, praktikon i-
vedė neteisybę, parsidavimą,
melagystę, korupciją... Kad
praktiska krikščionybė nėra,
ta pati, kaip teoretiska, su-
lyg Kristaus mokymo.

Taip, tas yra tiesa ir visi-
mąstantis žmonės tai gali
matyti. Bet ir tarptautinia-
me socializme juk yra
tas pats. Tenais brangūs ir
kilti idealai apsiereiškia tik
teorijoje. Praktiskai-gi vie-
no tarptautinio socializmo
nėra; jis susiskaldęs i dau-
gelį dalių. Praktiskame ir
suskilusiam i daugelį da-
lių socializme, vietoje teo-
retiskų ir tik žodžiuose iš-
reiktų, brangių idealų, ma-
tome: apgavystę, veidmai-
nystę, neteisybę, suirutę,
kerštą ir korupciją.

Kad tai paliudyti kas pa-
sakyta, kreipsimės i faktus,
kurie mums suteikia teisę
taip spręsti.

Kare iškilus, Vokietijos
socialistai stoji išvien su ki-
tomis partijomis kariauti už
savo tautą, už tėvynę. Fran-
cuzijos, Anglijos, Austrijos
ir kitų šalių socialistai tą
patį padarė. O juk tarptau-
tinio socializmo pasekėjai,
teoretiskai atskiros tėvynės
nepažįsta; jų tėvynė yra
visas pasaulis. Todel akvvai-
zdoje šito fakto ir sakome,
kad teoretiskasis socializmas
nėra panašus praktiskam so-
cializmui.

Tiesa, mūsų lietuviški so-
cialistai pilnai laikosi teore-
tiško tarptautinio socializ-
mo principų ir praktikoje.
Jie, vietoje kariauti kartu
su savo visa tauta delei at-
gavimo jai laisvės ir geres-
nių teisių, kurios galėtų lie-
tuviams suteikti laimingesnį
gyvenimą po šios karės, eina
išvien su Vokietijos, jų
pačių vadinamais, „social-
patriotais.“

Dabar, idant parodyti, jo-
gei praktiskai daug socializ-
mų gyvuoja, mes čia juos
paminėsime. Pastaruose „L-
vės“ numeriuose, rods, buvo
minėta, kad dabar Rusijoje
keturios socialistų partijos
veikia ir, žinoma, kiekviena
atskirai. Todel jau šitas fak-
tas pats už save kalba ir
tuomi parodo, kad „tarptau-
tinis“ socializmas negyvu-
ja. Tik mes nenorime su-
„Laisve“ sutikti, kada ji nu-
rodo tik keturis socializmus
dabar Rusijoje gyvuojant.

Pažvelgkime tatau, kiek
dabar socializmų pasaulyje
yra, imant po draug ir Ru-
siją.

1. Social-patriotizmas, 2. Social-kapitalizmas, 3. Social-demokratizmas, 4. Social-revoliucijonizmas, 5. Social-komunizmas, 6. Social-sindikalizmas, 7. Social-terorizmas, 8. Social-giltinizmas, 9. Social-liaudininkizmas (trudovikizmas) — A. Bulotos garsi partija, 10. Social-darbininkizmas (Labor party), etc., etc.

Social-patriotų partija y-
ra toji, kurios nariai kovo-
ja pirmiausiai už savo tau-
tos reikalus, o tik paskui
už visų pasaulio darbininkų.
Social-kapitalistų partija
yra toji, kurios nariai, kaip
antai Vokietijos Kautskis,
Bebelis; Amerikos Phelps
Stokes, profesorius Monte-
video, Rufus Trimble, Up-
ton Sinclair, J. M. Kenedy
ir W. Winkingham; lietu-
vių Jurgis Gegužis, Michel-
sonas ir tt. ir tt., kurie su
pagalba veikimo „tarptauti-
niam“ socializme, prisiyrę
prie turtų ir tuli net tapę
milijonieriais, paliauna
draugavę su „proletarija-
tu“, kuris jiems, likus tur-
tingais, prastu išrodo ir jų-

jų prakilnesnių idealų nesu-
pranta. Visgi šitie social-ka-
pitalistai yra socialistais.
Jie stato namus raudonų
plytų, tai galite persitikrin-
ti iš Jurgio Gegužio namo
Bostone. Jie važinėja rau-
donais automobiliais, dėvi
raudonais kaklaraikščiais,
raudonomis pančekomis ir
tam panašiai, o to tik ir rei-
kia patenkinti tamsaus
proletariato, kurį social-ka-
pitalistai išnaudoja saviems
reikalams, neprasėsi kaip
ir „prakeikti kapitalistai.“

Juk praktiskai tarp social-
kapitalistų ir buržujų-kapi-
talistų nėra jokio skirtumo.
Skirtumas yra tik išlauki-
nėj spalvoje. Pavyzdin:
Koks gali būti skirtumas
tarpe social-kapitalisto rau-
donų plytų namo vertės šim-
to tukstančių ir buržujaus-
kapitalisto geltonų plytų na-
mo vertės šimto tukstančių.

Arba koks gali būti skirtu-
mas tarpe social-kapitalisto
raudono automobiliaus ir
buržujaus-kapitalisto mėly-
no automobiliaus. Kaip ma-
tote jie abudu yra lygūs ka-
pitalistai, gyvena lygiame
perkleliuje; naudojami viso-
mis gyvenimo gėrybėmis,
kuomet minios pasekančios
mėlynumą ir raudonumą
tiško lygy skurdą ir vargą.

Social-demokratizmas, su-
lyg savo teoretiskos ideo-
logijos, yra prakilniausias iš
visų kitų paminėtų ir nepa-
minėtų, o gyvuojančių socia-
lizmų, bet jis tarptautiskai
gyvenimą po šios karės, eina
išvien su Vokietijos, jų
pačių vadinamais, „social-
patriotais.“

Social-revoliucijonizmas
yra tai nekokia savo ideo-
logijoj partija. Ji stovi už ka-
rių pasaulyje panaikinimą;
už kraujo praliejimą senu
budu. Bet tai vis atlieka, bei
stengiasi atlikti, taippat per
žmonių skerdynes, per krau-
jo praliejimą. Juk yra Kri-
staus pasakyta „Kas su
kardu kariauja, tas pats
nuo kardo turi žuti.“ Žino-
ma yra, kad muštynės, ne-
veizint koku būdu jos atsi-
tinka; ar tai tarpe kelių yra
tų, ar tai tarpe didesnių gru-
pių, ar tai karėse, ar tai pa-
galiaus revoliucijose, kurio-
se tai muštynėse buna krau-
jo praliejimas ir užmušė-
jystės, vis vien pagimdo ker-
štą, nuolat „šaukiantį i dan-
gį atmonijimo.“ Šitas tadel,
socializmas ir yra netikęs ir
nėra vertas pasaulio žmonių
paramos, nes jis tik nauju
neva būdu atlieka bei pildo
senus „griekus.“

Social-terorizmas ir So-
cial-giltinizmas, tai yra su-
sidedantis iš paprasčiausių
plėšikų, kurie pagavimui to-
„nenaudėlio dolario“, nesi-
drovi panaudoti visokius
žiauriausius budus ir prie-
mones kaip pavienių žmo-
nių, taip ir visokių privati-
nių ir valdiškų įstaigų api-
plėšimui. Šituose socializ-
muose turi prieglaudą visokie
vagių, plėšikų ir parsit-
davėliai valdžioms agentai
bei šnipai. Pavyzdis bus ai-
škus privesti dabar darbus
ir veikimą, taip vadinamos
leniniečių partijos, kurios
pasekėjai, didesnėje dalyje
prie turčių ir tuli net tapę
valdžiai ir ant nieko neatsi-
žvelgdami daro dabar Rusi-
joj suirutę, neveizint nei-

ant to, kiek pati Rusija ir
visas pasaulio ideališkas de-
mokratizmas turės nukentė-
ti.

Šių socializmų nariai da-
ro, taip vadinamas „eks-pro-
priacijos.“ Tulas laikas at-
gal, net mūsų lietuviškųjų
Amerikos socialistų organas
„Kova“ (berods J. Baltru-
šaičiui redeguojant) išteisi-
no. Šis incidentas iškilė iš
priežasties pagarsėjusios ke-
lionės Svirskio ir Antono-
vo, kuomet atsitiko „baksu-
kų iškraustymas.“

Norėčiau ir i kitus socia-
lizmus giliaus pažvelgti, bet
delei stokos laikraštyje vie-
tos, šį raštelį sutrumpinant,
nėra galima šiuo žygiu to pa-
daryti.

Man rodosi, kad iš to kas
augščiau pasakyta, bus jau
aišku kiekvienam, joga i-
„tarptautinis“ socializmas,
kaipo vienutė pasaulyje pra-
ktiškai neegzistuoja (karės
metu nei teoretiskai). Abel-
nai šitokio socializmo nėra,
o jo vieton, praktiskai gy-
vuoja ir veikia desėtkai vi-
sokių socializmų, kurie vieni
kitiems, kaip savo idėjomis,
taip ir praktiskai veikimu
yra priešingais.

Šiuomi, kaip man rodosi,
darodžiau „Laisvės“ netei-
singą tvirtinimą, kur yra pa-
sakyta, joga dabar Rusijoje
tik „keturi socializmai vei-
kia.“

Taipgi bus kiekvienam
aišku, kad abelname pasau-
lio socializme yra ir abel-
ni žmonių silpnumai, ku-
riuos aš „griekais“ pavadi-
nuos. Kad abelname socia-
lizme-socializmuose yra užvy-
dėjimas, kerštas ir gobštū-
mas. Kad teoretiski idealai
praktika nėra paremiami ir
kad socializmas, abelnai, yra
skirtingesnis nuo visų kitų
pasaulyje judėjimų, kaip re-
ligiškų taip ir politiškų, sa-
vo laisvuojų išgverimu do-
roje.

J. Valas.

Vienas iš dviejų. (Iš amerikiečių gyvenimo).

Krameris geidė atkankyti
savo širdies valdovę. Jis
dirstelėjo i laikrodį, kuris
jau rodė pusią trečios va-
landos, tai reiškia, kad dar
buvo laiko nuvažiuoti ban-
kon delei tokio svarbaus
reikalo.

Šiandien del Kramerio vi-
siškai nepaprasta diena.
Senai jau jis užsiinteresa-
vęs Doliute, bet jis vis ne-
išdrįso padaryti tikro žing-
snio, mat, jis buvo drutai
nutaręs prieš, kad jei jau
pasiulyti savo ranką, tai pa-
siulyti ir gerą užlaikymą.
Štai jis šiandien inėšė pas-
kutinius 500 dolarių, kad
sutaupyti 5 tukstančius do-
larių.

Su linksma širdžia Kra-
meris išėdo i savo nedide-
lį automobilį, kuris buvo
žinomas visam miestui. Jis
tą automobilį už nusipirko
jau palaikytą.

Buvo labai graži diena ir
jis bevažiuodamas pradėjo
svajoti. Jis žinojo už miesto
labai gražią nuošalią viete-
lę, ant kranto gražio upe-
lio. Tenai jis norėjo ati-
dengti savo širdies paslaptį
savo mylimajai Doliutei. Iši-
gilinęs i tas savo svajones,
jis greitai davažiavo iki ban-
kai, o iš ten greitai atsidurė
prieš Doliutės namelius.

— Važiukim su manim,
— tarė jis, žiūrėdamas i ją.
— Mes puikiai pasivėžysi-
me! Šiandien kaip tik gra-
žus oras.

Doliutė kaip tai keistai
pažiūrėjo i jį. Juk jiedu tan-
kiai važinėdavosi tame jo
automobiliuje ir toks pasi-
ulymas jai negalėjo būti nau-
jiena.

— O ar tau labai bus sma-
gu, jei aš šiandien su tavim
važiuosiu? — paklausė ji.

— Argi tu lauki ko nors
kito? — nekantriai paklau-
sė Krameris.

— Taip. Ar tu nematei
naują automobilį Fritz'o
Barteno?

— Tą jo „Tritoną“? Taip,
mačiau.

— Na, tai! Fritz'as nori
su manim pasivažinėti. Jis
su savo teta pas mane at-
važiuos.

Užstojo tylą. Krameris
pasidarė bejauslis, padarė
išveizdą, buk jam vis vien.

Jis niekai negalėjo da-
leisti, kad Doliutė galėtų at-
sisakyti su juomi važiuoti.

— Aš dar niekad nėsu va-
žinėjusi didesniame automo-
biliuje, — tarė Doliutė. —
Išvažiuoti i kalnus turbut
labai smagu.

— Suprantama, — atsakė
Krameris lyg įzeizdamas.
— Tai visiškai kas kita, ne-
gu mano šitame mažame
automobiliuje. Tikiuosi, kad
tas pasivažinėjimas neaps-
uks tau galvelės!

Toje valandoje gale gat-
vės pasigirdo didelio auto-
mobiliaus šniokštimas, tai
Fritz'as važiavo. Krameris
su savo automobiluku išro-
do menkusis.

— Sudiev! Aš negaliu pri-
versti savęs laukti, — tarė
Doliutė ir pagriebusi skri-
bėlaitę nubėgo pas Fritz'o
automobilį.

— Sudiev! — nuliudęs at-
sakė Krameris. — Ar at-
važiuoti rytoj?

— Suprantama, — atsakė
ji.

Už minutos didelis auto-
mobilius su keliauninkais iš
nyko iš Kramerio akių.

Ant rytojaus toje pat va-
landoje Kramerio automo-
biliukas jau vėl stovėjo
prieš Doliutės namelius.

— Na ir ką, ar patiko va-
kar? — paklausė jis.

— O, — atsakė ji labai
linksmai, — puikiai! Daug
geriau, negu aš maniau.

— Na, o ką ar šiandien
nevažiuosi su manim?

Doliutė pažūrėjo i jį.

— Atidėkim kitam kar-
tui, — šypsodamasi tarė ji.
Krameris buvo gana kan-
trus, kuomet kas nors kitas
juokdavosi iš jo automobi-
liaus, bet kada ji juokėsi,
jis negalėjo pakęsti.

— Dabar, arba niekad!

— Išpudingai tarė jis.

— Bet, Krameris...

Pasigirdo didelio automo-
biliaus bildesnis ir Fritz'as iš
lipęs greitai nusivedė Do-
liutę i kambarius, pasinė-
jos skrybėlę ir išvažiavo ant
pusvalandžio pasivėžyti.

Besėsdama dar ji Kram-
eriui tarė:

— Tu man atleisi.

— O, suprantama, atsakė
Krameris.

— Ar atvažiuosi rytoj?

— Gal but...

Bet jie jau nuvažiavo, kol
Krameris ką nors suspėjo iš
tarti.

Ant rytojaus jis jau ne-
atvažiavo.

Taip praėjo visa savaitė. Ant galų jis gavo iš Doliutės sekančio turinio raštelį:

„Man labai nesmagu, kad aš tamistą nuskriaudžiau. Ar neatvyksi pas mus rytoj.“

Krameris nusiskubino. Buvo jau trečia valanda, kaip jis išlipo iš savo automobiluko.

— Aš tau reikalingas? — paklausė jis.

— Taip. Juk tu nepyksti ant manęs?

— Pirmiausiai, — atsakė jis, — aš noriu paklausti, ar nenori su manim šiandien pasivėžyti?

— Velik čionai pasilikime ir pasikalbėkime, — atsakė Doliutė, padėjusi ranką ant jo peties ir meiliai į jį žiūrėdama.

— Tai reiškia, kad tu daugiau nenori vėžyties su manim?

— Visai ne. Bet ištikro aš tai negaliu. Anas automobilus taip puikus, kad nesinori važiuoti tavo automobiluje. Aš žinau, kad tai negerai iš mano pusės, bet man būtų negerai, paskui...

— Doliute! — pertraukė ją Krameris. — Kuomet savaitę atgal aš buvau čionai, tai norėjau tavęs paklausti, ar nesutiktum tapti mano žmona. Bet aš turiu mažą ypatybę, aš myliu savo mažiuką automobiluką ir mano busiamoji pati privalei jamė važinėti. Tai mano sąlyga. Ką tu į tai pasakysi?

— Man labai gaila, — atsakė Doliutė, — Bet aš žinau, kad tame automobiliuje aš nesijaučiu gerai.

Už dviejų savaičių po to pasikalbėjimo puikus Kramerio naujas automobilus sustojo ties Doliutės namais. Kuomet Krameris išlipo iš jo, Doliutė pribėgusi prie jo sušuko:

— O koks puikus! — Ar tu mane kvietei? — O, — sušuko ji, — paeisim už rankos. Jau vakar aš girdejau, kad tu nusipirkai puikiasią automobilį. Nori... Juk tu man atleidi?

— Man labai gaila, bet turiu pasakyti, kad dabar jau truputį vėlu.

— Kodėl vėlu? Nesuprantu...

— Ar matai, mieloji. Aš turėjau penkis tukstančius dolarių, kuriuos sutapiau del musų vestuvių. Dabar aš už tuos pinigus nusipirkau naują automobilį. Negalima dviejų dalykų dirbti kartu. Ar netiesi? Juk naujas automobilis ar pati — tai vis vien. Vertė Jonukas.

Musų Vargai.

Pavelykite ir man išreikšti keletą savo minčių. Mes lietuviai, gyvendami Amerikos kontinente, atvykome čionai del visokių priežasčių. Daugumas čionai tikėjome surasti geresnes ekonomiškas sąlygas. Mes čionai atkeliavome, dirbame gyvenime, kilnojame iš vietos į vietą. Kiti vėl atkeliavom ne aukso kalnų čionai jieskoti, bet kad caro valdžia mums neleido gyventi brangioje tėvynėje.

Tokiose tai aplinkybėse patiko mus šis baisiausias siaubunas — karė. Karė palietė ne tikai mus brolius Lietuvoje pasilikusius, bet

paliečia jau ir mus amerikiečius, nes ši šalis stojo kovon.

Dabar jau šaukiami jauni vyrai stoti kariumenėn, kartu su jais šaukiami stoti ir mūsų tvirčiausi vyrai. Vieni jau kvotimus atliko, kiti dar laukia savo eilės. Kurie pašaukti, tie neužilgo turės persiskirti su savo giminėmis ir pažįstamais.

Mes einam karėn verčiami. Mes gintume šią šalį jei kas ją užpultų, bet dabar prisieis kariauti kur ten toli ir tai nežinia už kieno reikalus.

Taigi mūsų ALTS. kuopos turėtų surengti kareiviams prakalbas, išnešti rezoliucijas, kad mes kariausim tik del Lietuvos. Jei Amerikos valdžia ima kariuomenėn lietuvius, tai ji turi išreikalauti, kad po šios karės Lietuva liktųsi liūosa ir neprižiurima. Kitaip už ką mums lietuviams kariauti? Ar ne visvien kas mus valdys ar vokiečiai, ar rusai, jie juok mums svetimi.

Taigi lietuviai kareiviai, stodami Amerikos armijon reikalaukite, kad Amerikos valdžia gintų Lietuvą ir gau tu jai liuosybę.

Jeigu aukaujame ką, tai aukaujame tik del Lietuvos. Krazių Kseveras.

Klausimai ir atsakymai.

3) Klausimas. — Ar reikalingas apšvedimas, moterystė? Ar moterystė yra gamtiška istaiga ar tik žmonių sutartina istaiga? Ar nebūtų geriau, kad valstija isteigtų namus vaikų auklėjimui, o vyras su motere tik laikinai sueitų ir be kieno nors kontrolės galėtų išsiskirti? — A. M.

Atsakymas. — Moterystė tai giliausia gamtos istaiga. Priešistoriškuose laikuose buvo matriarchatas (Kalbame sulyg fiolzo Fvndto). Matriarchatas tai yra moteries valdymas. Tuomet nebuvu vedusių tame supratime, kaip dabar. Tuomet joks žmogus nežinojo kas jo tėvas, negalėjo savo sunui pasakyti ir motina, kas jo tėvas, nes ir ji pati nežinojo, nes ji turėjo lytiškus susinešimus su daugeliu vyrų. Tuomet formavosi kalba. Ir del to tai tuomet žmonės kiekvieną už save senesį vadindavo tėvu, vienmetį broliu ar sesere, o jaunesnius vaikais. Ta tendencija užsiliko ir iki šių dienų.

Po matriarchato sekė patriarchatas, kur visa galva pasidarė tėvas, patriarchatas, nors jis ingi ja daugybę pačių. Žinoma buvo ir pereinamosios formos. Steigianties patriarchatui susidarė šeima. Prie matriarchato žmonių kultura buvo taip žema, kad sunku juos pavadinti žmonėmis, tai buvo greičiau žmones panašiu gyvulių kaimynė. Rodos prie matriarchato žmonės dar nemokėjo susikurti sau ugnį.

Patriarchatas padeda pamatą šeimynai, o nuo šeimynos atsiradimo prasideda kultūriškas žmonių kilimas. Prie patriarchato pačios vagiamos. (Pačių vogimo liekana dar užsilikusi pas lietuvius. Jaunavedys parvažiavęs iš šliubo perkelia jaunąją per slenkstį, kas reiškia, kad jis ją prievarta parsinešė). Paskui pačias pirkdavo ir tam panašiai.

Vadinasi šeimyną sudarė pati gamta, o ne žmogaus sutartinumas. Tos gentys, kurios prisilaikė matriarchato, tos turėjo nykti ir

užleisti tobulesniam patriarchatui ir vėliau monogamijai (vienpatystei).

Nekurie socialistai mokina, kad reikia isteigti vaikų auklėjimui namus, o tuomet bus nereikalinga moterystė. Vyras su moteriške galės sueiti laikinai ir be niekur nieko išsiskirti. Tokia socialistų pažiūra yra pačiame pamate klaidinga ir tai štai delko.

Jei taip būtų, tai klausimas, ar rastųsi nors viena moteriškė, kuri panorėtų gimdyti. Juk prie dabartinės medicinos pakilimo, kiek viena moteris lengvai galėtų apsisaugoti nuo neštumo ir gimdymo. Ir kokių tikslu moteriškė nerėtų pernešti gimdymo skausmus, jei ji nematytų ir neauklėtų savo kudikių. Tas privestų tikrai prie masinės prostitucijos ir pilno žmonių išsigimimo.

Sulyg gamtos, moteriškės didžiausia pareiga ir pašaukimas au klėti vaikus. Atimk iš jos tą auklėjimą ir ji taps gimdymo mašina. O gimdymo mašina juk niekas nepanorės būti.

Todel tokiais tikslais įrengtos istaigos vaikų auklėjimui yra negeros. Reikia tik pagerinti ekonomines sąlygas, kad ištikro motinos galėtų gerai išauklėti kudikius, bet jokių būdu negalima keisintis ant motiniškų teisių.

Šeimyna tai pamatas tautai valstijai ir žmonijai. Kur šeimynos ryšiai geri, ten viskas kyla, auga. Kur šeimyna pradeda griuti, kaip va Francuzijoje, ten grėsia tautos išsigimimas. Pas vokiečius apskritai imant šeimyna buvo gana stipri, užtai ir jų tauta gana stipri. Ir apskritai visų šalių politikai ir draugijos žinovai visokiams spėkomis stiprina šeimyną, nes šeimyna tai atomas, kuris sudaro tautą ir žmoniją. Išgriauk šeimyną, viskas paira. Todel tai net laike didžiausių karių valstijos sulyg išgalės stengiasi palikti šeimyną neišlydytą, nes visi gerai žino, kad tenai guli visa tautos a valstijos ateitis.

4) Klausimas. — Ar miškų paukščiai suėjo į poras del veislės? Ar jie gyvena poroje tik vienus metus ar ilgiau? — A. M.

Atsakymas. — Taip, tik del veislės. Jei paukščiai nesusiporuo tu, tai jų veislės turėtų išnykti. Paukščiai kaip žinote peri vaikučius. Jei patinas nesirupintų pataitė ir lizdu, tai pataitė nukeltų si maisto jieskoti užsaldytų kiaušinėlius arba pati badu turėtų pastipti. Ir vienai ir kitaip nieko neišperėtų ir veislė pasibaigtų.

Ar paukščiai gyvena poroje tik vienus metus ar ilgiau, tai visaip yra. Didžiuma paukščių veislių gyvena tik metus poroje. Per tuos metus jie išgyvena poroje, atsiekia savo tikslą, tai kitą metą iš naujo poruojasi.

Kitas dalykas su žvėrimis. Žindžiais. Jie neperi, bet gimdo višiškaiki kitokiū būdu. Čionai pataitė nepririšta prie guštos ir ji gali jieskoti sau maisto. Todel žindžiai ir nesiporuoja išskiriant nekurius veisles.

Jurių gyvunai, žuvys visiškai nežino, kas yra vaikų auginimas. Paleido ikrus ir viskas. Užtai ten nėra jokių porų. Dar ir taip atsitinka, kad pačios žuvys suėda ikurus.

(Istoriski klausimai sekanciam numeryje).

PRANEŠIMAS
Mes pranešame Rockfordo III. ir apielinkės Lietuviams kad p. J. J. Petraltis yra „Vienybės Lietuvninkų“ ingaliotas užrašinėti „Vien. Liet.“ ir priima užsakymus ant knygų ir apgarsinimų. Mes už p. Petraltį pilnai atsakome „V. L.“ Administracija.
J. J. PETRAITIS
1229 Ferguson St. Rockford, Ill.

A. VITKAUSKAS.

GARBĖ

Artisto-dailininko vidujinis pergyvenimas.

(TASA).

— Vėlai, vėlai atėjo garbė, — mąstė jisai susigriaudinęs. Savo gyvybe užmoka žmonėms už jų bukumą, šaltą užuojautą ir nesupratimą augštesnio idealo, nemokėjimą apkainuoti žmonių, kurie tobulina jų sielas, kelia savo darbais tautos kultūrą. Mane užmušė, bet pradžiusieji mane nesuipras ir neprisipažins esą kaltais; ne aš pirmas, ne aš paskutinis...

Laikas artinosi prie vakaro.

Paroda jau turi užsidaryti. Publika jau pradėjo skirstyties.

Lirdinas, nenusirengdamas, su paltu, pasikėlė marmuriniai trepais ant viršaus ir greitai, beveik risčia, perbėgo per sales, kad jį niekas nepatėmytų.

Visgi pažino. Jis išgirdo užpakalyje savęs kalbant apie jį. Iš lūpų veržėsi frazės: „tai jis... tai Lirdinas.“

Paskutiniame kambaryje, viename iš kampų vijosi į viršų geležiniai trepai. Lirdinas, pasinaudodamas proga, kad šitam kambaryje nieko nėra, greit užlipo trepais ant viršutinių lubų pastogės. Ramiai, bijodamasis sukelti trukšmą, nuslinko į tam siausią kampa, kuris buvo užverstas įvairiais apdulkęjusiai baldais, ir atsisėdo ant balkio, užslėpto kokia tai didelia dėže.

— Na, pasisekė... Niekas nepatėmijo. Čia aš galiu būti ramus. Lauksiu iki nakčiai, kol tarnai ne sumigs.

Vadinasi, nutarta, — šiandien perker tu savo gyvenimą. Gyventi, mąstant apie artimą mirtį ir kiekvieną dieną jausti mirties kvėpavimą — pažeminimas.

Geriaus perstoti egzistuoti, negu kankyties. Man liko gyventi nedaugiau kaip 2-3 mėnesiai — su panieka atsisakau nuo tokios aukos.

Mano garbė — memento mori...

Ji nei ant vienos sekundos neduoda man užsimiršti ir vis primena artimą mirtį. Nėra jokios spēkos iškesti tokias baisias ir nežmoniškas kankynes. Todel tam viskam reikia padaryti galą. Tegul žmonės žino, kad jie užmušė mane. Tegul jaučia, kaltę mano mirtyje. Gal buti mano mirtis atneš naudą busiantiems talentams, gal jie nejaus to, ką jaučiu aš. Galbut žmonės, taps jautresniais ir privers juos ineiti į vidujinį sielos gyvenimą — kito žmogaus, nepaprasto žmogaus, bet tokio, apie kurį rašo ir skaito net savo genijais, džiaugiasi jų jausmais ir jais gyvena. Gal ta mano mirtis atidarys akis tų kietaširdžių ir savameilių egoistų žmonių ir išgelbės nuo pradžies daugybę genijų ir talentuotų žmonių.

Mirštu neapkęsdamas dabartinės garbės.

Lirdinas sugalvojo tokį saužudystės planą. Nakčia jis nulips žemyn, atras savo paveikslą. Spilka prisegs prie jo kortelę su užrašu: „Jūs pripažinote mane tada, kada džiova jau baigė esti mano kūną, kada aš jau stovėjau prie kapo. Nereikalinga man dabar garbė — per vėlu. Bukite prakiekti!“

Paskui atsiguls ant žemės priešais savo paveikslą ir skustuvu perpjaus sau kaklą. Rytmetyje gi atras jo kūną, papludusį kraujuose.

Kraujas įsisurbs į grindis, — mąstė jisai. Jo negalima bus nei nuplauti nei nugarudyti. Ir visas Petrogradas ateis į parodą apžiūrėti tos kruvinos dėmės. Daugeliui žmonių ateis mintis: „Mes irgi kalti jojo mirtyje.“ Tegul juos kankina sąžinė. O jums, parodos rengėjai, atmetusius mano paveikslus, tegul kankina galiucinacijos, tegul jums vadinasi mano kraujuose papludęs lavonas su perpjautu kaklu.

Iš apačios girdejosi žmonių balsai, bičiū spiečiui panašūs. Paskui nutilo ir Lirdinas suprato, kad paroda užsadarė ir žmonės išsiskirstė. Ilgai dar girdejosi balsai sargų, kurie garsiai kalbėjosi darydami tvarką. Vėliau ir jie nutilo.

Atrades stoge plyšį, Lirdinas pamatė, kad jau lauke sutemo.

— Greitai galėsiu lipti žemyn — pratarė Lirdinas.

(TOL. BUS.)

MOTERIS

JOS GYVENIMAS, SRYTIS IR JOS PASLAPTIS

Šią knygą parašė Doktoras E. Žozanas, o lietuvių kalbon išvertė P. N.

Šioje knygoje parodyta, kaip reikia auklėti dukteris, kad jos taptų geromis motinomis, kad gimdytų sveikus vaikus, ir ką reikia daryti, kad jos būtų gražios.

Prekė: apdaryta 75c., be apdary 50c. Kuris užsirašys „Vienybę Lietuvninkų“ ir prisijus \$2.00 į „V. L.“ Administraciją, gaus šią knygą DOVANŲ.

Šioje knygoje parodyta: kada merginos turi ištekėti ir ką reiškia jų gyvenime lytiškas klausimas.

Kas yra mėnesinės ir ką jos reiškia moteries gyvenime.

Neštumas. Gimdymas ir nekuriolis ligos. Neštumo ligos.

Lytiškosios ligos ir tt.

Šią knygą turi perskaityti kiekvienas suaugęs žmogus. Nežinant pačių svarbiausių reikalų, negali žmogus laimingai gyventi.

Ši knyga, tai tos rūšies pirmutinė lietuvių kalboje.

Siųsdami užsakymus arba prenumeratą kreipkitės šiuo antraštu:

„VIEN. LIET.“ AD.

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVA TIKISI GAUTI LAISVĘ

Lietuviai bus laisvi, todėl jie turi žinoti kas ta Lietuva ir kas tie Lietuviai. Kiekvieno lietuviu yra šventa pareiga pažinti Lietuvos Tautos Prasties, dabartį, ir kad žinoti, ingijus Laisvą Lietuvą, kaip tvarkyties.

Butinai kiekvienas turi perskaityti

LIETUVIU TAUTA SENOVĖJE IR ŠIADIEN.

DVEJOSE TOMOSE

Parašė Dr. J. ŠL.

Tomas I. — Čia istoriškai ir gana plačiai aprašyta, kaip lietuvių prateviai gyvenę Azijoje, kokius kaimynus turėjo, kokias kares vedė, dar toli pirm Kristaus gimimo.

Kaip vėliau persikėlė gyventi ant Duonojus krantų, ką jie davė Europai, kokie buvo jų papročiai, tikyba ir tt.

Tomas II. — Tai žingėdžiausias Lietuvos tautos gyvenimo periodas. Šis periodas prasideda 13 šimtmečiu ir baigiasi 16-tu šimtmečiu. Susidurimai su lenkais, kares, pagaliau krikščionybės priėmimas. Šis laikmetis, tai augščiausias Lietuvos pakilimo laikas. Tik ši Lietuvos istorijos periodą žinodami galime orientuoties, kas mes lietuviai ir kas mūsų priešai ar draugai. Kiekvienas pasaulyje žino savo Tautos istoriją, tai lietuvis irgi turi žinoti savo gilią prastį.

Abu tomai kainuoja — puikiai apdaryti \$4.25. Pinigus siųskite Money Orderiu arba registruotame laiške Adresuojant:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

P. S. — Antrąjį tomą parduodame ir paskirai, kainuoja \$2.25. Pirmasis tomas neparsiduoda paskirai, reikia imti abu kartu.

Skaitytojų Žiniai!

Kiekvienas „VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ skaitytojas gali pajieskoti savo pažįstamą arba draugą vieną kartą ant metų DYKAI per „VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“. Norėdamas susižinoti su savo giminėms ar pažįstamais pajieskok jus.

Adresuokite:

„VIEN. LIET.“ Administracija. 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A.L.T.S. REIKLAI

CENTRO VALDYBOS ADRESAI: —
Business Sekretorius — St. Mockus,
194 Athens St., So. Boston, Mass.

MUSŲ DRAUGŲ NEUŽSIGANĖ- DINIMAS „VADAIŠ“

Kartą Šilleris pasakė: „O pa-
vyde, Tu kad sumanytum, tai dul-
kė padidintum į kalną.“ Šitas da-
bar gyvai prisimena, skaitant
„Ateityje“ vedamą „kampaniją“
prieš mūsų „vadus“. Numeris po
numeriu šito laikraščio yra išti-
sai pripildoma nusiskundimų ant
mūsų dabartinių vadų ir siuly-
mais naujų, geresnių vadų, kurie
rodos tik kur apie „Ateitį“ susi-
spietę gludo. Nuolatos yra pri-
menama tiems „vadams“, kad vi-
suomenė jau nebeorientuota jais pa-
sitikėti. Pagaliaus kelintas sykis
jau yra garsiai „Ateityje“ su-
šunkama: „Jeigu jūs nemokate
liaudies vesti, tai šalin pasitrau-
kite ir užleiskite vietą kitiems!“

Kad „Ateitis“ būtų užvedusi
karę prieš vadovus iš kitų sro-
vių, kurie ištikro liaudį klaidi-
na, tai būtų suprantama ir reik-
tų ją pagirti už jos uolumą lietu-
vių reikaluose. Bet kad ji suma-
nė kovą vesti prieš A. L. T. San-
daros „vadus“, tai šitie jos žy-
giai visai nusismailina į ypatis-
kumus ir mes tame nieko dau-
giaus nematome, kaip tik smul-
kutį pavydą. Šitą mes ypatingai
drąsiai mename delto, kad „Ateit-
tyje“ yra priklausijimai, jogei
mūsų vadai esą įsikverbę vado-
vauti tikrai „del garbės“, ir šau-
kiama į juos, kad atsitrauktų ir
užleistų vietą tiems, kurie garbės
nenori, — tai jau „ateiticiams.“

Kuomi „Ateitis“ remiasi? Ji
remiasi svarbiausia štai kuom.
Mūsų Centro Valdyba, taisydama
blankutes balsavimui apie perkė-
limą Sandaros seimo, sutaisiusi
jas taip, kad ant blankučių neta-
pę indėta Bostonas ir Waterbur-
ris, o tik Chicago ir New Yorkas.
Tokiū būdu ir tapusi padaryta
pražanga (o ji esanti padaryta
tyčia, kad kai kurie mūsų vadai
gyveną Brooklyne, todėl jie nenor-
i kojų pajudinti nuvažiuoti kitur
į seimą.) Kaip matote, didelė pra-
žanga! Del šito ir verta šaukti
į vadus, kad jie užleistų vietą
kitiems vadams, padėkim sau, Bo-
stono vadams, kurie norėtų ko-
jas pajudinti, vienok butinai spi-
riasi, kad seimas būtų įvykęs ne
kur kitur, bet Bostone.

Bostono vadams, kurie „Ateit-
tyje“ kalnus verčia, reikėtų trup-
putį sustoti ir blaivai pamislyti,
ką jie daro. Jeigu jie rimčiau
pamąstys, tai sveikiau išeis jiems
patiems, mūsų organizacija ir vi-
siems Lietuvos reikalams. Jiems
patiems sveikiau išeis delto, kad
šaltai ir rimtai protaudami apie
viešus reikalus nereikalams sau
be reikalo nervų ardyti (kasgi
nežino, kaip nervų liga yra be ga-
lo inkryri). Musų organizacijai
išeis sveikiau delto, kad mes ne-
ardysime jos pajėgų ir neduosi-
me mūsų priešams iš savęs pasi-
juokti. Lietuvos reikalams bus
geriau tuomi, kad nuolatos auklė-
sime savo politiška galybę, — nes
„kur vienybė, ten galybė.“

Jeigu „Ateities“ vadai, kurie
garbės netrokšta, o vienok senai
trokšta mūsų organizaciją pagal
savo smuiko šokinti, — jeigu
jie atidžiai paims kad ir tą patį
referendumo klausimą, tai atras,
kaip jie savo kampanijoje prieš
vadus negailėtinai klysta. Mes
šionai perduosime dvi referendu-
mo formas, — vieną dabar einan-
čią, kitą — bostoniečių peršamą.
Pirmoji referendumo forma išė-
jo sekančiai. ALTS. 1-oji ku-
pa padavė įnešimą ir 30-oji ku-
pa šitą įnešimą parėmė, kad rei-
kia seimas perkelti iš Chicagos į

New Yorką. (Tam tikslui tos
kuopos ir savo motyvus nurodė).
Šitas įnešimas tapo perduotas
Centro Valdybai, kuri pati per sa-
ve šito svarbaus klausimo ne-
galėdama spręsti, nutarė perduoti
visuotinam narių nubalsavimui.
Rezultate išėjo tas, kas dabar
yra, — tai yra tapo paduota visos
organizacijos narių nubalsavi-
mui: jeigu didžiama narių pri-
tars perkėlimui, tai seimas bus
perkeltas: jeigu didžiama bus da-
vė balsus priešingus, tai seimas
pasiliks niekur kitur, kaip tik
Chicagoje, kur buvo mūsų II-sis
seimas nuskyręs. Tik dvi vienos
yra: viena pagal pereinoto seimo
nutarimą, kita pagal dabartinį
balsavimą.

Antroji (bostoniečių peršamoji)
referendumo forma esą turėjusi
būti maždaug toki. Jie visą pir-
mąją referendumo pavidalą pa-
remia, bet per „Ateitį“ butinai
spiriasi, kodėl seimo perkėlimas
buvęs sumanytas tikrai į New
Yorką, o ne kur kitur. Dabar, ka-
da jau referendumas sutaisytas,
kuopoms išsiuntinėtis ir baigiasi
balsuoti, tai jie dar butinai agi-
tuoja balsuoti už Bostoną ar Wa-
terburį. O Centro Valdybai pri-
meta kaltę, delko nebuvo ant re-
ferendumo blankučių indėta ir ši-
tie du miestai. Tuom tarpu jie
(bostoniečiai) visai praleidžia iš-
aki faktą, kad kuomet 1-osios
kuopos įnešimas ėjo per Centro
Valdybą, tai bostoniečiai su sa-
vo įnešimu saldžiai miegojo. Tik-
tai kuomet apie tai dažinoje, tai
Naujosios Anglijos apskričio susi-
važiavime apie tai kalbėjo. Bet
ir tai griežtai nenutarė, neigi sa-
vo įnešimo Centro Valdybai nepa-
davė. Pasikakino tikrai „Ateit-
je“ savo protokolo atspaudini-
mu. Taipgi pasikakino vėlesniais
išsibarimais ant Centro Valdybos,
kodėl ji jų apskričio suvažiavi-
mo protokolo neskaičiusi, kuomet,
atkartojame, nuo jų nei vienos
kuopos formališko įnešimo nebu-
vo ir ikišiolai nėra.

Kiekvienas blaivai protaujantis
sandarietis supras, šitą paaiškini-
mą perskaitęs, ant kiek „Ateit-
tis“ turi teisybės dabar volus ver-
sti ant Centro Valdybos. Kiek-
vienas, kuris pažįsta mūsų konsti-
tuciją, žino, kad apskričiai, kaip
apskričiai, nors yra Sandaros pri-
pažinti, bet nėra skaitomi, kaip
mūsų organizacijos vienutės. Mu-
sų organizacijos vienutės yra ku-
pos, — taip bent mūsų konsti-
tucijoje yra pripažinta, ir taip
kitose demokratiniuose organizaci-
jose yra priimta. Ikišiolai mūsų
(visose lietuvių organizacijose,
kur vartojama balsavimas), įneši-
mai skaitosi teisėtais tikrai nuo
kuopų, o ne nuo apskričių. Mu-
sų kuopoms yra palikta auton-
miška liuosybė rėdytis, taipgi ir
konstitucijinius sumanymus visai
organizacijai paduoti. Gi apskri-
čiai yra sutverti tikrai savo apie-
linkės reikalams tvarkyti, agita-
cijinį darbą vesti. Musų konsti-
tucijoje, str. „ALTS. Organizaci-
jos pamatai“, par. 8, štai kaip
apie apskričius pasakyta:

„Atskirų valstijų kuopos gali
rištis į apskričius ir savistoviai
aprupinti ypatinguosius savo ap-
skričio reikalus, prisitaikant prie
vietos sąlygų. Tam tikslui ap-
skričiai daro savo atstovų susiva-
žiavimus.“

Ir daugiau nieko. Argi neaiš-
ku, kad apskričiai jokių įnešimų
organizacijon negali paduoti,
kaip tik turi teisę siųsti savo at-
stovus į visuotiną organizacijos
seimą? Taip mūsų konstitucija pa-
rodo. Jeigu mūsų drangams bosto-
niečiams, tariant „Ateičiai“, ne-
patinka mūsų konstitucija, tai pir-
mians jie turi pasistengti, kad bu-
tų konstitucija permaininga, kaip
jiems intiktu. Centro Valdyba ne-

galėjo daryti daugiau, kaip kon-
stitucijoje yra parodyta. Be abe-
jonės, šitas klausimas turės būti
plačiau konstitucijoje nuaiškinti-
tas, ar apskričių įnešimai turi
kokią vertę, ar ne. Bet pakol to-
nėra, Centro Valdyba nesimė at-
sakomybėn elgtis taip, kaip „Ate-
ičiai“ patiktų. Pagaliaus, kaip
minėjome, tasai apskritis jokio
formalishko įnešimo ir nepadavė.

Kame čia dabar pamatas del
jermiudų „Ateityje“? Mes vėl
grįžtame prie antgalvyje iš „Ate-
ičies“ pacituotų aimanavimų,
kad šitas užmetimas yra skjtes-
nis už vandenį. Visu-pirma, reikia
atsiminti, kad nėra žmogaus pa-
saulyje, kuris viešą darbą dirb-
damas nesijaustų tame kiek nors
garbės. Jisai jaučiasi garbę ak-
vaizdoje kitų žmonių, kad jisai
savo tautai naudingą darbą at-
lieka. Ir šitos garbės jisai daž-
niausiai visai neįsėsko, — jam ki-
ti žmonės atiduoda tik pagarbą
už jo pasišventimą visuomenės
reikalams. Jeigu ne tas žmogus
bus tokiu „vadu“, tai bus kitoks.
Ir vis viena mes tokių savo vie-
šų darbininkų nuo viešos pagar-
bos neapsaugosime, — jeigu ne-
tą, tai kita gerbime. Priešingai,
jeigu mes savo tautai dirbančių
žmonių negerbime, tai mes vie-
šų darbininkų nei neturėsime. Ne-
siskubinkime mes pavydėti pagar-
bos savo viešiesiems darbininkams,
nes tokie žmonės pas mus ir taip
dar ne kasžin kokią pagarbą ap-
turi. Pas kultūris žmones trukdoma
ši darbininkai yra kur-kas aug-
čiau gerbiami. Užtai jie daugiau
tokių ir gauna, kadangi kiekvie-
nas labiau mėgsta savo gyvenimo
valandas pašvesti visuomenei, jei
gu visuomenė tatai priderančiai
apipekčiuoja.

Toliaus gi apie tai kalbant, rei-
ktų „Ateities“ užklasti: gal ji
mano apie tokius vadus, kurie ty-
čia organizaciją vadovauti iš-
skverbia, kad turėti garbę, o pa-
tįs nieko visuomenei nedirba.
Mes manome, kad „Ateitis“ kaip
tik apie tokius ir kalba, nes ji
kalba labai karčiai. Vienok to-
kis užmetimas dabartinei Centro
Valdybai yra niekas kitas, kaip
tiesioginis įžeidimas. Norint muš-
tą, tuoj ir pagalis pasisuks. No-
rint daryti užmetimus, galima jų
tūkstančiais pririnkti. Bet ar jie
bus teisingi? Musų Centro Valdy-
bos nariai nei vienas nesiskverbė
organizaciją vadovauti. Jie tapo
išrinkti seime, jie bus seime ir
naujais pamainyti be jokio „Ateit-
ties“ diktavimo. Jeigu katras iš
valdybos narių nėra atsakantis,
bus pamainytas veiklesniu. To-
kiū būdu jam nusikels ir garbė,
kurios „Ateitis“ taip pavydi. Tas
viskas turi eiti normališku orga-
nizacijos keliu ir per mūsų sei-
mus, o ne per kokį vieną laikraš-
tį šykvaimais.

Pagaliaus, koki gi galės būti
visuomenei nauda, jeigu šitokiam
„ateiticių“ pavydūi intikus? Sa-
kysim, šiandien, „Ateities“ pa-
klausius, imsimė ir su didžiūsiu
trūkšmu visus mūsų dabartinius
vadus išguosime kur į Teksas ir
nuo lietuvių gyvenimo juos atša-
linsime, o juo vieton imsimė ir iš-
kelsime ant tronų visus bostonie-
čius. Kas gali gvarantuoti, kad
bostoniečiai buvo pradėti per an-
gelą ir nevargis mūsų Sandaros
melždami iš jos garbę? Ar nege-
riau tat būtų, kad bostoniečiai,
užot garbės pavydėti kitiems,
stengtųsi patįs ją įsigyti mūsų vi-
suomenėje savo išmintingais ir ge-
rais darbais? Kurstydami mūsų
visuomenę prieš mūsų tariamuosius
vadus mes garbės tuomi ne-
ingysime neigi dirbančių žmonių
vardo nesugadinsime. Jeigu jie
pasitrauks nuo vieno darbo, tai
jie ras kitą, ir lygiai jie bus vi-
suomenės gerbiami ir jų darbai

bus apipekčiuojami. Tą mes kal-
bame ne delto, kad Centro Valdy-
bą arginti, bet delto, kad visas
mūsų gyvenimas taip parodo.

Mes dar ir šitą pakartojame,
ką anksčiau sakėme, kad čia
apie „vadus“ agitacija yra be-
reikalingas ir žemos rūšies pavy-
das. Kuom šitas pavydas yra dik-
tuojamas, sunku pasakyti. Musų
gyvenimą jau senai čia koki tai
dar nesurasta kirmėlė. Kodel
ypač dabar, kada apie šnipus „is-
torijos“ sukilo, sykiu sukilo ir
mūsų vadų diskreditavimas visu-
menėje? Jeigu mūsų veikėjai veiki-
kia lietuvių kultūros ir politikos
klesdėjimui, tai jie turėtų supra-
sti, kaip mūsų vadų diskredita-
vimas yra pavojingas. Juk mūsų
gyvenimą seka ne tik mūsų tau-
ta, ne tik mūsų kitos srovės,
bet ir svetimos valstijos. Kam-
kam, o jau kitoms srovėms, o jau
labiausiai tam tikroms valstijoms,
labai rupi ir labai linksma, ku-
met lietuvių demokratinės orga-
nizacijos savo tarpe užveda nesu-
tikimus. Milijonai dolarių yra iš-
pilama, kad šitokius nesutikimus
vaisyti. O čia, kaip tik randasi
pas mus žmoniu, kurie tyčia šito-
kius nesutikimus kelia ir mūsų
priešams į rankas lošia. Juk tai
beveik mūsų tautiškoji viliugys-
tė!

Ką anksčiau pasakėme, nedrįs-
tame užmesti „Ateičiai“. Bet
negalima ir visai taip nuleisti,
matant, kaip bepamatingai mūsų
politiskasis darbas trukdoma ir
neužsitikėjimas mūsų veikėjais
sėjama. Mums rodos, kad šito už-
teks. J. O. Širvydas.

PRANEŠIMAS ALTS. KUO- POMS.

Delei nekurių priežasčių ir bal-
savimo komisijai patariant, balsa-
vimo laikas, delei perkėlimo sei-
mo, prailgintas iki 10 d. rugsėjo.
Lyg minėtai dienai kuopos malo-
nės butinai išreikšti savo nuo-
monę, kitaip, skaitysis, kad jos
nemano dalyvauti balsavime.

R. Adžgauskas,
Pirm. ALTS.

ANT SANDAROS LAUKO.

Rochester, N. Y. — ALTS. 21
kuopa surengė pikniką, 19 d. rug-
pjučio. Pusė pelno skiriama Lie-
tuvos Nepriugulmybės Fondan. —
Rochesterio lietuvių jau nuo se-
nai nesutinka tarp-sroviniame ju-
dėjime. Bet pasirodžius išneštai
rezolucijai nuo tautiško draugys-
čių tarybos, dar labiau tas suer-
zino lietuvius. Klerikalų vadas
kun. Kasakaitis, pavartodamas po-
litiką bažnyčioje šale altoriaus
atakuodamas tautininkus, privirė
gerokai putas. Antri mūsų reika-
lų trukdytojai, — tai mūsų lietu-
viški „raudonieji.“ Taip buvo:
kada klerikalų vadas apšaukė sa-
vo parapijonims, kad 19 d. rugp-
bus užbaigimas loterijos arba fė-
rų, šale bažnyčios, ir pabaigimas
tuštinti alaus butelių po bažny-
čia (įžanga dovanai), tada mūsų
raudonieji su didele energija agi-
tavo saviškių išvažiavimą. Zmo-
nės plakasi kaip vilnios; nesiti-
kėjome laimėti. Bet džiugina san-
dariečius gerų tėvynainių tyra tė-
vynainiška dvasia, energiškas rė-
mimas, teisybė, nematyt buvo nei
vienos iš katalikų panelės, ir nei
vieno iš raudonųjų, tai buvo čysti
be kukalių kviečiai. Ir tikimasi
pelnyti \$25, kurių bus pusė pa-
siųsta į L. N. F. Rochesteryje
dar nebuvo girdėti, kad kokia
draugija būtų nuo savo pikniko
paaukavus dalį pelno Lietuvos
reikalams. Putinėlis.

Clinton, Ind. — ALTS. 22-ra
kuopa rugp. 19 d. laikė savo su-
sirinkimą, kuriame prisirašė 21
nauji nariai: J. Eičius ir Ona Eiči-
ėnė. Tokiu būdu mūsų kuopoje

dabar yra 28 iki naujų metų pil-
nai užsimokėjusių narių. — Mu-
sų ir abelnai lietuvių nedraugai
socialistai kailyje netveria; visur
kur tik pasitaiko, bando visaip
lietuvių politiškoji veikimą nie-
kinti. Labiausiai jie dantį grie-
žia ant Sandaros kuopos vadovų,
bando ant jų užmėtinėti visokius
nebutus dalykus, kai-kur net kum-
ščia grumoją ir visaip burnoja
ant sandariečių. Mat perdaug ap-
švietos (aptamos) prisigėrė iš
savo organų, kaip ve „Naujie-
nių“, „Keleivio“ ir kitų tam pa-
našių raštų, kurie mūsų tam-
sesnius brolius demoralizuoja ir
iš jų dolarius viliodami, giriasi
esą „darbininkų užtarėjais.“ Te-
man tu su tokiais užtarėjais! Iš-
jū to viso ezreliaivimo prieš
Lietuvos reikalus nėra darbinin-
kams nei šilta nei šalta. Tiek iš
to naudos, kiek iš ožio: nei vil-
nos nei pieno. Juk ir prie mūsų
ALTS. 22-ros kuopos nėra nei vie-
no kapitalisto, net jokio susku-
rusio biznierelio neturime, o vie-
nok mūsų socialistai ant mūsų
kuopos veikėjų baisiausiai kei-
kia, — nebogiiau už kokį ant be-
dievių intuzusų kunigėlių.

Bet mes tikimės, kad ateis va-
landa, kuomet visiems lietuviams
užvis demokratinės dvasės švie-
selė ir privers visus šiandieninius
apoukus kavoties ir gėdyties sa-
vo pirmųjų klustų prieš Lie-
tuvą. Jonas Skinderis.

T. M. D. REIKALAI

Į TMD. NARIUS IR KUOPŲ VIRŠININKUS.

Veikalas „Kultūros Istorija“
jau baigiamas spausdinti. Jau
paduotos spausuvei antros korek-
tos ir sulgy kontrakto išmokėta
1,200 dolarių. Knygos bus ne-
užilgo gatavos, o vienok dar
daug narių nėra užsimokėję už
šiuos metus, nors sulgy konstitu-
cijos kiekvienas turi užsimokėti
sausyje mėnesyje.
Taigi, kad nebūtų bereikalingo
darbo, kad galima būtų visiems
kartu išsiųsti naujus leidinius,
kad nesutrukdytų siuntinėjimas,
meldžiu visų TMD. narių, kurie
dar neužsimokėjo, kad pasisku-
bintumėte prisiusiti metines mo-
kestis. Iš kalno perspėjū, kad
už šiuos metus neusimokėję na-

riai negaus to puikūs leidinio.
Pasiskubinkite! Dabar paskuti-
nis laikas užsimokėti, kad gauti
greitai tuos raštus. P. Norkus.
TMD. sekr.

IŠ KUOPŲ GYVENIMO.

Harrison ir Kearny, N. J. —
Rugpjučio 6 d. TMD. laikė pus-
metinį susirinkimą. Čion buvo
daug kas ir svarbaus įnešta bei
nutarta. Buvo laiškas perskaity-
tas nuo p. Šakčiaus, ir visų drau-
gų buvo patvirtinta padavimai.
Buvo patvirtinta, kad TMD. savo
organą išleis, ir buvo nutarta
toliaus, kada bus vėšiau, laikyti
diskusijas, prelekcijas ir šiaip vi-
sokias budais lavinties jaunimui.
Reikia pažymėti, kad Harrison
TMD. kuopoje randasi labai dai-
laus ir darbtaus jaunimo, kuris
nesigaili savo nuovargio, ir kas
yra užmanyta, tai kiek galint
dirba, kad atsiekus savo tikslą.
Čionai yra sumanyta suorgani-
zuoti Tėvynės Mylėtojų Chorą.
Jeigu šitą sumanymą pasekmin-
gai įvykdintų, tai išties būtų
vienas iš svarbiausių nuveikimų
ir nužengimas Harrisono ir Kear-
ny jaunimo keli žingsniai pirmyn
progreso keliu. Visi TMD. nariai,
kaip matyti, labai pageidauja
Choro bei šiaip panašiu būdu la-
vinties, bet vienas iš blogiausių,
kad nėra čionai mokyto-
jų. Taigi ir per pereiną susirin-
kimą buvo išrinkta du į komite-
tą sudarimui mokytojus, kuris
galėtų vadovauti chorą. Į komite-
tą išrinkta: A. P. Milinavičius ir
A. Norvaiša. Bet, nelaimė, kad
čionai arti negali surasti mokyto-
jus, choro vedėjo. Tai labai pra-
šytume, kad, jei randasi kur ge-
ras tėvynainis, kuris galėtų ves-
ti chorą, tai lai atsišaukia į ko-
mitetą, klausdamas išlygų, šiuo
adresu: A. P. Milinavičius, 132
Schuyler Ave., Kearny, N. J.

Reikia pažymėti, kad šita ku-
pa neseniai susitvėrė, bet draugų
gana skaitlingai turi ir nekokių
tėn, kurie nenori su lietuviams
veikti, bet čia visi karšti veikė-
jai tėvynainiai, kurie vadinas
savo lietuviams ir jau pasirodė ką
nuveikė. Buvo surengė išvažiavi-
mą gatvėkariams, kuris pavyko ga-
na gerai ir pelno liko keletas do-
larių.

TMD. korespondentas,
J. V. Baltrukonis.

Kalendoriai 1918 metams!

LIETUVIAMS BIZNIERIAMS ŽINOTINA!
PUIKIAUSI DOVANA LIETUVISKAS KALENDORIUS.

Jau pradėjome spausdinti.

Pranešame lietuviams vertelgoms-biznieriams, kad jau
pradėjome spausdinti sieninius Kalendorius 1918 metams.
Svarbu žinoti, kad šį metų turime du puikiu lietuviškus pie-
šinius. Ant vieno kalendoriaus yra puikus paveikslas Ku-
nigalkščio Gedimino, ant antrojo viduryje kalendoriaus puik-
iam piešinyje Lietuvos Vėliava, ir aplink kalendorių dar
devyni paveikslai Lietuvos kunigalkščių. Abu kalendoriai
yra atspausinti dviejų spalvų, išsižūri labai artistiška. Dy-
džio 14 per 20 colių. Suteikis bent vieną iš paminėtųjų
kalendorių savo klientams suteiksute neužmirština dovaną.
Kainos labai prieinamos. Užsakymus priimam iš visų Suvie-
nytų Valstijų kraštų. Norėdami gauti sampėlį, prisiuskite
25c. stampomis, prisiusime vieną ant pažiūros. Su užsaky-
mais reikia pasiskubinti, tikimasi greit išbaigti.

Adresuokite: „VIEN. LIETUVNINKŲ“ ADMIN.
120 GRAND STR., BROOKLYN. N. Y.

P. S. — Mes spausdiname ir angliškus sieninius kalendo-
rius.

VIENTYBĖ LIETUVNINKŲ

IŠPUTIMAS.

Yra šimtai valgio rūšių, kurie yra priežastimi vidurių išputimo, paprasto simptomo nustojime ape tito ir žarnų suirimo. Išputimas yra sunku prašalinti, bet Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elikširas priduoja greitą ir užtikrintą pagalbą tokiuose atsitikimuose. Jis prašalina iš vidurių visas sugedusias medžiagas ir reguliuoja narmolį žarnų funkcijonavimą. Jis gelbsti nuo žarnų užsikimšimo, nevirškinimo, vėmimo, galvos skaudėjimo, nerviškuomo, nemiegos, etc. galite atsieti ant šio vaisto. „Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elikširas yra patikimas vaistas, jis niekuomet neapvils,“ rašo ponas G. Hlatky, Windber, Pa., Liepos 11 d. 1917 m. Kaina \$1.00 aptieko-se. — Trinerio Linimentas yra geriausias ginklas prieš insisenėjusius priešus: reumatizmą ir neu ralgią. Jis greitai gelbsti atsitikimuose išsisukimų, sutinimų, ir atgaivina pailsusius muskulius arba kojas. Kaina 25 ir 50c. aptiekose, krasa 35 ir 60c. Jos. Triner, Manufacturing Chemist, 1333 -1339 So. Ashland Av. Chicago, Ill.

Ignas Melauskas pajieskau savo draugo Juozo Paužos ir Vlodo Baniulio paeina iš Kauno gubernijos, Panevėžio pav., Skrebatsko valst. Burgenų sodžiaus. Mano ad resas

Ignas Melauskas Box 89 Jamesport, L. I. (36)

PAJIESKAU Karolio Benkausko, kuris pirmiausia gyveno So. Brooklyne, dabar nežinau kur randasi, paeina iš kaimo Luksnų, gmino Balkunų, pavieto Kalvarijos, Svalvų gub. Jis pats ar kas jį žino prašau atsiskaityti, turiu labai svarbų reikalą.

JURGIS JAKUCIONIS. 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. (37)

PAJIESKAU Juozapo Martinonio, Jokubo sunaus, sodžiaus Žibučių, To- vėnų valsčiaus, Vilkmergės pavieto, Kauno rėdybos. Amerikoje gyvena apie Pittsburgą, Pa. Meldžiu atsiskaityti prie pusbrolio, C. L. OLEHNOVICH 693 Schell Av., Akron, Ohio. (36)

PAJIESKAU Petro Bagdono, Sval- kų gub., Marijampolės pavieto, Gude- lių gmino, Baubautiškių kaimo, jis pats ar kas apie jį žino, meldžiu pra- nešti, užką busiu labai dėkingas.

MR. JOS. DELFUVA. 652 W. German Str., Baltimore, Md. (36)

PAJIESKAU brolio Jono Kniburio, pirmiau gyveno Philadelphia, Pa. Vė- liams persikėlė į Chicago, Ill. Paeina iš Kauno gub., Anykščių val. iš viensėdžių Žalumbrių, 10 metų kaip Amerikoje. Turiu labai svarbų reikalą ir noriu su juo susirašyti. Malonės atsiskaityti jis pats arba kas apie jį žino.

ONA LEVENAVICIENE. 307 Jackson Av., Long Island, N. Y. (37)

PIRMAS METINIS IŠVAŽIAVIMAS! Rengia Tėvynės Mylėtojų Draugijos 44 kuopa, Central Brooklyn, N. Y. Atsibus nedėlioje, 2 d. rugsėjo (Sep- tember) 1917 m. Pradžia 1-mą val. po pietų, Glendale Parke, L. I. Rinkitės visi apie No. B-8 stlą.

Bus prakalbos, deklamacijos ir lie- tuviški žaidimai ir taip visokie pasi- linksminimai. Bus traukiami paveiksiai pavieniais ir grupomis.

Širdingai kviečia TMD. 44 kp. vald.

Sveikatos Apsauga.

Didžiausias žmogaus turtais — tai sveikata. — Kiekvieno priedermė yra stengties apsaugoti sa- vo sveikatą. Pavojingiausias ligos — tai vidurių bei skilvio ligos. Šitos ligos prasideda nuo įvai- rių priežasčių, o jų išsivystymas laipsniškai siekia nuo paprasto ir trumpo užkietėjimo iki sunkių ir pavojingų ligų.

Visad yra svarbu palaikyti nor mališką vidurių veikimą. Tą ge- riausiai galima pasiekti su tikra- ja Vinco Daunoros Trejanka arba Trejomis Devyneriomis, nes tai yra ištikimiausias vaistas nuo vidurių bei skilvio ligų.

Kaina dėžutės su prisiumtumu 50 centų. Reikalaukite šiuom ad- resu: V. J. Daunora, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

IŠPARDAVIMAS.

Parsiduoda laikrodžių dirbtuvė gyventa lietuviams ir lenkais vietoje.

Pardavimo priežastis: — pašaukimas savininko į kariūmenę. Pa- žįstantis laikrodininkystės amatą, yra gera proga nusipirkti gerų ir pigių, reikalingų laikrodininkams daiktų. Ši proga neilgai trauksis. Pasiskubinkite.

L. ŽUKAS 210 York Str., Brooklyn, N. Y. (37)

PIRMAS DIDELIS KONCERTAS.

Rengia Clevelando Lietuvių Teatra- liško choro Draugija, nedėlioje, 2 d. rugsėjo (Sept.) 1917 m. Germania Yearverts salėje, 1610 E. 55th Str., kamps Harlem Ave., Cleveland, Ohio. Durs atdaros nuo 3-čios val. po pietų. Pradžia punktualiai 5-tą val. po pietų. Išangos tikietų prekė: 35, 50 ir 75 centai.

Visus širdingai kviečia atsilankyti C. L. T. C. Draugija.

Penkmetinis Jubilėjinis Koncertas „Aido“ Choro

Atsibus 2 d. rugsėjo (Sept.) 1917 m. Labor Lyceum, 949-950 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Durs bus at- daros 2:30. Koncertas prasidės 3:30. Tikietų kaina 50, 35 ir 25 centai.

Geriami lietuviai ir lietuvaitės, ne- praleiskite nei vienas šio puikaus kon- certo, nes šis koncertas yra rengiamas žymiausio koncerto kokio šio apilin- kėje nebuvo. Nes tai bus „Aido“ cho- ro 5 metų jubilėjinis koncertas. Mes tvirtai tikime, jog toks energiškas „Aido“ choro veikimas dailos srityje turėjo palikti didžiausią užuojautą iš apilinkės lietuvių. Taigi lietuviai at- silankykite kiekvienas ant šio koncer- to ir pridukite mums daugiau ener- gijos skleisti dainą ant toliaus. Pro- gramas bus įvairūs. „Aido“ choras at- darant šventę, sudainuos „Internacjo- nalą“ pirmu kartu, su pagalba or- kestro, uždarant programą, sudainuos 8 balsais „Lai gyvuoja Lietuva“, taip- pat su orkestra. Taippat dainuos nau- jas daineles „Aido“ moterų ir vyrų chorai, duetai, kvartetai ir solo. Visi iš „Aido“ gabsinių dainininkų veda- mi gerb. L. Eremino. Dalyvauja rusų balalaikų orkestra ir Lietuvos smuik- korius, kuris paragsėjęs tarp svetim- taučių, C. E. Sadusk ir garsus profeso- rius A. Salmaggi, kuris savo gabumais dainavime užima pirmą vietą po Caru- so.

Taigi, lietuviai, naudokitės proga. Po koncerto bus šokiai, bunant šiltam orni bus atdaros sodas prie svetainės. Ukviečia „Aido“ choras.

TIK-KĄ IŠEJO IŠ SPAUDOS Visos Lietuvos Žemlapis

Sutaisė ir išleido M. Šalčius Žemlapis parodo sienas, kokios turi būti laisvos Lietuvos.

Kauniečiai, vilniečiai, suvalkiečiai ir Prūsų lietuviai ras ant jos savo bažnytkiemius, miestelius ir miestus.

Žemlapis didumo: 24 colių ilgio ir 20 pločio, spalvuotas, spauda aiški ir įskaitoma.

Kaina 60 centų. Pinigus siųskite money orde- riais arba stampomis.

„VIEN. LIET.“ ADMIN. 120 GRAND ST., B'KLYN, N. Y.

DIDŽIAUSIA DOVANA!!

Ant trumpo laiko) Kas prisijus Du Dolariu, tas gaus „Vienybę Lietuvinkų“ ant metų ir puikią visokių štukų darymni knygą už \$1.50. Pinigus siųskite Money orderiu išperkant ant pačtos. Adresuokite: J. SPURGA 87 Schuyler Av., Kearny, N. J.

DUODU DOVANĄ 50C. VERTES, Kas užsirašys „Vienybę Lietuvinkų“ pas mane ant metų. Tik vjetiniame gyventojams. JUOZ. SAUNORAS. 829 Clifford Av., Rochester, N. Y.

„VYTAUTO PRISIĘGA“

Linksmiausi vieta, tai kambariai pa- puošti su gražiais paveikslais, vienas iš tų yra „VYTAUTO PRISIĘGA“, didelio formato paveikslas. Kainuoja 35c. su prisiumtumu. Šie paveiksiai jau baigiasi, ir trumpam laike jų ne- bus galima gauti už jokius pinigus. Pasiskubinkite. Pinigus siųskite stam- poms; adresuokite: „VIEN. LIET. ADMIN. 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Centais Užčėdijama Desėtkus

Bereikalingai daugelis važinuoja New Yorko pašinrėti. Kadangi puikiai galima pamatyti tik už 25c. Labai puiki sąsiuva 112 puikių pa- veikslų New Yorko gatvių, stotijų, elevatorių, požeminių gelžkelių, muzė- jų, knygynų, hotelių, parkų, tiltų, teat- rų ir didžiausių namų su pasiūkinimais po kiekvienam paveikslu. Ta sąsiuva kiekvienam malonai ta- rėt. Beikalauk „V. L.“ administracijoje, 120 Grand Str., Brooklyn, N. Y. pri- siunčiant pinigus stampomis.

Pasinaudokit is progos!

Labai pigiai parsiduoda ir ant leng- vų išlygų: Medinis namas — naujas, ant vieno loto 25 per 100 pedų didumo, visi mo- derniški intaisymai; maudyklės, pe- čiai, gazas, šiltas ir šaltas vanduo. Gy- vena dvi familijos. Rendos į metą at- neša \$372.00. Parsiduoda tik už \$3,200. Įnešti reikia tik \$600.

Du mediniai namai, ant kampo, su visais moderniškais intaisymais. Lotas 50 per 100. Metinės rendos atneša \$665.00. Parsiduoda tik už \$5,750.00. Imokėti reikia tik \$1,750.00. Šitie na- mai randasi labai gražioj vietoj ir norinčiam pirkti yra didelis „bar- gain“.

Groceris ir buėrnė parsiduoda, ge- roje ir tinkamoje vietoje. Apilinkėje gyvena apie 50 familijų lietuvių. Prie- žastis pardavimo — kitas biznis. Šio- je vietoje geras ir apsuksrus biznie- rius gali puikų biznį padaryti. Turime ir daugiau namų ir kitokių biznių ant pardavimo. Todėl norėdami gauti platesnes informacijas kaip apie čia paminėtus, taip ir kitus čia nepa- minėtus namus ir biznius, kuriuos mes turime ant pardavimo, malonėsite kreiptis ar tai laišku ar asmeniškai pas: J. W. LUTKAUSKAS Real Estate and Insurance Astor Building, Room 202, 217 Broadway New York Barclay 5472, Tel. Barclay City, N. Y.

Ofis valandos: Nuo 9-nių ryto iki 5-kių vakare.

\$1.95 Padarome pagal jusų užsakymą SPECIALIŠKA OFERTA

parodymui geru- mo. Šitos keli- nės del biznio ar sportavimo, parinktos geriau šio stiliaus, gva- rantuotos ant 18 mėnesių. Jei ne- geros — sugra- žinsim pinigus. Vertos \$5.00 o jums tik už \$1.95 su ekspre- so užmokėjimu. Nemokėsit ekstra nei už Peg tops nei už Cuff Bottoms, nei už Pocket Flaps nei už didumą. Jeigu imsite miėrą savo pažista- miems ar šeimyninkams, mes jums už tai užmokėsime. Tokiu budu Jurgis Gekovičius uždirbo \$66.16 per viena dieną. Šiandien per laišką prašyk samplių. Nesinų pinigu. CHICAGO TAILORS ASSOCIATION 515 S. Franklin Str., Chicago, Ill.

A. Zdažinskas

41 Wolcott Str., New Haven, Conn. „Vienybės Lietuv- ninkų“ Keliaujan- tis agentas, P. A. Zdažinskas yra in- galiotas užrašyti naujiesiems skaityto- jams „V. Liet.“ ir prima mokesčių nuo senų skaitytojų. Taipgi prima spau- dai visokius apar- sinimus, korteles, bilas ir kitokius darbus. „VIEN. LIET.“ ADMIN.

LIETUVISKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras Darbas ir visiems Prieinama Prekė J. STOKIS 177 Nassau Str., kamps Bridge Str., Brooklyn, N. Y.

NAUJAS IŠRADIMAS 20 AMŽIAUS.

Delei panaikinimo blakių, bamba- dierių ir kitų vabalėlių, kokie tik gali atsirasti jusų stuboje. Tą viską panai- kinsite tik į dvi dieni, tik pasiūski- te savo adresą, o visi nurodymai visai dykai. Rašykite ant adreso: J. W. SAKAUSKAS & CO. Box 42, Sta. E., Cleveland, Ohio. (35)

Bile kas gali išmokti Bar- daskutyte, Plaukų talymo (hairdressing), Manicuring, ir tt. į labai trumpą laiką; maisi mlaidy. Mes mokiname moteris ir vyrus. Atsiskaitykite del platesnų in- formacijų. NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL 1202 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

AMERIKOS LIETUVIŲ ATLETŲ KLIUBO.

Baltimore, Md.

VIRŠININKŲ ADRESAI: — Pirmininkas: — Jonas Alyta, 639 W. Lombard Str. Vice pirm.: — Antanas Rašimas, 730 W. Lexington Str. Prot. sek.: — Jurgis Velyvis, 320 N. Greene Str. Fin. sek.: — Vincas Lukoševičius, 673 Columbia Ave. Kasierius: — Juozas Milunaitis, 855 W. Lombard Str. Gen. Man.: — Ant. Mackevičius, 730 W. Baltimore Str. Biznis Man.: — Juozas Bajoras, 822 Hollins Str.

Susirinkimai buna laikomi po 1-mal ir 15-tai dienai šėdno mėnesio Klubo name, 7:30 val. vakare. 539 Columbia Ave. Telephone, St. Paul 8074.

ANT PARDAVIMO.

Grosernė ir delicatessen krautuvė, apgyventa lenkais ir lietuviais, 66 Grand Str., Brooklyn, N. Y. Nuyrafių nėra, viską perka už cash. B. Zbkowky. (36)

Didžiausias paskolas duodame visame Brooklyne Duodam lietuviams ant Deimantų, Laikrodėlių ir šiaip visokių auksi- nių daiktų. Taipgi ir ant visokių drabužių. M. Bruckheimer Sons. 705 Grand St. near Graham Av. Brooklyn, N. Y. Telephone 3488 Stagg

Telephone, Stagg 1228 NUSTOS GALVOS SKAUDEJIMAS, JEIGU NEBIOŠI AKINIUS. Iš daug atsitikimų, akių nuvargi- mas, yra pamatinė priežastis galvos skaudėjimui, neuralgijos ir daugelio kitų ligų. Pagzannuok savo akia. DR. M. FREEMAN (Akių specialistas) Atsiminkit numerį: 611 GRAND STR. tarpe Lorimer ir Leonard Str., Brooklyn, N. Y. Įsteigta nuo 1902 m.

PINIGAI SOROL Geriausiai, greičiausiai ir pigiau- siai Persiunčia Pinigus į Lietuvą. Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda šifkortes. „VIEN LIET.“ OFISE 120 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. VISŲ ATIDAI! Užrašo VIENYBĖ LIETUVNINKŲ ir kitus lietuviškus laikraščius. Taip- pat užlaikau ir visas lietuvių kalboje išėjusias knygas. Visuomet kreipkitės pas: F. GUDINAS ERTON, PA. SUTAIŠYTAS šis formulo- recepto; sutelkto šimtin- tu krypti zokoniui. SOROL apsirėškia esan stebėtinaj pasekmingu- nuo gėlimo pilvo ir žarna, ger- kila skaudėjimo, darulio, galvos skaudėjimo, nustoimo apstio, šalčio galvoje, ect., ect. Suta- šomas išdirbėju labai pagarsėjusio PAIN-EXPELLERIO- seno ir ištikimo draugo šeim- nos, naudojamo visame pa- lyje per pusę šimtmečio. 35c. F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York. // SKAITYKITE Musų išleisť knigę „JAUNIEJI SKRAUJA“ — Senovės medžioklių apysaka.

NAUJOS GAIDOS. 1) Birutė. — „Dievačiai, dievuliai,“ Birutės aria — sopranni; kaina 30c. 4) Vestuvės. — Papyruskie vėjeli, Jaunosios aria — sopranni ar mezzo-sopranni; kaina 35c. 5) Eglė (žalčių Karalienė), Žalčio ir Gulbė-Die- vaičio duetas; kaina 75c. 6) Kregždėlė. — Duetas. Kaina 30c. Šias naujas gaidas galima gauti „VIEN. LIET.“ ADMINISTRACIJOJE 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Kam vaikščioji nusimines? Nusiminimas, lindėsis, piktumas tai tris didžiausi žmo- nių kankintojai. Kamgi duodies save kankinti? Kad viską gali užmiršti ir pamatyti pasaulį sveiku, linksmu, ir laimingu. Sveikatos ir linksnumo šaltinis — tai ge- ras juokų laikraštis „TARKA“ „TARKOS“ skaitytojai visi yra linksmy... laimingi.. užtai, kad juos aplanko „Tarka“ su savo dvasišku mai- stu... „TARKOS“ No. 42 tik-ką išėjo iš po spaudos. Šis nu- meris žymiai padidintas, su daugybe paveikslų, turi- nys labai puikus; skaitytojas, nežiurint kaip butų nu- hudęs, nusimines arba apimtas „pikticitis“ tuojaus gar- džia juokiasi, pasiļeka linksmu-maloniu. Šiame nu- meryje daug yra eilių, kurios tinka deklamavimui, ir įvairių zobovų del jaunuomenės, išvažiavus į laukus. „TARKA“ metams tik \$1.00. Pavienis numeris 10c. Tuojaus siųsk dolarinę, arba 10c. stampoms. Adresuokite: — „TARKA“ PUBL. CO. 120 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

H. I. RACINE REAL ESTATE. SPECIALIŠKAI FARMOS Jei jus interesuojatės farmomis, arba Nejudinama Nuosavybe, ra- šykite del katalogo. Mes turime geriausių farmų visoje Connecti- cut valstijoje. Duodame ant lengviausių sąlygų. PLAINFIELD, CONN. Phone 99-4 Moosup Div.

JUOKŲ SKYRIUS

Teisybės iš dugno.
Yra tukstančiai ligų, bet tiktai viena sveikata.

Kiekviena moteris iš vyro gali padaryti tikrą bobą.

Galima ant savęs neturėti nei vieno sauso siulelio, bet visgi galima būti „saisu“ žmogumi.

Kuomet žmogus bijosi mirties, tai jau jis nesinaudoja gyvenimu.

Į ką tu paverti gyvenimą, į tą pats gyvenimas tave paverčia.

Kuomet senatvėje kas uždainuoja jaunystės melodiją, tai augštesnių tonų jau stokuoja.

Karės laikas.

Dvi mergaitės valgo prie stalo. Viena nusigandusi taria kitai: — Mariute, tu tik-ką prarijai muse.

— Tai ir gerai, — atsako Mariutė. — Dabar karės metas, tai nieko numesti negalima.

Vyro bėda.

— Džanai, ko tu toks nusimines!

— Pati žada mane pamesti ir išbėgti į Chicago.

— Na ir tuščia jos.

— Tame ir visa bėda, kad tik žada. Butų gerai, kad pamestų.

Išsirikno.

Vienam jaunam vyrui pasiūlė išsirikni: arba stoti kariumenėn, arba eiti kalėjiman, arba vesti pačią.

Ir jis nutarė, kad geriausiai bus stoti kariumenėn.

Už taiką.

Dabar visos tautos kariauja už taiką.

Užtai tiek daug kraujo liejasi.

Pirmiau ir dabar.

Pirmiau budavo už papeikimą caro budavo žmogus baudžiamas metais kalėjimo.

Dabar už papeikimą darbininkų ir kareivių tarybos žmogus baudžiamas dviem metais kalėjimo.

Progresas!

Vienykitės.

Visų šalių darbininkai vienykitės.

Visų šalių alkani vienykitės.

Visi girtuokliai vienykitės.

Visi geltonų namų lankytojai vienykitės.

Vienybėje galybė!

Patvaldys monarchas.

Tai archeologiška liekana. Kas yra patvaldys monarchas?

Gatvekaryje.

Vienas prakalbininkas kartu su savo žmona važiuoja į prakalbas. Jis kartoja savo kalbą, gestikuoluoja.

Senelė greta sėdinti tai pastebi ir ant galo nedalaikiusi taria į prakalbininko moterį.

Kaip man tavęs gaila. Pas mane tokis beprotis namie sėdi.

Mokykloje.

— Poetas Miltonas buvo neregis. Supratot?

— Taip.

— Tai kokia nelaimė patiko Miltoną?

— Jis tapo poetu.

Tik ką išėjo iš po spaudos puiki apysaka eilėmis
Parašyta JONO VILKELIO.

PASAKA APIE JONUKĄ KVAILIUKĄ ir Gudrųjį Karalių

Tai juokingos eilės iš gyvenimo caro Nikolajaus Antrojo. Knygelė susideda iš trijų dalių. Skaitytojas ras labai daug puikaus pasiskaitymo. Eilės tinka ir deklamacijoms.

KAINA TIKTAI 25c.

Galima prisiųsti stampoms).

Kreipkitės į: —

„VIEN. LIET.“ ADMINISTRACIJA.

120 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

ŠOKIŲ MOKYKLA

Zinomas per 36 metus, kaip gabiųjų šokių mokykla. Prof. Sternio Šokių Mokykla, 952 Broadway, kampas Myrtle Ave., Brooklyn. Visai palei L. Sta. Seni ir jauni mokymai. Valcas, Two step, Foxtrot ir visoki kiti populiarūs šokiai. Mokina

me merginas, vyrus ir vaikus. Duodame privatiškas lekcijas jei pageidaujama. Mokykla atdara kas dien nuo 9 ryte iki 11 vakare taipgi ir Nedėlios popietinėse ir vakare. Privatiškas kambaris del mokinimo. Dedama visa atida. Taipgi mokiname ir staidžiaus šokius. (Apr. 18)

Dr. J. WALUKAS

VALANDOS:
nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.
69 SO. 3RD ST., BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
270 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

DAKTARAS A. BACEVIČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
161 Franklin St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
ryto nuo 9-12 po pietų nuo 1-2:30
ir vakare nuo 6-9
Telephone 1537 k. Elizabeth.

Nusipirk Mosties.

TAI BUSI GRAZUSI! Ją išdirbs Mentholatum Co. Prieš eisiant gul ištepti veidą mostie per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtimus rau donus, juodus arba šlakus ir prašina visokių spuogus nuo veido. Kaina de žutės 50c. ir \$1.00. Pinigus gali siųsti ir stampoms.
J. BINKUS.
P. O. Box 36, Holbrook, Mass.

Kiekvienai MOTERII žinotina
Specialistas Moteriškų Ligu.
JOSEPH LIPMAN, M. D.
314 E. 50th St., New York.
OFISO VALANDOS:
iki 10 val. ryte; nuo 1 iki 2 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 vakare.
Nedėliomis pagal sutartį.
Egzaminavimas DYKAI. Mes ištiriam ir pasakome visas ligas ir pagelbetime. Iš kitur atvažiuojušiem ligoniams parupinam vietą, kol gydosi. Beikaliu esant, kreipkitės, mes apžiūrėsime ir duosime prietelišką rodą. Patarnavimas visai pigus. Nebūmirkite mano antrašo.
DR. J. LIPMAN,
314 E. 50th St. NEW YORK.
Arti 2nd Avenue.
— Kalbame lietuviškai. —

PREKĖS

Po proponuojamu Karės Revenue Taxa, visų Distilerijų ir Vyno Produktų kainos pakils dvigubai, kaip dabar yra, todėl mes patartume, kad pasinaudotumėt šio laiko dar žemomis kainomis ir nusipirkumėt sau iki valiai, kad turėtumėt „PER VISĄ KARĖS LAIKĄ“

Dabar

yra laikas nusipirkti visokių gatunkų Likerių ir Vynų, ar Importuotų ar Naminių.

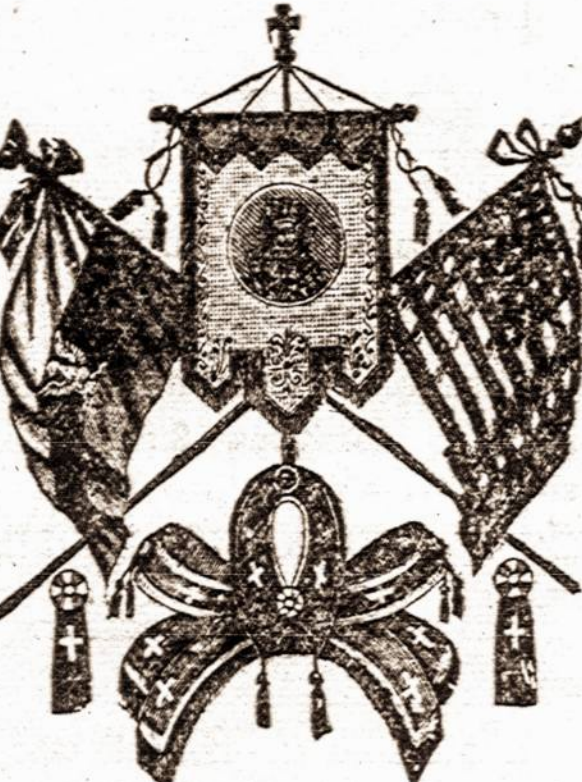
H. & H. REINERS

175 to 197 Stagg Street,
Bt. Graham Ave and
Humboldt Street,
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2711.

Pašto orderių departamentas

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistiką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreiški gudo-tiniems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PI-GIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgi-jau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir ge-riau negu kiti fabrikai.
Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Kandroto Užeiga

Tinkamiausi Užeiga Del Lietuvių
126 Grand Street
Tel. 1490 Greenpoint Brooklyn, N. Y.

Idealis Muilas.

Muilas toaletiniam vartojimui, prausimui veido arba maudyk-lei, privalo būti sekancios ko-kybės: grynas, gydantis, anti-septiškas ir neerzinantis.

Severa's Medicated Skin Soap

(Severos Gydantis, Odinis. Muilas) atsako visiems ši-tiems reikalavimams. Ji myli vaikai, motinos vadina ji draugu. Jis yra kasdien var-tojamas skaitlingose šeimynose se. Kaina 25 centai.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

SEVERA'S ANTISEPSOL
yra antiseptiškas skiedys vidujiniam ir išlaukiniam vartojimui, patartinas kasdieniniam plovimui burnos ir gerklės, taipgi vietiniam prietakinimui.
Kaina 25 centai

SEVERA'S FOOT POWDER
(Severos Proškos Kojoms) žinomas ir patartinas kaip antiseptiškos proškos, sutelkiančios palengvinimą nuo kojų orkavavimo, apibrinkimo, skausmo, niežėjimo ir šutimo kojų. Kaina 25 centai

Apart augščiau minė-tų preparatų, dar at-kreipiame atyda į kitas gydomasias toaletines reikmenas, išdirbinė-jamas ir parvadinėjamas po "Severos" apsaugotu ženkleliu. Reikalaukite tikrai tikrą Severos pre-paratą, paruošdamų vi-sur aptiekose, arba us-siakykit tiesiog, jeigu arti jų gauti negalite.

Telephone 2427 Greenpoint
SENAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

ŠIFKORČIU

INKURTA 1886 M.

Parduodam Šifkortes visomis geriausiomis linijomis į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką, Angliją ir Argentiną, taipgi keliaujantiems suteikiame geriausias patarimus. Reikalaudami Šifkortių, visados kreipkitės ypatingai ar laišku į mūsų Ofisą, o mes jus aprupinsime.

SIUNČIAME PINIGUS į Lietuvą ir visas dalis svieto saugiai ir pigiai. Per mūsų Ofisą siunčiami pinigai greičiausia nueina, ir visados siuntėjams duodam žinią, kada buna priimti pinigai. Keliaujantiems į Lietuvą parupiname konsulariškus pasportus, pa-sitinkame New Yorke ant dypo, aprupiname bagažus ir palydime ant laivo. Dėl smulkesnių žinių kreipkitės per laišką pridėdami už 2 centu stampą atsakymui.

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ“

Prenumerata metams \$2.00; pusei metų \$1.00.
Kanadoje metams \$2.50; pusei metų \$1.25.
Anglijoje, Lietuvoje ir kitur metams \$3.00.

Pamatymui siunčiame vieną numerį dovanai.
Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120 Grand Street, Brooklyn, New York.

VAINEIKIO ir NARVYDO FOTOGRAFIJŲ GALERIJA

499 Grand Str., kampas Union Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. 1723 Stagg.

Fotografuojam: Veselijas, Krikštynas, Laidotuvias ir visokias Grupas. Fotografinas padidiam ir m-levojam; senus paveikslus atnaujinam. Nuimame dienomis ir naktimis.
Studia atdara nuo 9 val. ryte iki 8 v. vakare. Prekės nebrangios.

Vincas Struogis

Lietuvos Vėliavų Išdirbėjas
155 Hope St. Brooklyn, N. Y.
Telefonas 2989 Stagg
Residence Tel. 3671 E-Williamsburg

VISŲ LIETUVIŲ ATYDAI!

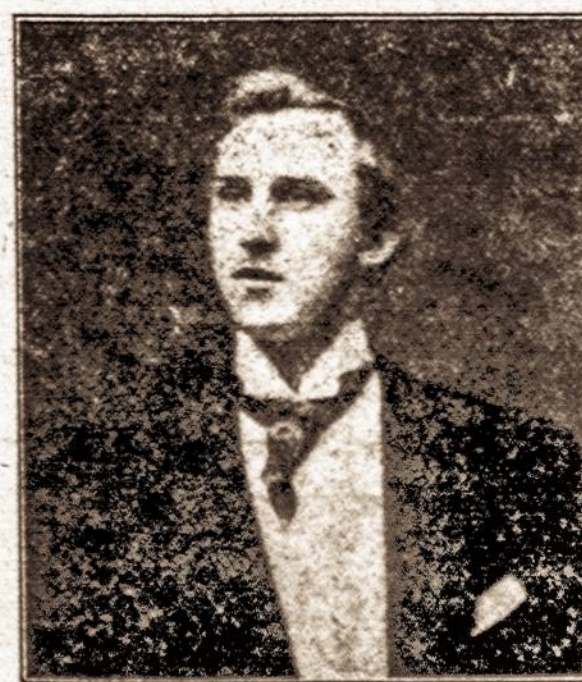
Nuo tūlo-laiko užsiėmiam išdirbinė-tikas LIETUVOS VĒLIAVAS mu-sų Draugijoms, Klubams bei Organi-zacijoms. Sulygšiol, beveik žėdna

ir usų draugija rupindamasi įsisteigti sau Vėliavą, pasidirbdama pagal geresnį išmanymą savo komiteto.

Taigi šiūomi pranešu lietuviams, kad kur tik randasi dran-gijos, klubai arba organizacijos, stengtusi turėti tikrą Lietuvos Vėliavą. Duodami užsakymą padirbimni Lietuvos Vėliavą kreipkitės šiūom adresu:

V. STRUOGIS

155 HOPE STREET BROOKLYN, N. Y.

Puikiausia ir smagiausia lietuviams užėiga pas
Feliksa Osipauska

Visados puikūs užkandžiai ir geri cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kiur nepamirškite šios puikios vietos.

749 Harrison Ave., Harrison, N. J.

SVARBUS APRAŠIMAS!

Rasputino Veikimas Caro Palociuose, Apgavingos Maldos, Nuodinimas Caruko.

Jo galybė Rusijos politikoj, priartinimas revoliucijos, prasidės tilpti "Amerikos Lietuvyje". Užrašyk "Amerikos Lietuvių" dabar ir perskaityk šitą aprašymą, nepraleisk progos, nes už šį aprašymą brangiai užmokėta autorial. Siųsk šiądien pinigų ir gank "Amerikos Lietuvių", jis talpina tik svarbiausius raštus. Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Adresuok taip:

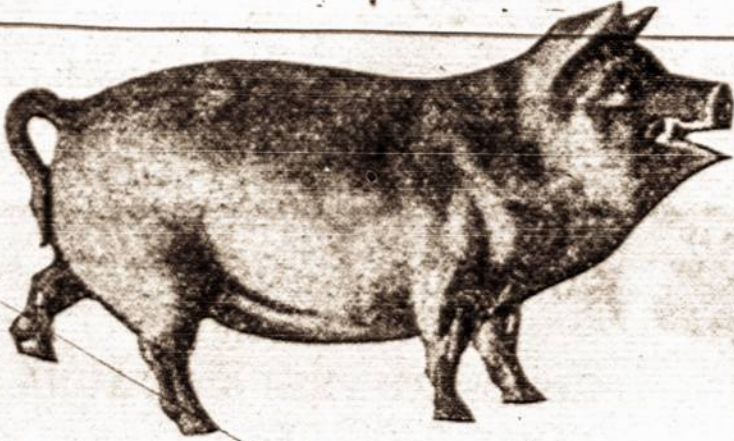
"AMERIKOS LIETUVIS",
15 Millburg Street Worcester, Mass.

M. Mierzwinski

UŽLAIKO

Dvi Didelias BUCERNIAS,

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užlaikomos pagal kraują madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visai padarytos Rūkintos Mėsos, Jaunų Paršukų, Kumpių, Krajavų Taukinių ir Kudų Lašinių.

VISADOS ŠVIEŽIA MĖSA IR OYSTAI UŽLAIKOMA.

M. Mierzwinski

75 GRAND STREET 41 AVENUE A
Kampas Wythe Ave. —:PŪVĖNĖS:— Kampas 3-rd St.
BROOKLYN, N. Y. NEW YORK, N. Y.
Tel. 3359 Greenpoint. Tel. 2174 Orchard

REUMATIZMAS! REUMATIZMAS!

Kodėl kentėti taip didelį skaudėjimą REUMATIZMA! Visi juokiasi iš Reumatizmo, kurie tikrai vartoja aptiekos F. A. URBONO MILTELIUS (proskus powder) ir LINIMENTĄ, tie šlandien yra sveiki. Taigi ir Jus galite lengvai pasveikti ir sykiu naktis su sveikaisiais iš reumatizmo skaudėjimų.

REUMATIZMO MILTELIUS ir LINIMENTĄ galite gauti per pačią tiktai už \$1.25.

Visi kreipkitės adresu: F. A. URBONAS, Aptiekorius, 151 METROPOLITAN AVE., (KAMPAS BERRY STREET) Telephone Greenpoint 1411

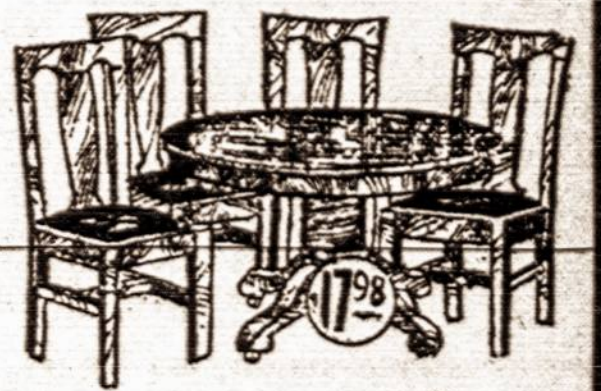
Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS Savininkai

VIENTAINĖ SVETAINĖ
Galima užsisakyti Baliams, Mitingams ir Veselioms, (vestuvėms)
734-736-3rd Ave. SO. BROOKLYN, N. Y. Telephone 1295 South.

Macys & Marcin Furniture Co. DIDŽIAUSIAS NAMAS,

Kur galima gauti visokių naminių papuošalų ant lengviausių išlygų

\$1.00 į savaitę

Pristatomo visas apilinkias: Jersey, New York, Maspeth. Atvažiuokit kad ir iš toliaus, karai užsimokės.

Mūsų adresas

MACYS & MARCIN Furniture Co.

198-200 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Tarpe Bedford ir Driggs Ave. Šale Comedy Teatro.

Įsteigtas 1866

Telefonas 1576 Greenpoint

Edward J. Widness & Co. Užlaiko Krautuve Stubinių Daiktų

Pudų, Stiklinių Daiktų, Pečių, Lino-leum, Staltiesių, Langdengių, Geležinių Biekinių Daiktų, Peilių ir t. t. SPECIALIŠKI DAIKTAI BARAMS ir HOTELIAMS

99 Grand Street, Brooklyn, N. N.

NOTARIJUS (REJENTAS) JUOZ. O. SIRVYDAS

120 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kokie tik legališki popieriai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti — čia yra padaroma: Devionstis, pirkimo bilas, liudijimai, sertifikatai, vekseliai, etc. etc.

Telephone 3076 Stagg.

HERMAN APELER UZEIGA

Puikūs užkandžiai ir geri Cigarai
398 Grand Street
Kampas Rodney st. Brooklyn, N. Y.

Dr. SALETAN & POSNER SURGEON DENTIST

313 BEDFORD AVE. KAMPAS SO. 2nd STREET, BROOKLYN, N. Y. 10 metų toj pačioj vietoj.

Vietinė DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA

KRAUTUVĖ

Muzikališku Instrumentų

Visokio skyriaus

Pranešu visiems, jog aš užlaikau tikrai Lietuvišką krautuve, kurioj galite gauti Laikrodžių, laikrodėlių, Ziedų, Spilkų, Kolėikų, Kompasų, Kryžių, Bronzalių ir įvairių kitokių daiktų. Taipgi rekordų visokiose kalbose su puikiausiomis dainomis ir sokiais. Įvairiausio išdarbio Armonikų, Smuikų, (Skripky), Klarnetų, Triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų.

- Naujaisi Columbia Lietuviški Rekordai 10 colių pločio, kaina 75c. (Kanadoje 85c.)
- E 3188 — Ant kalno karkliai sūnava. Pasiėjau žalią rutą.
- E 3189 — Oi Motule. (Mikas Petrasukas). Motus, Motus. (Mikas Petrasukas).
- SU ORKESTROS AKOMPON.
- E 3190 — Tris berneliai. Vakarinė daina.
- E 3191 — Ant Marių krantelio (Simkus). Saulutė tekėjo. (Simkus).
- E 3192 — Giedu dainelę. Gegužinės daina.
- INGRAJINO: ARMONIKA, KLARNETAS IR GITARA.
- E 3183 — Linksmo kraujo. (Polka).

Beikalaudami kokio nors tvoro adresuokite:

J. Girdes

170 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Telephone 4659 Greenpoint

Dr. Richterio

PAIN EXPELLER

su „ANKOR“ nuo Reumatizmo, Skausmų, skaudėjimo ir sustingimo sanariuose ir raumenyse. Tikrasis pasi- duoda pakelyje čia nupieš- tame. Atnešk visus pakelius, kurie nebus užpečtyti su „ANKOR“ 35 ir 65 e. aptieko- se ir tiesiog nu: F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington St., New York.

Rukyk

Naujoko Cigarus!

Nes yra padaryti iš importuoto geriausio Havanos, Sumatros ir Domestie tabako; kurie rukant maloniai kvėpia ir todėl geresni Cigarų miekur negali gauti! Užtai pas Barberius, Krautuves ir Saltunose reikalauk tik ro lietuvio Naujoko Cigarų. Jo dirbtuvė yra po numeriu: 359 Broadway, Brooklyn, N. Y. TĖMIK, kad būtų NAUJOKO vardas ant bakso!

DIRVA

Didžiausias ir naudingiausias laikraštis. Neužsiima barnėmis nė polemikomis. Taipna daug žinių. Taipna daug moksliskų ir pamokymų straipsnių. „DIRVA“ verta skaityti kiekvienam lietuviui ir lietuvei. Tik \$2.00 metams. Kanadoj ir Mexikoj \$2.50. Kitose šalyse \$3.00. Ant pažiuros vienas No. Dykai. „DIRVA“ 2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

JONAS MATHUS

(MATEJVIČIUS) Didžiausia ir Puikiausia visame South Bostone Lietuviška UZEIGA: Sveikšiai ir geriausi visokios rūšies užkandžiai ir plukų Cigarai. Prielankus patarnavimas. JONAS MATHUS (Lietuvis Savininkas) 342-344 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS. (Arti Lietuviško Labdarybės Draugijos namo.)

JEZUS NAZARETENAS

Sitai yra apsakymas gyvenimo Jezus Kristaus, kaip randasi užrašyta Romoj, popiežiaus archivoose. Tai yra pilnas apsakymas visų paslapčių Jezus gimimo, jo mokslo tarnystė arba urėdu, kurios laikė ir vėliaus jo savistovumas mokiniu žmonių, o galiausiai kaip jį nukankino, jo mirtis ir kaip jis iš numirusių prisikėlė. Svarbus tai dokumentas kožnam tiesos įšiekotojui. Kaina 20c. Gaunama po antraš: J. A. ZEATCHIUS 415 Madison Str., Seattle, Wash.

JONAS S. LOPATTO

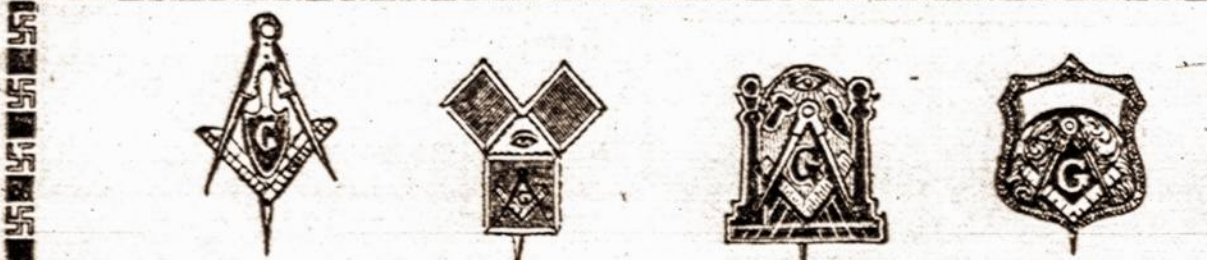
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvis advokatas pa- baigęs Pensylvanijos Uni- versitetą), užsiima vartymu proų visuose teismuose. Ofisas rumuose 308-9-10 Coal Exchange Bldg. Cor. River and West Market Strs., Wilkes Barre, Pa. Bell tel. — 1864 Residence 3532 J.

DYKAI! DYKAI!

Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltui tiems, kurie duoda taisyti ir naujus indėti. Visas darbas visiška be SKAUSMO. Ne kiekvienas dantistas moka apsieiti su dantimis sunkiam atsitikime, tankiai siūnėia pas specialistą. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaip specialistas ir įvairiuose atsitikimuose siūnėia pas jį. Ateik ir duok išegzaminuot. Informacijos dykai. Mano karunos ir tiltukai yra 22 karato čysto aukso su dubeltava apacia. Visas darbas gvarantuotas. Kainos prieinamos. Mokestis ant nedėlių. Gazas ir kokainas vartojamas pagal reikalą. Ofiso valandos: Nuo 9 A. M. iki 9 P. M. Pėtnyčioms nuo 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėlioms nuo 9 A. M. iki 1 P. M.

DR. CHAS. TESCHBERG, D. D. S. Lietuviškas Dantistas 500 Grand Str., kampas Union Avenue, Brooklyn, N. Y. Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Telephone Stagg 3698

ATIDAI!

Drangystėms, Klubams ir Kuopoms. Mes išdirbame viską kas tik reikalinga del drangųjų. Viso kius ženklus, guzikus, kukardas (badges), šar- pus, Vėliavas ir antspaudas. Guzikų (buttons) prekė nuo \$25.00 už šimtą ir angėčiau. Tankia- musų vienuolėi kreipiasi pas žydėlius, kurie nepažindami lietuvių Tautos istorijos, atlieka angėčiau minėtus darbus netinkamai. Mes prane- šame savo tautiečiams, kad darbą atliekame ataa- kanciai. Del platesnių žinių kreipkitės pas: STRUPAS & CO. 123 FERRY STREET, NEWARK, N. J.

ATEITIS

savo skaitytojams duoda labai daug naudingų raštų apie žmonių sveikatą ir ligas, taipgi apysakų, juokų, eilių, paveikslų. Turi savo korespondentus visoje Amerikoje, taipgi Lietuvoje, Rusioj, Vokietijoj, Fran- cijoje, Anglijoj ir kt. „Ateities“ kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Už- sieniuose metams \$2.50. Pasiųrėti viena numeri siunčiame dovanai.

„Ateitis“, 366 Broadway, So. Boston, Mass.

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIUS
TIKRA LIETUVIŠKA APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVI
229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 433 GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

IVAIRIOS ŽINIOS.

GELBĖKITE MUSŲ DAILĄ.

Kareivių nuolat pasirodo pastebėjimai dalykai. Iš vienos pusės matomi baisūs išradimai, kurių tikslu yra skandinti moteris, vyrus, vaikus; šaudyti ir žudyti kuodaugiausiai kareivių; griauti ir ardyti priešų gyvenimą, dailę! Iš kitos pusės matome brolišką meilę, meilę, kuri visomis savo jėgomis stengiasi užgydyti tų baisių išradimų padarytas žaizdas, sušelpiti tuos nukentėjusius žmones; išgelbėti nuo amžinos pražūties juos įvairių dailių. Ta broliška meilė, tie apsaugojimo principai yra kiekvienoje tautoje ir tautelėje.

Iš visų Europos tautų, lietuvių klausimai ir lietuvių daila yra mažiausiai žinoma. Praėję alijantų bazarai gi rodo, jog mūsų daila nors mažai žinoma, vienok užinteresuojama amerikiečius. New Yorke pabaigoj lapkričio, atsibus didžiausias alijantų bazaras, kokio dar nėra buvę Amerikoje. Jisai tęsis per 26 dienas ir manoma, jog žmonės iš visų S. V. laikų jį. Šiame bazare jau ir lietuviams yra paskirta vieta. Nežinome, kad pelnas nuo „Lietuviškos budos“ sušels mūsų baidančius Lietuvoje, mums bazare yra graži proga užlaikyti ir platininti mūsų dailius rankdarbius. Nors tėvynėje mūsų daila drasko, mėgina išnaikinti, bet mes čionai, dėkime visas savo pajėgas užlaikyti ją, parodyti ją visam pasauliui!

Tat viengėniai, naudokimės šia proga. Merginos ir moters, aukaukite savo mežginius, išsiuvinėjimus, audimus. Vyrų, prisikiškite savo išpjaustytus, išdrožinėtus, iškalinėtus lietuviškus daiktus. Motinėlis ir tėveliai, išmokinkite savo vaikus kokio nors lietuviško darbelio, kad ir jie, paaukdamai juostą ar klumpeles, prisidėtų prie to žmonių mylėtųjų burelio, kuris stengiasi pagelbėti mūsų nukentėjusius brolius, ir mūsų dailius rankdarbius nuo pražūties užlaikyti. Kiekvieno miesto lietuvių, siųskite savo puikius darbus į šį milžinišką bazarą. Prisiųskite drobų, klumpių, skepetėlių, užtiesalų lietuviškų kryželių, švilpynių ir kitų žaislų, o daugiausia — juostų. Siųskite viską šiuo adresu:

Bazaro Komitetui
307 W. 30th St., New York City.

LIETUVIŲ REIKALAI WASHINGTONE.

Liet. Inform. biuro vedėjas p. J. J. Bielskis rašo iš Washingtono, kad laike lietuvių dienos Mahanoy Junction išnešta rezolucija induota visiems Pa. valstijų kongresmanams. Kurie rasti neišvažinėjus, tiems induota į rankas, kurių nebuvo, tiems rastinėse palikta. Abelnai imant, kongresmanai priėmė rezoluciją gana mandagiai. Iš visko matyti, kad jie gana gerai interesuojasi mažųjų tautų klausimais. Patartina ir kitų valstijų lietuviams panašiai pasielgti.

Vietinės Žinios

Bazaro komiteto posėdis. — Pereitą subatą vakarą L. U. K. kambariuose buvo pirmas bazaro komiteto posėdis. Dalyvavo gana daug žmonių. Pasirodė, kad bazaro komitetą išrinkta tiktai nuo Williamsburgho lietuvių. Iš kitų kolonijų buvo tik šiaip žmonės. Nutarta delei tobulėsni veikimo kreiptis į visas Didžiojo New

Yorko draugijas, kad jos, ar jų valdybos prisiųstų delegatus sudarymui tikro bazaro komiteto. Tokis draugijų atstovų posėdis atsibus 15 d. ateinančio mėnesio.

Todel visos draugijos be jokio skirtumo atsiųskite delegatus. (Plačiau apie tai žiūrėkite protokolą ir kitas žinias tame reikale).

Gražus privatis piknikas. — Pereitą nedėdienį East New Yorko giraitėje pp. J. Treigis ir J. Ambraziejus surengė savo pažįstamiems labai gražų pikniką. Susirinko į 40 žmonių, — tai beveik visa vietinė inteligentija. Pasilinksminimas prasidėjo ant 4 v., o užsibaigė apie 9 val. vakare. Buvo labai linksma: dainuota, žaista, pasikalbėta. Vargiai kur nors pasitaiko linksmesnių ir gražesnių pasilinksminimų.

Numirė hotelyje. — M. Brundza numirė hotelyje ant 44 gatvės New Yorke. Jis mokinosi ant žemės dirbimo inžinierių ir dirbo prie žemlapių. Jis čionai buvo atvažiavęs pas brolių ir svečius, išėjo pasivaikščioti, apsinakvojo hotelyje ir numirė. Jisai turėjo inkstų ligą. Nežinodama valdžia kas jis, palaidojo ant Cypress Hills kapinių, bet dabar jo brolis sužinojęs apie tai, jo lavoną nori palaidoti geresnėn vieton. Paėina iš Sidvalkų rėdybos, Senapilės pavieta, Mozuriškių kaimo.
P. Klioniunas.

TMD. susirinkimas. — Pereitą savaitę įvyko TMD. 3-čios kuopos susirinkimas. Apart paprastų dalykų, nutarta rudenyje surengti didelį vakarą, suruošti didelį programą, ar gal pastatyti scenon kokį nors didelį veikalą.

Apsistojo apšvedimais. — Pirmiau budavo kas savaitę įvykduo keletas vestuvių. Dabargi praėjus jaunuolius imti kariumenėn, apšvedimai tarp lietuvių beveik visiškai apsisosto.

Jubilėjinis koncertas. — Ateinantį nedėdienį ant 2 val. po pietų Labor Lyceum svetainėje atsibus didelis jubilėjinis „Aido“ choro koncertas. Dalyvauja gana gražios spēkos. Tikietai nuo 50c. iki 25c.

Gavo leidimą apšvesti: — Aleksandra Vasilis 9 So. 2nd Str., su Ona Augustiniute, 1341 Jefferson Ave.
Konstantas Vinckevičius, 590 Green Str., su Teofile Mažaičiuite.

Taikos konferencija. — Pereitą nedėdienį Brooklyne įvyko socialistų susaukta konferencija delei platinimo taikos opinijos tarp visuomenės. Iš New Yorko apšvelinkės pribuvo apie nuo 50 organizacijų atstovai. Posėdžiūne buvo labai daug trukšmo, negalėjo tarp savęs susitaikyti socialų vadovai. Pati taikos idėja gana graži ir remtina, bet kaip tik taikos konhferencijoje, buvo daugiausiai nesutikimo. Išneštos tam tikros rezolucijos.

Liet. Ukėšų Pol. Klubo susirinkimas atsibus nedėlioje, rugsėjo 2 d. p. Bertašiaus salėje ant Wasington Str., ir kampas Spring Str. New York. Pradžia 10 v. iš ryto.

PRANEŠIMAS

Mes pranešame Rockfordo Ill. ir apšvelinkės lietuviams kad p. J. J. Petraltis yra „Vienybės Lietuvninkų“ ingaliotas užrašinėti „Vien. Liet.“ ir priima užsakymus ant knygu ir apgarsinimų. Mes už p. Petraltį pilnai atsakome „V. L.“ Administracija.
J. J. PETRAITIS
1229 Ferguson St., Rockford, Ill.

Tel. 2320 Greenpoint Telephone 7867 Main
GRABORIUS
JUOZAS GARŠVA
Mano firma geraldlika sekancius darbus: išbalsamuoja ir laidu mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakiliausių. Parsamdu karientas laidotuvėms, veselėjoms, krikštynoms ir kitoms pasivažinėjimams.
Viršutimmetais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užgandinti.
144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR. BROOKLYN, NEW YORK.

New Plaza Hall
Dvi DIDELĖS SALES DEL BALIU, BENKIETU, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARELIU
PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T.

A. Miller, Savininkas
121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street BROOKLYN, N. Y. Telephone 4437 Staggl

Telephone 885 Greenpoint PUKIAUSIA UŽEIGA
Kada tik nueisi, visada sveteliu pilna pas
Alex Shrupski
SVEIKIAUSI IR GERIAUSI VISOKIOS RUŠIES KVEPIANTI CIGARAI.
Alex Shrupski, Savininkas
61 South 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

— NEPAMIRŠKIT —
Tautiško Nam,
Extra, parankiansia Salė veselėjoms, Baliams, Teatrams ir mitingams.
Skanqs užkandžiai ir nakvynė.
A. RAZUTIS
101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint

NORĖDAMAS, GAUTI GERUS CEVERYKUS
e k visada pirkti pas Simaną Pociuną. Čia gansi Čeverkykus gerų išdirbyečių, kaip W.L.DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalau damas užėik.
S. POCIUNAS
127 Grand St., kampas Berry St., Brooklyn, N. Y.

Tetisingiansia, Lietuviszka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Latv. keleiviai visados bus užgandintais.
SIUNČIU PINIGUS (visas dailis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauce) \$60.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA. (Bell Phone 8-R)

Puikliausia ir smagiausia lietuviams vieta pas
Jokuba Kancieriu
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur nepamirškite šios puikios vietos.
253 Wythe Ave.
Kampas North 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.
Tel. 5311 Greenpoint.

\$200 Bus Duodama kaipo dovana del Jaunamarčių PRISIDĖKIT PRIE ŠIO JAUNA VEDŽIŲ KONKURSO Kuris yra vedamas
STRAUSS
PHOTO ART STUDIO
301 GRAND STREET BROOKLYN, N. J.
kampas Havemeyer Gt. Viršuj Plaza teatro
Ateikit ir pamatykit šilubų paveikslius ir tuom tarpu pasiteirausite apie šį didelį konkursą.
Nepadarykit klaidos, nes mes tik vieną fotografijų studio turime ant Grand Str.
Prekės eina nuo \$2.00 už tuziną ir brangiau.

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europor keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasaziarius
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių kasdien.
Tarpe visų vietinių Punkų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymsenių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen, Passenger Traffic Man
90 West Street, N. Y.

JONAS KULBOKA
Visu Draugas
291 Wythe Ave.
Kampas So 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.
Tel. 279 Greenpoint.

THE SUN
Du-kart nedėlinis laikraštis senagiasiausia lietuviszka laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKA ir PĖTYNCIA
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto \$2.50 Ant pusės meto \$1.25
EURO- Rusijoje ir Lietuvoje \$3.50 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh. Prancose 15 markų.

PIRMAS LIETUVISKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas. Vidutiniška ciena
G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Prick tam pilnai užimokėj skatytotjai kas metas gauna DOVANĄ patikrą Kalendorių.
Adresavokite:
W. D. Boczkowski & Co
520-522 W. South AL. MAHANAY CITY, PA

Telephone 3674 Staggl
Robertas Gabrecht's Uzeiga
KASDIEN
Szutinti Kliamsai ir Kliamsu Sriuba
Visoki užkandžiai dovanai.
355 GRAND STREET, KAMPAS MARCY AVE. Brooklyn, N.Y.